

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ ҲУҚУҚ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

«СБХ» газетаси билан биргаликда тарқатилади.

8 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куни

ИҚТИСОДИЙ ҲУҚУҚЛАРНИНГ КОНСТИТУЦИЈАВИЙ АСОСЛАРИ

Маълумки, инсон ва фуқароларнинг конституциявий иқтисодий ҳуқуқлари доимий равишда ўзига эътиборни жалб қиладиган муҳим ҳуқуқ ва эркинликлардан бири бўлиб ҳисобланади. Бу эса, энг аввало, инсон ҳаётининг ижтимоий-иқтисодий шарт-шароитларини қўллаб-қувватлаш ва норматив жиҳатдан мустаҳкамлаш, унинг нормал турмуш ҳаёти, иш билан бандлиги, моддий фаровонлиги, ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилинганлиги, бир сўз билан айтганда унинг эҳтиёжлардан холи равишда эркин бўлишини таъминлашда намоён бўлади.

Таъкидлаш жоизки, фуқароларнинг иқтисодий соҳадаги ҳуқуқлари Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг IX бобида кўрсатилган бўлиб, унда белгиланган нормаларнинг «Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон Декларацияси» (1948 йил), «Иқтисодий, ижтимоий, маданий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро Пакт» (1966 йил) каби халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган нормаларига тўла мос келишини кузатиш мумкин. Бундан ташқари, мазкур ҳуқуқлар фуқароларнинг Конституцияда белгилаб қўйилган бошқа ҳуқуқ ва эркинликларига замин яратади. Улардан бири 36-моддада мустаҳкамланган ҳар бир шахснинг мулкдор бўлиш ҳуқуқидир. Бу ўринда Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси мулк ҳуқуқига шахснинг ўзига қарашли мол-мулкка ўз хоҳиши билан ва ўз манфаатларини кўзлаб эгаллик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш, шунингдек, ўзининг мулк ҳуқуқини, ким томонидан бўлмасин, ҳар қандай бузишни бартараф этишни талаб қилиш ҳуқуқидан иборат, деб таъриф беради. Демак, мулкдоргина ўз мулкига энг яқин киши саналади, бинобарин, уни ўз хоҳиши билан ва ўз манфаатларини кўзлаб тасарруф этади. Зеро, бозор иқтисодиёти асосида ривожланган мамлакатлар таърибаси шуни кўрсатадики, фақатгина иқтисодий жиҳатдан эркин фуқарога ҳақиқий мулк эгаси бўлиб, у ўз мулкидан самарали фойдаланиши ва шу орқали мамлакат иқтисодиётига ижобий таъсир эта олиши мумкин. Шу боисдан, мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларнинг асосий вазибаларидан бири ҳам кўп укладли иқтисодиётни барпо этиш, мулкни ҳақиқий эгасига топшириш, мулкчилик барча шакллари ривожланишига бир хил шарт-шароит яратиш бериш ва ривожлантиришдан иборатлигини таъкидлаб ўтиш жоиздир.

Бу вазибаларни бажаришда, биринчи навбатда, ҳар кимнинг ўз хусусий мулкига эркин эгаллик қилиш тамойилини мустаҳкамлаш йўлида Фуқаролик кодекси, «Мулкчилик тўғрисида»ги, «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги, «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги, «Дехқон хўжалиги тўғрисида»ги, «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги сингари бир қатор қонунлар қабул қилинди. Мазкур қонунлар мамлакатимиз олдида қўйилган юксак марраларга эришишда, хусусан юрт тинчлиги, Ватан тараққиёти, халқимиз фаровонлигини таъминлашда хусусий сектор вакиллари — тадбиркорлик, фермерлик ҳаракати ва хусусий бизнес тузилмаларига тўлиқ имтиёз ва имкониятлар яратиш бериш, уларни қўллаб-қувватлашда муҳим аҳамият касб этди. Шунингдек, Конституциянинг ушбу моддасида **банкка қўйилган омонатлар сир туги-**

лиши ва мерос ҳуқуқи қонун билан кафолатланиши белгиланган бўлиб, ушбу норма Ўзбекистон Республикасининг жорий қонунчилигида, аниқроқ айтганда, Фуқаролик кодекси, «Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида»ги, «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги, «Банк сири тўғрисида»ги, «Микрокредит ташкилотлари тўғрисида»ги қонунларда янада ривожлантирилди, тўлдирилди. Хусусан, банклар тижорат ташкилоти сифатида юридик ва жисмоний шахслардан омонатлар қабул қиладиган ҳамда бу маблағлардан тавakkал қилган ҳолда кредит бериш ёки инвестициялаш учун фойдаланади, тўловларни амалга оширади. Бундан ташқари, банклар ва банк хизматчилари ўз миқозлари ва вакилларининг операциялари, ҳисобварақлари ҳамда жамғармаларига оид маълумотлар сир сақланишини кафолатлайди. Конституцияда инсон ва фуқароларнинг асосий ҳуқуқ ва эркинликларидан бири сифатида уларнинг **меҳнат қилиш ҳуқуқи ҳам** ўз ифодасини топган бўлиб, **биринчидан**, фуқароларга ўзлари хоҳлаган касбни эркин танлашлари, **иккинчидан**, ўз қобилиятларига яраша иш билан таъминланишлари, **учинчидан**, ўз меҳнатларининг миқдори ва сифатига қараб ҳақ олишлари; **тўртинчидан**, адолатли меҳнат шароитларида ишлаш ва қонунда кўрсатилган тартибда ишсизликдан ҳимояланишлари; **бешинчидан**, меҳнатни муҳофаза қилиш учун зарур воситалар билан таъминланишларига мустаҳкам замин яратилди. «Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон Декларацияси»нинг 23-моддасига тўла мос ҳолда қабул қилинган мазкур норма мустақиллик йилларида Меҳнат кодекси, «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги, «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонунларда мазмунан янада тўлдирилди. Хусусан ушбу қонунларда меҳнат бозорининг самарали амал қилиши, ҳаққоний ва хавфсиз меҳнат шарт-шароитлари яратилиши, фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва соғлиғи ҳимоя қилиниши, меҳнат унвондорлигининг ўсиши, иш сифати яхшиланишига, шу асосда барча аҳолининг моддий ва маданий турмуш даражаси юксалишига кўмаклашишга қаратилган ташкилий-ҳуқуқий механизмлар белгилаб қўйилди. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, Конституцияда ушбу норманинг белгилаб қўйилганлиги ўз навбатида, бугунги кунда меҳнат соҳасида, хусусан ишга кириш, жойлашиш соҳасида ҳам бошқа жабҳаларда бўлгани каби рақобат муҳити шаклланишига, бир сўз билан айтганда, «фаол меҳнат бозори»нинг вужудга келишига ҳуқуқий асос яратди.

Бундан ташқари, «Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон Декларацияси»нинг 24-моддаси, «Иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқлар тўғрисида»ги

1966 йилги Халқаро пактнинг 7-моддаси қоидаларига тўла мос ҳолда қабул қилинган Конституциянинг 38-моддасига кўра, мамлакатимизда барча фуқаролар дам олиш ҳуқуқига эгадирлар. **Иш вақти ва ҳақ тўланадиган меҳнат таътилининг муддати қонун билан белгиланади.** Дам олиш вақти Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси талабларига мувофиқ, ходимнинг меҳнат вазибаларини бажаришдан холи бўлган ва бундан у ўз ихтиёрига кўра фойдаланиши мумкин бўлган вақт билан изоҳланади. Дам олиш вақти - иш куни (смена) давомидаги дам олиш ва овқатланиш учун танаффуслардан, беш кунлик иш ҳафтасида - икки кунлик, олти кунлик иш ҳафтасида - бир кунлик дам олиш кунлари, байрам кунлари ва йиллик меҳнат таътиллари (шу жумладан, ижтимоий таътиллар)дан иборат. Шунингдек, барча ходимларга, шу жумладан ўриндошлик асосида ишлаётган ходимларга, дам олиш ва иш қобилиятини тиклаш учун иш жойи (лавозими) ва ўртача иш ҳақи сақланган ҳолда йиллик меҳнат таътиллари берилиши кафолатланади. Йиллик меҳнат таътиллари (асосий ва қўшимча) ўн беш иш кунидан кам бўлмаган ҳамда қирқ саккиз иш кунидан ортиқ бўлмаган муддатни ташкил қиладди. Шунингдек, ходимларга ижтимоий таътиллар (туғиш таътиллари, болаларни парваришлаш таътиллари, ўқиш билан боғлиқ таътиллар, ижодий таътиллар) ҳам берилади.

Иш вақти хусусида тўхталар эканмиз, меҳнат қонунчилиги қоидаларига кўра, мамлакатимизда унинг нормал муддати ҳафтасига қирқ соатдан ошмаслиги белгиланган бўлиб, чунончи олти кунлик иш ҳафтасида ҳар кунги ишнинг муддати - етти соатдан, беш кунлик иш ҳафтасида эса - саккиз соатдан ошмаслиги белгиланган. Шунингдек, ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимлар учун - ҳафтасига ўттиз олти соатлик (16-18 ёшлиларга), йигирма тўрт соатлик (15-16 ёшлиларга), I ва II гуруҳ ногирони бўлган ходимлар учун - ҳафтасига ўттиз олти соатлик, ноқулай меҳнат шароитларида ишларда банд бўлган (яъни, меҳнат жараёнида соғлиғига физикавий, кимёвий, биологик ва ишлаб чиқаришнинг бошқа зарарли омиллари таъсир этадиган) ходимлар учун - ҳафтасига ўттиз олти соатлик, алоҳида тусга эга бўлган ишлардаги ходимлар (тиббийёт ходимлари, педагоглар) учун - ҳафтасига ўттиз олти соатдан ошмайдиган иш вақтининг қисқартирилган муддатлари ҳам ўз ифодасини топган.

Хулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, инсон ҳуқуқларининг таркибий қисми ҳисобланган «иқтисодий ҳуқуқлар» мажмуи инсоннинг яшашини таъминлашга, турмуш тарзини яхшилашга қаратилган бўлиб, бу ўринда Конституцияда ўз ифодасини топган қоидалар мамлакатимизда «фуқаро - жамият - давлат» ўртасидаги ўзаро муносабатнинг оқилона ечимини кафолатлашга хизмат қиладди.

Нуриддин НАРМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти гуруҳ раҳбари,
ю.ф.н., доцент.

Қонун чиқарувчилар нимага устида ишлашмоққа

СОЛИҚ КОДЕКСИ «ЯНГИЛАНДИ»

ПАРЛАМЕНТНИНГ ҚУЙИ ПАЛАТАСИ СОЛИҚ КОДЕКСИНИНГ 70 ДАН ОРТИҚ МОДДАСИГА ТУЗАТИШЛАР КИРИТДИ.

Парламентнинг қуйи палатаси «Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси устида ишлашни тугаллади. Унда аксарияти хўжалик юритувчи субъектлар, вазирликлар ва идоралардан келиб тушган, махсус идоралараро ишчи гуруҳ¹ тизимлаштирган таклифлар ҳисобга олинди.

Шавкат ТЕШАЕВ,
Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитаси аъзоси
(ЎзЛиДеП фракцияси):

— Лойиҳа олтидан қўмиталар ва фракциялар мажлисларида депутатлар томонидан синчиклаб кўрилди ва муҳокама қилинди, барча жиддий масалалар ҳам айна шу босқичда ҳал қилинди. Қуйидагиларни

Кодексга киритилаётган энг муҳим ўзгаришлар деб ҳисоблаш мумкин:

• **145-моддада** — бошқа харажатларга киритилган зарарлар ва талафотлар таркибига қарзни талаб қилиш ҳуқуқини бошқа шахсга беришдан кўриладиган, қарз суммаси билан ва улар бўйича қарз вужудга келган, реализация қилинган товарлар (ишлар, хизматлар) таннархи ўртасидаги фарқдан ошмайдиган сумма доирасидаги зарарлар қўшилади;

• **155-моддада** — Ўзбекистон Республикасининг лизинг компаниялари томонидан чет эл молия институтларига тўланадиган инвестиция лойиҳаларини молиялаш учун жалб этилган кредитлар бўйича даромадларга солиқ солинмайди (банкларга берилган имтиёзга ўхшаб);

• **171-моддада** — иши сайёр ёки вахта тусида бўлган ходимларнинг хизмат сафарлари учун харид қилинган йўл чипталари, шунингдек кадрларни ўқитишга

2-бетда

¹Хукумат қарори билан тузилган Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексини амалда рўйбга чиқаришни ҳар томонлама мониторинг ва таҳлил қилиш бўйича махсус идоралараро гуруҳ.

УШБУ
СОҒДА

1-2-бетлар

Солиқ кодексига ўзгартиришлар

\$1 = 1371,80 сўм

3-бет

Қонун ҳужжатларида қандай янгиликлар бор?

€1 = 1737,80

5-6-бетлар

Бизнинг маслаҳатлар

£1 = 2101,19 сўм

10-бет

Тарихда ном қолдирган бухгалтер

¥10 = 143,96 сўм

INTER PRESS

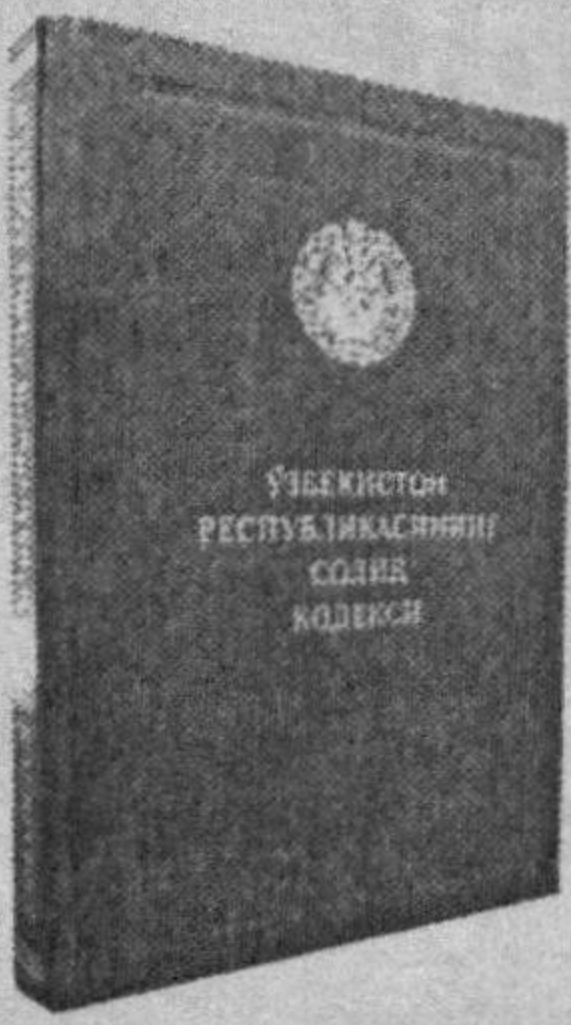
INTER-PRESS АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ

ОБУНА-2009 ГАЗЕТАЛАР, ЖУРНАЛЛАР, КИТОБЛАР

Bella Terra • Baby Terra • Jannat Makon • 7 дной • Burda • Cosmopolitan • Forbes • Домовой • Glamour • OOPSI • Автомир • Аргументы и Факты • Verena • Вокруг света • Вокруг смеха • Все звезды • За рулем • Здоровье • Итоги • Караван Историй • Клаксон • Коммерсантъ • Крестьянка • Пиза • Огонек • Отдохни! • Совершенно секретно

Тел/факс: (99897) 119-0000 155-0955
Тошкент ш., Навоий кўч., 13

СОЛИҚ КОДЕКСИ «ЯНГИЛАНДИ»

(малакасини оширишга, қайта тайёрлашга) йўналтирилган компенсация тўловлари жисмоний шахсларнинг даромади сифатида қаралмайди;

● **257-моддада** – доимий муассаса орқали фаолиятни амалга ошираётган ва сув ресурсларидан фойдаланаётган норезидентлар, тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган резидентлар учун назарда тутилганидек, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ тўлашлари керак;

● **179-моддада** – кредит уюшмаларидаги депозитлар бўйича даромадлар жисмоний шахслардан олинган даромад солиғи солинишидан озод қилинади (банклардаги омонатлардан олинган даромадлар бўйича берилган имтиёзга ўхшаб);

● **212-моддада** – пахта толаси ва линт оборотлари бўйича ҚҚСнинг ноль даражаси ставкаси жорий этилади ҳамда қимматбаҳо металлларни экспортга реализация қилиш оборотларига нисбатан бекор қилинади;

● **216-моддада** – юрларни халқаро ташиш хизматларини реализация қилиш бўйича оборотга ноль даражаси ставка жорий этилади²;

● **311-моддада** – деҳқон хўжаликлари учун бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига сугурта бадаллари миқдори 2 баравар камайтирилган;

● **323-моддада** – харид қилинган ва (ёки) республика ҳудудига вақтинча олиб кириладиган автотранспорт воситаларининг қиймати ўрнига солиқ солиш объекти бўлиб двигателнинг от кучидаги қуввати қабул қилинади.

Ушбу ўзгартишларнинг баъзилари 2009 йилги солиқ

сиёсатининг асосий йўналишларида назарда тутилган.

Эҳтимол, кейинчалик биз Солиқ кодексининг бевосита амал қилувчи нормаларини янада кучайтириш имкониятини топармиз, бирор яқин вақт ичида у бошқа ўзгартирилмайди. Янги тақлифлар, агар улар пайдо бўлса, ҳукумат томонидан таҳлил қилинади ва парламентнинг кўриб чиқишига, фикримча, келгуси йилнинг охиригача киритилмайди.

***

Мазкур тузатишларни қабул қилиш билан бир вақтда Қонунчилик палатаси 2009 йилги солиқ-бюджет сиёсати концепцияси томонидан маъқулланган, бир қатор энг муҳим қонун ҳужжатларини, шу жумладан Фуқаролик кодексини Солиқ кодекси нормаларига мувофиқлаштирди, бу эса ҳоҳишда муҳим воқеадир.

Абдурашид ТҲУТБОЕВ,
Бюджет ва иқтисодий
ислохотлар қўмитасининг
аъзоси
(«Миллий тикланиш»
ДП фракцияси):

– «Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси «Бюджет тизими тўғрисида», «Ўзбекистон Республикасида мулкчилик тўғрисида», «Ўзбекистон Республикаси Давлат мустақиллигининг асослари тўғрисида», «Кредит уюшмалари тўғрисида», «Инвестиция фаолияти тўғри-

сида», «Муҳофаза чоралари, антидемпинг ва компенсация божлари тўғрисида», «Солиқ маслаҳати тўғрисида», «Ҳомийлик тўғрисида», «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида», «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида», «Давлат солиқ хизмати тўғрисида», «Банкротлик тўғрисида», «Деҳқон хўжалиги тўғрисида» ва бошқа кўплаб қонунларнинг айрим моддаларига, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик, Хўжалик процессуал, Уй-жой, Жиноят ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекслар нормаларига тузатишлар киритишни назарда тутди.

Қонун лойиҳаси жуда муҳим, чунки Солиқ кодекси қабул қилиниши билан вужудга келган, қонунчиликда ҳозирги кунгача мавжуд бўлган барча номувофиқликлар ва келишмовчиликларни амалда бартараф этади ва унинг нормалари тўлиқ ва қисқисиз амалда қўлланилиши учун ҳуқуқий майдон барпо этиб, солиқ тўловчиларнинг ҳам, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни йиғиш учун масъул органларнинг ҳам ҳаётини энгиллаштиради.

Фуқаролик кодексига келганда, биз унга салмоқли ўзгартиш ёки янгиланган киритмадик. «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги Қонун эса жиддий тарзда тузилди – улар бюджетга солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг тўлиқ ва ўз вақтида келиб тушишини таъминлайдиган органларнинг уларни тўловчилар билан муносабатларини тартибга солидиган, уларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлигини белгилайдиган қисмга тааллуқли бўлди.

Амалиёт бугунги кунда Солиқ кодексини янада такомиллаштириш бўйича тақлифларнинг икки асосий турини вужудга келтирганлигини эслатиб ўтамиз. Улардан бири «техник» тусга эга (ноаниқликлар, турлича ўқишлар ёки зиддиятлар борасида) ва уларни ҳал қилиш нисбатан осон. Бошқалари эса илгари қарор қабул қилинган, бироқ қандайдир сабабларга кўра солиққа оид муносабатларнинг бирорта тарафини қаноатлантirmайдиган фундаментал масалаларга тааллуқли. Бунда ҳам илож битта – норози «томон» ўзининг шахсий, корпоратив ёки тармоқ манфаатларини умуммиллий манфаатлар билан ишончли тарзда боғлаши ва эътирозларини малакали равишда асослаши керак. Баъзан бу ўз самарасини беради, буни кўриб чиқилган қонун лойиҳалари мисолида кўриш мумкин.

Юлия ЯШИНА,
мухбиримиз.

² Солиқ кодексининг амалдаги таҳририда ноль даражаси ставка фақат йўловчилар, багаж ва почта ташиш бўйича оборотларга қўлланилади.

РЕКЛАМА

Хизматлар лицензияланган

STS LOGISTICS
SOLUTIONS TO SATISFACTION

МДХ мамлакатлари бўйлаб, Европа, Америка, Япония ва Хитойда

30 дан зиёд офис ва 300 агент

- транспортнинг барча турларида юк ташиш
- юрларни «эшиқдан эшиккача» етказиб бериш
- импорт ва экспорт юрларининг божхона расмийлаштируви

Тел.: 120-77-66, 120-77-89, 120-77-91, 120-77-92. E-mail: ststas@stsllogistics.net, www.stsllogistics.net

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН ҚИЙМАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2008 йил 2 декабрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан куйидаги қийматини белгилади:^{*)}

1 Австралия доллари	887,14	1 Малайзия ринггити	378,32
1 Англия фунт стерлинги	2101,19	1 Польша злотийси	460,03
1 Дания кронаси	233,40	1 СДР	2049,65
1 БАА дирхами	373,53	1 Туркия лираси	874,31
1 АҚШ доллари	1371,80	1 Швейцария франки	1131,94
1 Миср фунти	248,97	1 ЕВРО	1737,80
1 Исландия кронаси	9,62	10 Жанубий Корея вони	9,39
1 Канада доллари	1103,89	10 Япония иенаси	143,96
1 Хитой юани	200,13	1 Россия рубли	49,69
		1 Украина гривнаси	203,48

^{*)} Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

МДХ ВА БОЛТИҚБҲҲИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курси	бирлиги	курси	бирлиги	курси
Озарбайжон	3.12.2008	1	0,8091	1	1,0272	1	0,029
Арманистон	3.12.2008	1	306,45	1	386,71	1	10,94
Беларусь	4.12.2008	1	2170,00	1	2743,97	1	77,72
Грузия	3.12.2008	1	1,65	1	2,0755	1	0,0589
Қозоғистон	4.12.2008	1	120,45	1	152,26	1	4,31
Қирғизистон	29.11.2008	1	39,2956	1	50,8544	1	1,4234
Латвия	4.12.2008	1	0,553	1	0,702804	1	0,0198
Литва	4.12.2008	1	2,7195	1	3,4528	10	9,7419
Молдова	3.12.2008	1	10,3993	1	13,1479	1	0,3717
Тожикистон	3.12.2008	1	3,4043	1	4,3707	10	1,2166
Ўзбекистон	2.12.2008	1	1371,80	1	1737,80	1	49,69
Украина	3.12.2008	100	723,88	100	919,1104	10	2,5838
Эстония	3.12.2008	1	12,3988	1	15,6466	1	0,442722

Манба: www.prime-tass.ru

УШБУ СОНДА:

● ҚОНУН ЧИҚАРУВЧИЛАР НИМАЛАР УСТИДА ИШЛАШМОҚДА

– Иқтисодий ҳуқуқларнинг конституциявий асослари

– Солиқ кодекси «янгиланди»

1-2-бетлар

● ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

– Янги ҳужжатларни тақдим этамиз

– Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларидagi омонатларини ҳимоялаш кафолатларини таъ-

минлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони

– Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Иқтисодийнинг реал сектори корхоналарини қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги Фармони

● БИЗНИНГ МАСЛАХАТЛАР

– Хабардор қилишни унутманг!
– Мулкка эгалик – бу конституцион ҳуқуқдир

– Эмиссия таомили: қарор қабул қилиш, давлат рўйхатидан ўтказиш, жойлаштириш

5-6-бетлар

● ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

Идоравий-меъёрий ҳужжат:

– Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг «Трансфер-агент фаолияти тўғрисидаги низомни тасдиқ-

лаш ҳақида»ги буйруғи.

Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2008 йил 11 октябрдан 17 октябргача бўлган маълумот

7-8-бетлар

● МЕНЕЖМЕНТ

– GS1 стандартлари: бизнесга наф, истеъмолчиға фойда

9-бет

● ТАРИХДА НОМ ҚОЛДИРГАНЛАР

– Савдогарликдан бухгалтерликка

10-бет

● ПАНОРАМА 11-16-бетлар

**ФУҚАРОЛАРНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДАГИ ОМОНАТЛАРИНИ
ҲИМОЯЛАШ КАФОЛАТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШГА ОИД ҚЎШИМЧА
ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА**

(«Халқ сўзи», 233 (4643)-сон, 2008 йил 2 декабрь.)

Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг омонатларини жаҳон молиявий кризисининг эҳтимол тутилган салбий оқибатларидан ҳимоялашнинг ишончли кафолатларини таъминлаш, мамлакат банк тизимига аҳолининг ишончини тобора мустаҳкамлаш, аҳоли омонатларини тижорат банкларига жалб қилиш учун қўшимча шарт-шароитлар яратиш мақсадида:

1. Маълумот учун қабул қилинсинки, «Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, жисмоний шахсларнинг тижорат банклари депозит ҳисобварақларига жойлаштирилган пул маблағлари давлат томонидан ҳимояланган ва фуқароларнинг омонатлари бўйича ҳақ тўлашнинг ишончли кафолатлари қонунан таъминланади.

2. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ омонатларнинг миқдорларидан қатъи назар, фуқароларнинг тижорат банклари депозит ҳисобварақларидаги омонатлари бўйича тўла ҳажмда ҳақ тўлаш кафолатланади.

3. Белгилансинки, фуқароларнинг омонатлари бўйича тўлиқ миқдорда ҳақ тўлаш тижорат банкининг маблағи ҳамда қонун ҳужжатларига мувофиқ тижорат банкларининг бадаллари ва ажратмалари ҳисобига шакллантириладиган Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Марказий банк ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ҳафта муддатда «Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғри-

сида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ҳамда бошқа қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига таклифлар киритсин.

5. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг раиси Ф.М.Муллажонов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти И.КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
2008 йил 28 ноябрь.

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

**ҲУЖЖАТЛАР
МУВОФИҚЛАШТИРИЛДИ**

Президентнинг тижорат банклари молиявий барқарорлигини янада ошириш ва инвестициявий фаолиятини кучайтириш соҳасидаги баъзи ҳужжатларини мувофиқлаштириш мақсадида Президентнинг 2008 йил 21 ноябрдаги ПФ-4055-сон Фармони билан уларнинг баъзиларига ўзгартишлар киритилди.

Чунончи, Президентнинг 1998 йил 2 октябрдаги «Акциядорлик тижорат банклари фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари

ди. Ҳужжат билан Департаментнинг вазифалари, функциялари, ҳуқуқлари, мажбурияти ва унинг фаолиятини ташкиллаштириш тартибини белгиладиган **Департамент тузилмаси** ҳамда **Низом** тасдиқланди.

Ҳужжат билан белгиланган тартибга мувофиқ инсонпарварлик ёрдами ва техник кўмаклашиш воситаларини олувчилар МВнинг Ғазначилигига ўзларининг шахсий банк ҳисоб-рақамларидан кўчирмалар, шунингдек инсонпарварлик ёрдами ва техник кўмаклашиш воситалари тўғрисида маълумотни Молия вазирлиги томонидан белгиланган шакл ва муддатларда тақдим этадилар.

ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИЛДИ

Президентнинг 2008 йил 27 ноябрдаги ПҚ-1007-сон қарори билан Президентнинг 2008 йил 11 январдаги «Ўзбекистон Республикаси Давлат-тижорат Халқ банкининг капиталлашув даражасини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» ПҚ-775-сон қарорига ўзгартишлар киритилди. Уларга кўра Халқ банки устав капиталининг миқдори 2008 йилдаёқ 100,0 млрд сўмга етказилади, аввал бу муддат 2010 йил 1 январгача этиб режалаштирилган эди. Тегишли ўзгартишлар қўшимча омонатларни қўйиш жадвалига киритилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 25 ноябрдаги 255-сон қарори билан Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет элга боришлари тартибини ва Ўзбекистон Республикасининг дипломатик паспорти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» 1995 йил 6 январдаги 8-сон қарорига қўшимчалар киритилди («Норма маслаҳатчи»да чоп этилади). Белгиланишича, Чет элга боришлари махсус розиликни талаб қиладиган мансабдор шахсларнинг рўйхатида кўрсатилган мансабдор шахсларнинг халқаро характердаги расмий тадбирларда қатнашишини келишиб олиш белгиланган тартибда Ташқи ишлар вазирлиги томонидан амалга оширилади. Эндиликда у ушбу Рўйхатга вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ҳамда хўжалик ва давлат бошқаруви органлари, шунингдек ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, хавфсизлик ва мудофаа органлари ходимлари ҳам қиради.

Президентнинг 2008 йил 16 октябрдаги «Ўзбекистон Республикаси Давлат-тижорат Халқ банкининг капиталлашувини янада кўпайтириш ва инвестицион фаолигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» ПҚ-986-сон қарори қабул қилиниши муносабати билан Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 25 ноябрдаги 256-сон қарори билан ҳукуматнинг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди, шунингдек баъзилари ўз кучини йўқотди.

Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 19 апрелдаги 189-сон қарори билан тас-

диқланган Акциядорлик жамиятининг кузатувчи кенгаши тўғрисидаги намунавий низомнинг меъёрлари акциядорлик тижорат банкларига татбиқ этилмаслиги белгиланди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 10 мартдаги 39-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Давлат-тижорат Халқ банкининг уставига киритилган ўзгартишга кўра эса банкнинг устав сармоясини миқдори икки юз миллиард сўм миқдоридан белгиланган. Ушбу сумма номинал қиймати беш юз минг сўм бўлган тўрт юз мингга эгасининг номи ёзилган оддий акцияларга бўлинади ва 2013 йил 1 январгача шакллантирилади. Банк кенгаши аъзолари сони камида беш кишидан иборат бўлиши кераклиги белгиланди (аввал камида етти кишидан иборат эди). Акциядорлардан ташқари банк соҳаси олимлари ва мутахассислари ҳам банк кенгаши аъзолари бўлишлари мумкин.

Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 16 октябрдаги «Автомобилтранспорт воситалари билан боғлиқ битимлар тузишни янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 229-сон қарори билан киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар аниқлаштирилди (2008 йил 1 декабрдан кучга кирди).

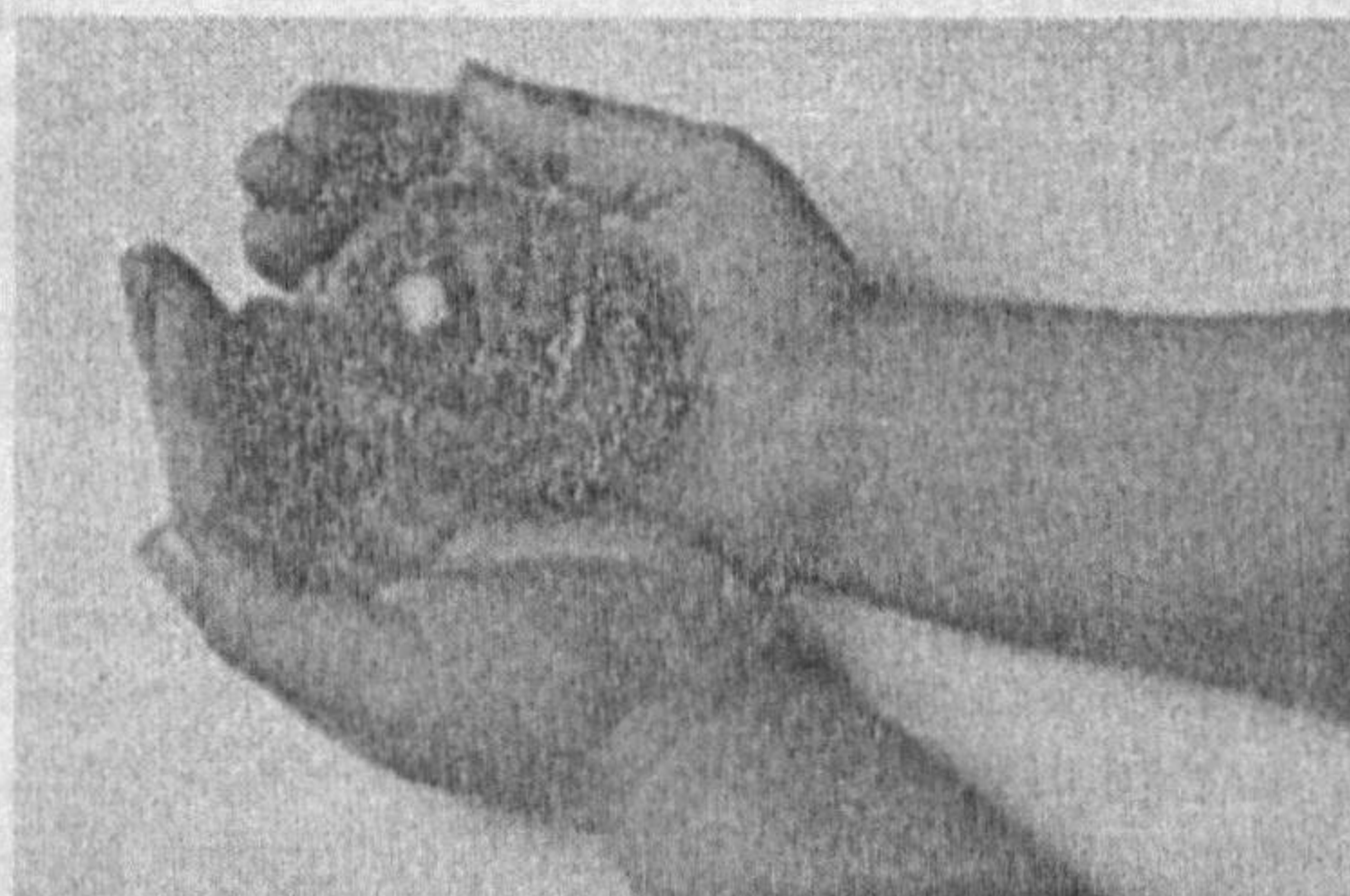

Давлат божи ставкаларига (Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 ноябрдаги 533-сон қарори билан тасдиқланган) киритилган изоҳга кўра алмаштириш шартномасини, шунингдек бир нечта энгил автотранспорт воситалари билан боғлиқ гаров шартномасини расмийлаштиришда бож шу божнинг кўп суммаси олинмаган фақат бир машинани ундирилади. Белгиланган ставка ишлаб чиқарувчининг расмий дилерларидан харид қилинган кундан бошлаб бир йил мобайнида, битимлар сонидан қатъи назар, энгил автотранспорт воситаларининг олди-сотди, алмаштириш, ҳада этиш, рента, ижарага бериш, текин фойдаланиш, гаровга қўйиш ва лизинг шартномаларини тасдиқлашда қўлланилади. Бироқ ушбу қоидалар эр-хотинлар, ота-оналар, болалар ва набиралар, ака-укалар ва опасингиллар ўртасида автотранспорт воситаларини олди-сотди, алмаштириш, ҳада этиш, рента, ижарага бериш, текин фойдаланиш, гаровга қўйиш ва лизинг шартномаларини, шунингдек ота-оналар, эр-хотин ва уларнинг ота-оналари, болалар ва уларнинг эр-хотинлари, ака-укалар, опа-сингиллар, набиралар, жиянларга фойдаланиш ва (ёки) тасарруф этиш ҳуқуқига ишончномаларни тасдиқлаганлик учун қўлланилмайди.

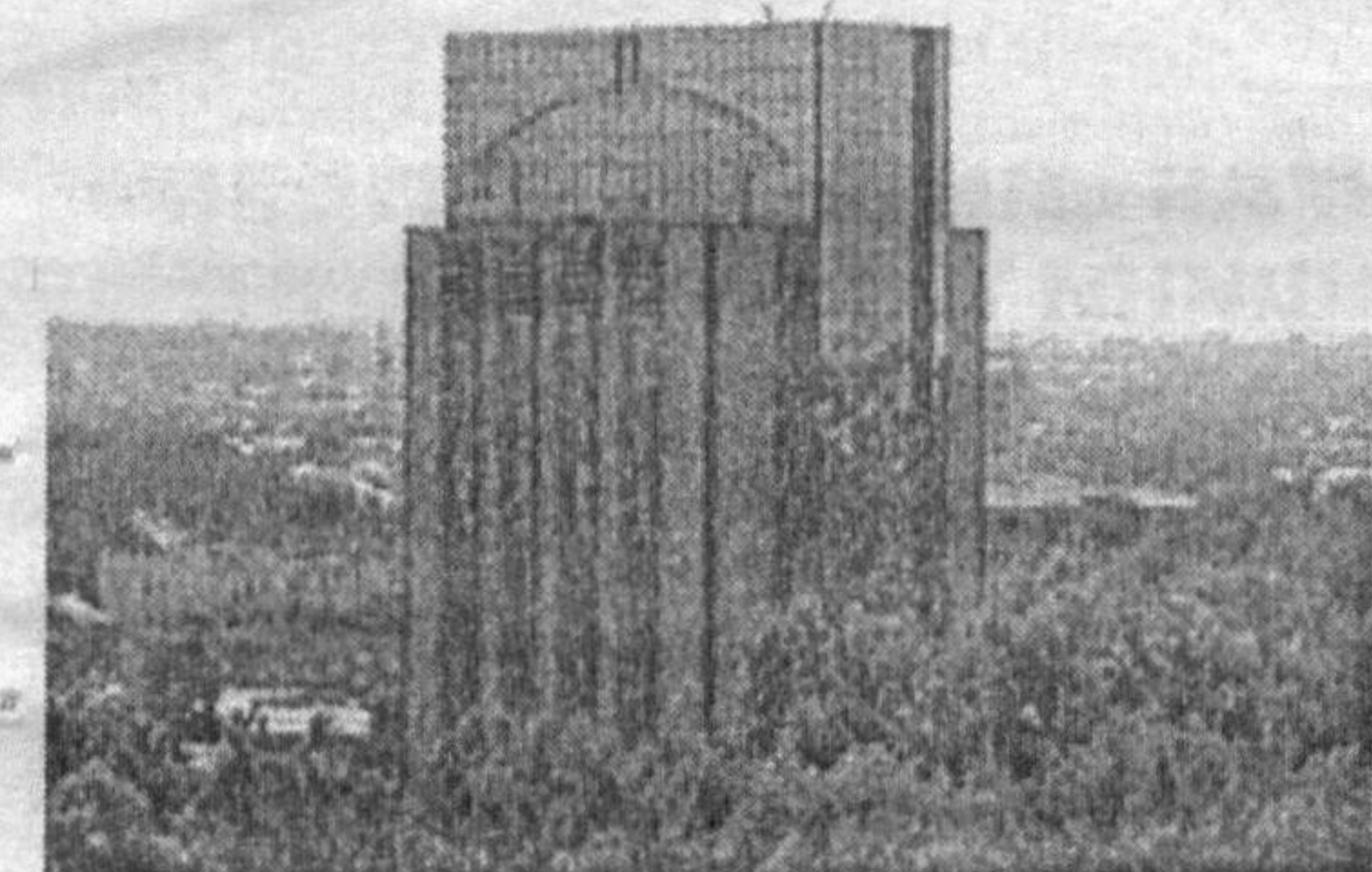
мақсадида 2008 йил 28 ноябрда Президентнинг «Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларидagi омонатларини ҳимоялаш кафолатларини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ПФ-4057-сон Фармони қабул қилинди («Норма маслаҳатчи»нинг шу сонида чоп этилмоқда). Шундай тартиб ўрнатилдики, унга мувофиқ омонатларнинг миқдорларидан қатъи назар, фуқароларнинг тижорат банклари депозит ҳисобварақларидаги омонатлари бўйича тўла ҳажмда ҳақ тўлаш кафолатланади. Шунингдек, фуқароларнинг омонатлари бўйича тўлиқ миқдорда ҳақ тўлаш тижорат банкининг маблағи ҳамда қонун ҳужжатларига мувофиқ тижорат банкларининг бадаллари ва ажратмалари ҳисобига шакллантириладиган Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди маблағлари ҳисобидан амалга оширилиши ҳам белгиланган.

**ИНСОНПАРВАРЛИК ЁРДАМИДАН
МАҚСАДЛИ ФОЙДАЛАНИШ
УСТИДАН НАЗОРАТ**

Президентнинг 2008 йил 24 ноябрдаги ПҚ-1005-сон қарори («Норма маслаҳатчи»да чоп этилади) билан Молия вазирлигининг марказий аппарати тузилмасида Инсон-

парварлик ёрдами ҳамда техник кўмаклашиш воситаларидан мақсадли фойдаланишни мувофиқлаштириш, ҳисобга олиш ва назорат қилиш департаменти ташкил этилди. Департаментнинг асосий вазифалари этиб республикага инсонпарварлик ёрдами ҳамда техник кўмаклашиш воситаларини жалб этиш масалалари бўйича донорлар билан ҳамкорликни ривожлантириш таклифларини тайёрлаш; инсонпарварлик ёрдамига оид лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш жараёнларини мувофиқлаштириш; республикага жалб этилаётган инсонпарварлик ёрдами ҳамда техник кўмаклашиш воситалари тўлиқ ва тизимли ҳисобга олинишини таъминлаш ва бошқалар белгилан-

тўғрисида» ПФ-2084-сон Фармонидан 1999 йилнинг 1 июлига қадар давлат маблағларини жалб этган ҳолда ташкил қилинган банкларнинг устав капиталдаги давлат улуши кўпи билан эллик фоизни ташкил этиши, қолган қисми эса юридик ва жисмоний шахслар, шу жумладан банкларнинг мижозлари ўртасида жойлаштирилиши лозимлигини назарда тутиб, тижорат банкларининг устав капиталига нисбатан қўйиладиган талабларни қайта кўриб чиқиш ҳақида давлат органларига берилган топширик чиқариб ташланди. Ушбу ҳужжатнинг иловасидан давлат маблағлари жалб этилган ҳолда ташкил этилган банкнинг устав капиталдаги давлат мулк улуши 25 фоиздан ортиқ бўлган давлат, корхона ва ташкилотларнинг улуши 50 фоиздан кўп бўлмаслиги кераклиги ҳақидаги чеклов ҳам чиқариб ташланди.

Президентнинг 2005 йил 15 апрелдаги «Банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ПҚ-56-сон қарорининг янги ташкил этиладиган банклар устав капиталининг миқдорини белгиладиган банд ўз кучини йўқотди, унга кўра у:

тижорат банклари учун – сўмга айлантириб ҳисоблаганда 5 млн АҚШ долларигача, хусусий банклар учун эса – сўмга айлантириб ҳисоблаганда 2,5 млн АҚШ долларигача ташкил қилган (Президентнинг 2007 йил 7 ноябрдаги «Банк тизимини янада ривожлантириш ва бўш пул маблағларини банк айлантиришга жалб этиш чора-тадбирлари тўғрисида» ПҚ-726-сон қарори билан белгиланишича, 2008 йилнинг 1 январидан бошлаб янги ташкил этилаётган банклар устав капиталининг энг кам миқдори тижорат банклари учун – сўм эквивалентда 5 млн евро, хусусий банклар учун эса – 2,5 млн евро ташкил этиши керак).

ОМОНАТГА КАФОЛАТ

Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг омонатларини жаҳон молиявий инқирозининг эҳтимол тутилган салбий оқибатларидан ҳимоялашнинг ишончли кафолатларини таъминлаш

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ**ИҚТИСОДИЁТНИНГ РЕАЛ СЕКТОРИ КОРХОНАЛАРИНИ
Қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт
салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида**

(«Халқ сўзи», 233 (4643)-сон, 2008 йил 2 декабрь)

Жаҳон молия-иқтисодий кризисининг салбий оқибатларини бартараф этиш, иқтисодий реал сектори базавий тармоқларининг иқтисодий ўсиши барқарор суръатлари ва макроиқтисодий мутаносиблиги ҳамда барқарор ишлашини таъминлаш, аҳоли бандлигига кўмаклашиш, экспорт қилувчилар, sanoatнинг етакчи тармоқлари корхоналари ҳамда кичик бизнесни аниқ манзилли қўллаб-қувватлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан ишлаб чиқилган Иқтисодий реал сектори базавий тармоқлари корхоналарини қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Қуйидагилар республика иқтисодиёти реал сектори соҳасида жаҳон молия-иқтисодий кризисининг салбий оқибатларини бартараф этишнинг ҳал қилувчи омиллари деб ҳисоблансин:

энг аввало иқтисодийнинг базавий тармоқларида модернизация, техник ва технологик қайта жиҳозлаш жараёнларини фаоллаштириш, сифатли, экспортга йўналтирилган рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни таъминлайдиган замонавий мослашувчан минитехнологияларни татбиқ этиш;

ички ва ташқи бозорларда мамлакатимиз ишлаб чиқарувчилари маҳсулотларининг рақобатбардошлигини янада ошириш, экспорт қилувчи корхоналар томонидан янги товарлар турларини сотиш ҳажмларини кенгайтириш ҳамда маҳсулот сотишнинг истиқболли бозорларини ўзлаштириш;

иқтисод қилишнинг қаттиқ тартибини жорий этиш, жумладан, технологик жараёнларни рационализациялаш, ишлаб чиқаришда материаллар, электр ва энергия сарфини ҳамда бошқа сарф-харажатларни камайтириш ҳисобига ишлаб чиқариш харажатлари ва маҳсулот таннархини кескин камайтириш;

техник ва ишлаб чиқариш интизомига риоя қилиш, маҳсулот сифатини бошқаришнинг халқаро стандартларини татбиқ этиш;

мослашувчан нарх-наво сиёсатини амалга ошириш, жаҳон бозорларида нарх-наво конъюнктураси тез ўзгариб бораётган шароитда экспорт механизмларини такомиллаштириш.

3. Тасдиқланган чора-тадбирлар Дастурида белгилаб қўйилган корхоналарнинг муттасил барқарор ишлашини таъминлаш, экспортга йўналтирилган рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, шунингдек, жаҳон молия-иқтисодий кризисининг салбий оқибатларини бартараф этиш борасидаги қўшимча омиллар ҳамда ресурсларни сафарбар этиш чора-тадбирларини сўзсиз бажариш Вазирлар Маҳкамасининг, вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари ва корхоналар раҳбарларининг энг муҳим вазифаси этиб белгилансин.

4. Иқтисодийнинг реал сектори базавий тармоқлари корхоналарини қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури амалга оширилишининг мониторинги ҳамда тизимли назоратини таъминлаш учун 2-иловага мувофиқ таркибда Ишчи гуруҳи тузилсин.

Ишчи гуруҳи (Р.С.Азимов):
мазкур Фармон билан тасдиқланган чора-тадбирлар Дастурининг амалга оширилиши устидан қаттиқ тизимли назоратни;

ушбу Фармон билан тасдиқланган чора-тадбирлар Дастурида назарда тутилган ҳукумат қарорлари ва дастурлар лойиҳалари ўз вақтида ишлаб чиқилиши ҳамда тасдиқлаш учун белгиланган муддатларда Вазирлар Маҳкамасига киритилишини;

жумладан, тармоқлар, минтақалар ва алоҳида корхоналар миқёсида қабул қилинган чора-тадбирлар натижаларининг

мунтазам мониторинги ўтказилиши ва ҳар ойда кўриб чиқилишини;

дунёда нарх-наво ўсиши, жаҳон ва минтақа бозорлари конъюктурасининг ўзгариши, иқтисодий ривожининг ички тенденциялари таҳлилидан келиб чиқиб, корхоналарнинг барқарор ва самарали ишлашини таъминлаш борасида қўшимча чора-тадбирлар кўриш бўйича таклифлар Вазирлар Маҳкамасига тезкорлик билан киритилишини таъминласин.

5. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари тасдиқланган чора-тадбирлар Дастурида назарда тутилган тадбирларнинг сўзсиз бажарилишини, шунингдек, экспортни кенгайтиришда, маҳсулотнинг рақобатбардошлигини ошириш ҳамда корхоналарнинг барқарор ишлашини таъминлашда иқтисодийнинг реал сектори корхоналарига ҳар томонлама ёрдам кўрсатилишини таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, тижорат банклари раҳбарлари зиммасига иқтисодийнинг реал сектори корхоналарини молиявий қўллаб-қувватлаш бўйича ўз вақтида зарур чора-тадбирлар кўриш, уларнинг асосли буюртманомалари бўйича айланма маблағларни тўлдириш ва инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун кредит ресурсларини тезкор, шу жумладан, имтиёзли асосда ажратиб бериш юзасидан шахсий жавобгарлик юклансин.

7. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И.КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
2008 йил 28 ноябрь.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 2008 ЙИЛ 28 НОЯБРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН «ИҚТИСОДИЁТНИНГ
РЕАЛ СЕКТОРИ КОРХОНАЛАРИНИ Қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва
Экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ГИ ПФ-4058-СОНЛИ ФАРМОНИГА
ШАРҲ**

Ҳозирги вақтда жаҳон иқтисодиётида кўплаб мамлакатлар молия-иқтисодий кризисни бошдан кечираётган таҳликали вазият вужудга келди. Жаҳон молия ва товар бозорларида вазиятни барқарорлаштириш, банк тизимини ҳамда иқтисодий реал сектори корхоналарини қўллаб-қувватлаш йўллари изланмоқда.

Шуни қайд этиш жоизки, аввалги йилларда Ўзбекистон ҳукумати томонидан қабул қилинган конкрет чора-тадбирларнинг кенг комплекси иқтисодий тизимини жаҳон молия кризисини хатаридан муайян даражада ҳимоя этишга хизмат қилади. Иқтисодий таркибини аниқ мақсад йўлида такомиллаштириш таъминланмоқда, рақобатбардош тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш корхоналари фаол ташкил қилинмоқда, экспорт ҳажмлари муттасил ошириб борилаётган ва унинг аввалги бир томонлама хом ашёга йўналтирилганлиги бартараф этилмоқда. Асосан ички ресурс манбаларига таянувчи барқарор молия-банк тизими шакллантирилган.

Айни вақтда, энг аввало, жаҳон товар бозорлари конъюктурасининг ёмонлашуви, рақобатнинг кескинлашуви каби бир қатор ташқи омиллар мавжудки, булар Ўзбекистон корхоналари томонидан экспорт қилинадиган айрим маҳсулот турларининг нархи ва ҳажмлари пасайиши орқали иқтисодий тизимга салбий таъсир ўтказмоқда.

Жаҳон молия-иқтисодий кризисининг салбий оқибатларини бартараф этиш, иқтисодий ўсишнинг макроиқтисодий мутаносиблиги ва барқарор суръатларини, иқтисодий тармоқларининг барқарор ишлашини таъминлаш, аҳоли бандлигига кўмаклашиш, экспорт қилувчилар, sanoatнинг етакчи тармоқлари корхоналари ҳамда кичик бизнесни аниқ манзилли қўллаб-қувватлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси

Президентининг 2008 йил 28 ноябрдаги «Иқтисодийнинг реал сектори корхоналарини қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги ПФ-4058-сонли Фармони қабул қилинди.

Фармонда мамлакатимиз иқтисодиёти реал секторида жаҳон молия кризисининг салбий оқибатларини нималар ҳисобига бартараф этилиши мумкинлиги ва бу борадаги ҳал қилувчи омиллар аниқ белгилаб берилган, ишлаб чиқаришни кейинчалик барқарор ўстириш ва ҳажмларини кенгайтириш, маҳсулот сотишнинг янги бозорларини ўзлаштириш асослари кўрсатилган.

Биринчи навбатда, бу – корхоналарда модернизация, техник ва технологик қайта жиҳозлаш ишларини амалга оширишдан иборат. Энг аввало, бу иқтисодийнинг базавий тармоқларига, экспортга йўналтирилган ва импорт ўрнини босадиган маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналарга тааллуқлидир. Корхоналар, бирлашмалар ва хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларининг диққат-эътибори ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш борасида қабул қилинган дастурларни амалга оширишни жадаллаштириш, энг илғор технологияларни жалб этиш, халқаро сифат стандартларига ўтиш зарурлигига қаратилганки, булар ташқи бозорларда ҳам, ички бозорларда ҳам барқарор ўрин эгаллаш имконини беради.

Хорижий иқтисодчиларнинг фикрича, ишлаб чиқаришни қайта жиҳозлаш ва янги технологияларни ўзлаштириш, бунинг ҳисобига энг кам чиқим билан сифатли рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш чора-тадбирларини ўз вақтида кўрган мамлакатлар вужудга келган кризисдан нисбатан камроқ зарар билан чиқадилар.

Шу боисдан Фармонда базавий тармоқларни модернизациялаш борасидаги энг муҳим 11 та дастурни амалга оширишни жадаллаштириш, sanoat корхоналарининг эскириб қолган ускуналари ва асосий фондларини жадал янгилаш, техник қайта жиҳозлаш лойиҳалари бўйича ускуналар харид қилиш буюртмаларини тезкорлик билан амалга ошириш, sanoatда ва транспорт инфратузилмасида энг муҳим лойиҳаларни жорий этишни бошлаш ва уларни бажариш муддатларини камайтириш борасида қўшимча чора-тадбирлар назарда тутилган.

Мазкур тадбирларни амалга ошириш реал маблағ манбалари билан мустаҳкамланган – корхоналарнинг ўз маблағлари, банкларнинг кредитлари, шу жумладан, уларнинг капиталли сезиларли даражада кўпайтириш ҳисобидан бериладиган кредитлар, шунингдек, Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси ҳамда халқаро молия институтларининг кредитлари шулар жумласидандир.

Республика корхоналари томонидан экспорт қилинадиган бир қатор маҳсулот турлари бўйича жаҳон товар бозорларидаги жорий конъюктуранинг кескин ёмонлашуви – бугунги кунда ғоят долзарб бўлиб турган масалалардан биридир.

Қайд этилган қийинчиликларни бартараф этиш мақсадида, Фармонда экспорт қилувчи корхоналарнинг ташқи бозорлардаги рақобатбардошлигини таъминлаш ва экспорт учун қўшимча омилларни яратишда уларни қўллаб-қувватлаш бўйича Ҳукумат томонидан аниқ чоралар кўриш назарда тутилган. Шу мақсадда экспорт қилувчи корхоналарга айланма маблағларини тўлдириш учун имтиёзли кредитлар ажратиш, уларга вақтинчалик солиқ имтиёзлари ва мавжуд кредиторлик қарзини реструктуризация қилиш имкониятини бериш мўлжалланмоқда.

Маҳсулотнинг рақобатбардошлигини таъминлаш нуқтаи назаридан қараганда, хусусан sanoatнинг базавий тармоқларида ишлаб чиқариш харажатларини қатъий назоратга олиш ва иқтисод қилишнинг қаттиқ тартибини жорий этиш экспорт қилувчи корхоналар учун катта аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳам Дастурда электр энергияси ва асосий коммунал хизматлар нархларининг асоссиз ошиб кетишига йўл қўймаслик, корхоналарда технологик жараёнларни рационализациялаш, материаллар ва энергия сарфини ҳамда бошқа сарф-харажатларни камайтириш ҳисобига маҳсулот таннархини камида 20 фоизга арзонлаштириш бўйича махсус чора-тадбирлар назарда тутилган.

Чора-тадбирлар Дастурида кўзда тутилганидек, электр энергетикани, ишлаб чиқариш тизимини, электр энергияни узатиш ва истеъмол қилишни кенг миқёсда модернизациялаш, энергия сарфини камайтириш ва энергияни тежаш тизимини татбиқ этиш ҳам иқтисодий тизимнинг рақобатбардошлигини оширишга йўналтирилгандир.

Шу билан бирга, чора-тадбирлар Дастурида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятини янада ривожлантириш ҳамда рағбатлантиришга катта эътибор қаратилган. Бунинг учун кичик ва хусусий бизнесга тижорат банкларининг, шу жумладан, Имтиёзли кредитлаш жамғармасидан кредитлар беришни кенгайтириш, замонавий импорт ускуналар ва минитехнологиялар харид қилиш учун кредит линиялари очиш, шунингдек, бир қатор қўшимча солиқ имтиёзлари бериш назарда тутилган.

Уй-жой қурилиши ва, айниқса, яқка тартибдаги уй-жойларни ҳисобга олган ҳолда, амалдаги уй-жой фондини таъмирлаш, тиклаш ва реконструкция қилиш чора-тадбирла-

рининг ўзаро боғлиқ тизимини яратиш иқтисодийни ривожлантириш ва аҳоли бандлигига кўмаклашишнинг муҳим омилдир. Фармонда мазкур йўналишда ихтисослашган ташкилотларни тузишни рағбатлантириш, уларга зарур замонавий ишлаб чиқариш-таъмирлаш базасини таркиб топтириш ва шакллантиришда ёрдам кўрсатиш назарда тутилган.

Мамлакатимизда озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришни кенгайтириш бўйича Фармон билан тасдиқланган Дастурда белгилаб қўйилган қўшимча чора-тадбирлар ички манбалар ҳисобидан юртимизда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминловчи ишончли захираларни яратиш имконини беради, бу эса жаҳон бозорларида асосий турдаги озиқ-овқат маҳсулотлари нархи ўсиб бораётган шароитда алоҳида аҳамиятга эгадир.

Корхоналарни модернизация қилишда, экспорт қилувчи корхоналар ва кичик бизнес субъектларини қўллаб-қувватлаш чора-тадбирларини амалга оширишда тижорат банкларининг муҳим ролинини инобатга олган ҳолда, Фармонда банкларнинг реал сектор корхоналарини ўз вақтида молиявий қўллаб-қувватлашдаги жавобгарлигини оширишга алоҳида эътибор қаратилган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қабул қилинган ушбу Фармонда назарда тутилган чора-тадбирларни амалга ошириш жаҳон молия-иқтисодий кризисини шароитларида ҳам реал сектор корхоналарининг барқарор ишлашини, иқтисодийнинг муттасил ва мутаносиб ўсишини таъминлаш ҳамда шу асосда мамлакатимизни янада барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва аҳоли турмуш даражасини ошириш вазифаларини тизимли, изчил ҳал этиш имконини беради.

ХАБАРДОР ҚИЛИШНИ УНУТМАНГ!

? Жамиятимиз (МЧЖ) устав капитали тенг улушлар билан уч муассисга тегишли. Мен шерик муассисман, умумий йиғилиш мени ушбу жамиятга раҳбар этиб тайинлади. Гап шундаки, жамият барча иштирокчиларининг ҳозир бўлишини, яъни бир овоздан қарор қабул қилишни талаб қиладиган масалаларни ҳал қилиш бир неча маротаба иштирокчилардан бири йиғилишларга келмаганлиги ва унга жўнатилган хатларга жавоб бермаганлиги туфайли кейинга қолдирилди. Хабарномаларни қанча юбориш керак ва иштирокчини жамиятдан чиқариш ҳуқуқидан фойдаланиш учун қанча вақт кутиш ҳамда ҳаракат қилмаслик лозим?

МЧЖ раҳбари.

– «Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида»ги Қонунга (2001 йил 6 декабрдаги 310-II-сон, бундан кейин – Қонун) мувофиқ иштирокчининг жамиятдан чиқиши икки усулига мавжуд: **ихтиёрий ёки уни суд тартибидан чиқариш**. Агар иштирокчи жамиятни бошқаришда иштирок этишни хоҳламай, унинг бир маромдаги фаолиятига тўсқинлик қилса ва айни вақтда ундан ихтиёрий равишда чиқишни хоҳламаса, жамият фаолиятни давом эттира бориб, бунда унинг барча иштирокчиларининг бир овоздан қарор қилишини талаб этадиган ҳаракатларни содир этмаслиги ёки иш ёқмас иштирокчини жамиятдан суд тартибидан чиқаришга ҳаракат қилиши лозим бўлади.

Жавобгарни йиғилишлар ўтказилиши тўғрисида хабардор қилиш билан боғланган ҳолатларни аниқлаш энг муҳим жиҳат ҳисобланади. Жамият ҳам муассисининг умумий йиғилишларга мунтазам келмаслиги, агар ушбу йиғилишларни чақириб ва уларни ўтказиш тўғрисида жавобгарни хабардор қилиш таомилига риоя қилинганлиги, шунингдек уларга келмаслик учун уэрли сабабларнинг йўқлиги исботланса, иштирок этишдан бўйин товлаш, деб эътироф қилиниши мумкин.

Қонунда муассислар йиғилишининг икки тури назарда тутилган – навбатдаги (режали) ва навбатдан ташқари.

Навбатдаги йиғилиш жамиятнинг уставада белгиланган муддатларда, лекин йилига камида бир марта ўтказилади. У жамиятнинг ижро этувчи органи томонидан чақирилади (Қонун 31-моддасининг биринчи қисми).

Навбатдан ташқари йиғилиш уставда белгиланган ҳолларда, шунингдек, агар бундай умумий йиғилишни ўтказишни жамиятнинг ва унинг иштирокчиларининг манфаатлари тақозо этса, бошқа ҳолларда ҳам ўтказилади. Муассиснинг навбатдан ташқари йиғилишга келмаганлиги, агар бундай навбатдан ташқари йиғилишни ўтказишнинг ҳақиқатан ҳам қатъий зарурати ёки бевосита уставда белгиланган асослар мавжуд бўлгандагина, жамиятнинг бир маромдаги фаолиятига тўсқинлик қилиш деб эътироф этилиши мумкин. Навбатдан ташқари йиғилиш куйидагиларнинг талабига кўра чиқарилиши мумкин:

– жамият иштирокчилари **умумий овозлар сонининг жами камида ўндан бирига эга бўлган жамият иштирокчилари**;

– жамият кузатув кенгаши (агар у тузилган бўлса);

– жамият тафтиш комиссияси (тафтишчиси) (агар у тузилган бўлса).

Жамият иштирокчиларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши зарур ҳолларда жамиятнинг ижро этувчи органи томонидан унинг ташаббусига биноан чақирилиши мумкин.

Иштирокчиларнинг навбатдан ташқари йиғилишни ўтказиш тўғрисидаги талаби (уни ёзма равишда расмийлаштириш тавсия қилинади) ижро этувчи органга юборилади, у йиғилишни ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилади. Ижобий қарор қабул қилинса, йиғилиш уни ўтказиш тўғрисидаги талабнома олинган кундан эътиборан **қирқ беш кундан кечиктирмай** ўтказилиши шарт (Қонун 32-моддасининг ўнинчи қисми).

Иштирокчиларни навбатдаги ҳамда навбатдан ташқари умумий йиғилишларни ўтказиш тўғрисида хабардор қилиш тартиби битта. Чунончи, хабардор қилиш мажбурияти ижро этувчи орган зиммасига юкланади. У йиғилишни ўтказишдан **камида ўттиз кун олдин** бу ҳақда жамиятнинг ҳар бир иштирокчисини жамият иштирокчиларининг рўйхатида кўрсатилган манзил бўйича буюртма хат ёки жамиятнинг уставида назарда тутилган бошқа усулда хабардор қилиши шарт (Қонуннинг 33-моддаси). Хабарномада йиғилиш ўтказиладиган вақт ва жой кўрсатилиши керак, шунингдек кун тартиби илова қилинади.

Шуни эътиборга олинки, муассисни суднинг ҳал қилув қарорига кўра чиқаришга ҳаракат қилинганда судьянинг ўзи бундай муассис ўз мажбуриятларини қанчалик тез-тез ва кўполлик билан бузганлиги, унинг йиғилишларга келмаслиги компания учун қанчалик оғир оқибатларга олиб келганлиги ва сиз тақдим этган барча далиллар қанчалик ишончли эканлигини баҳолайди. Мазкур ҳолда муаммонинг моҳияти шундаки, ҳар бир фирма учун – унинг фаолият тури, молиявий ҳолати ва ҳоказоларга боғлиқ ҳолда – ўхшаш вазият турлича аҳамиятга эга бўлиши мумкин.

Қонунда жамият иштирокчиларини умумий йиғилиш ўтказилиши тўғрисида хабардор қилишнинг фақат битта усули назарда тутилган – буюртма хат. Ортиқча саволлар туғилмаслиги учун уставда топширилганлиги албатта хабардор қилинадиган буюртма хатлар қандай усул билан юборилиши аниқлаштириб қўйилиши лозим, чунки Қонун

33-моддасининг биринчи қисмига кўра жамият жамиятнинг иштирокчиларини йиғилишни ўтказиш тўғрисида хабардор қилиш бошқа усулларини назарда тутишга ҳақлидир.

ФАКС ОРҚАЛИ

Иштирокчиларга йиғилиш ўтказилиши тўғрисидаги хабарномани факс орқали жўнатиш кулай ва айни вақтда хатарли ҳам. Факс олинганлиги, иштирокчи хабардор қилинганлигини исботлаш жуда мушкул. Гувоҳларнинг хат факс орқали жўнатилганлигини тасдиқловчи оғзаки кўрсатмаларини эса суд далил сифатида қабул қилиши қийин.

ЭЛЕКТРОН ПОЧТА ОРҚАЛИ

Хабарнома аввало – ҳужжат. Агар электрон хатга электрон рақамли имзо қўйилган бўлсагина у ҳужжат ҳисобланади. Шунингдек устав ҳужжатларига электрон почтани, масалан, ҳафтада бир марта текшириш, Интернетдан фойдаланиш имконияти бўлмаган тақдирда эса – жамиятни бундан хабардор қилиш мажбуриятини қайд этиш мақсадга мувофиқдир.

ОАВДА ЧОП ЭТИШ

Матбуот орқали хабардор қилиш ҳам жамият аъзолари жуда кўп бўлган ҳоллардагина кулай. Уставда йиғилиш ўтказилишини айнан қайси оммавий ахборот воситаси орқали хабардор қилиш мумкинлигини аниқлаштириш лозим. Ақс ҳолда уставда хабардор қилишнинг бундай усулини «оммавий ахборот воситаларида» деб умумий тарзда кўрсатиш иштирокчиларни умумий йиғилиш чақирилиши тўғрисида ҳақиқатда хабардор қилишни таъминламайди, чунки оммавий ахборот воситалари кўп. Шунингдек, хабарномада нафақат ўтказиш вақти ва жойи, балки кун тартибига қўйилган масалалар ҳам қайд этилиши кераклигини назарда тутиш керак. Бундай маълумотлар эса ўзида жамият учун муҳим бўлган, учинчи шахслар ўз манфаатларида фойдаланиши мумкин бўлган ахборотни ифодалаш мумкин.

Уставда хабардор қилишнинг турли шакллари назарда тутилиши мумкин, бироқ амалиётнинг кўрсатишича, улар ичида энг қулайи – барча жиҳатлардан олганда ҳам буюртма хатдир.

Мария ТУХТАРОВА, «Норма» МЧЖ юристи.

НАРСАЛАРИНГНИ ЎЗИНГ БИЛАН ОЛ

? Мен жамиятнинг шерик муассисларидан бириман. «Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида»ги Қонунга кўра жамиятнинг ҳар бир иштирокчиси жамият устав фондига ўз ҳиссасини жамият давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб бир йилдан кечиктирмай тўлиқ киритиши керак. Бироқ мен кўрсатилган муддатга улгурмайман. Агар ҳисса ҳам тўлиқ киритилмаган бўлса, мен жамиятдан чиқа оламанми? Мен қўйишга улгурган мол-мулкни қайтаришдан жамият бош тортиши мумкинми?

Муассис.

– Қонун 8-моддасининг биринчи қисмига мувофиқ жамият иштирокчиси исталган вақтда, унинг бошқа иштирокчилари розилигидан қатъи назар, жамиятдан чиқа олади. Бундан келиб чиқадики, сиз иштирокчилар таркибидан исталган вақтда, ўз ҳиссангизни тўлиқ киритишга улгурган ёки улгурмаганлигингиздан қатъи назар, чиқа оласиз.

Жамият жамиятдан чиқиш пайтида сиз тўлаган улуш қисмини тўлашдан бош тортишга ҳақли эмас. Қонун 22-моддасининг бешинчи қисмига мувофиқ жамиятдан чиқиб кетган жамият иштирокчисининг улуши жамиятга ўтади. Бунда жамият чиқиб кетган иштирокчига улушининг **чиқиб кетиш санасидан олдинги** охириги ҳисобот даври учун жамиятнинг бухгалтерия ҳисоботи маълумотлари бўйича аниқланадиган ҳақиқий қийматини тўлаши ёки чиқиб кетган иштирокчининг розилиги билан унга худди шундай қийматдаги мол-мулкни асли ҳолида бериши шарт. Ушбу модданинг тўққизинчи қисмига кўра **улуш жамиятга ўтган пайтдан эътиборан бир йил ичида**, агар жамиятнинг уставида камроқ муддат назарда тутилган бўлмаса, **жамият улушнинг ҳақиқий қийматини тўлаши ёки худди шундай қийматдаги мол-мулкни асли ҳолида бериши шарт.**

Шунингдек қуйидагиларни ҳам назарда тутиш керак. Агар жамият иштирокчиси белгиланган муддатда ўз ҳиссасини тўлиқ миқдорда киритмаган ва ушбу муддат тугашига қадар иштирокчилар таркибидан ихтиёрий равишда чиқмаган бўлса, унинг улуши ўз-ўзидан жамиятга ўтади (Қонун 22-моддасининг учинчи қисми). Бунда жамият иштирокчисига улушининг у қўшган ҳиссанинг қисмига мутаносиб равишдаги қисмининг ҳақиқий қийматини жамият тўлаши ёки жамият иштирокчисининг розилиги билан унга худди шундай қийматдаги мол-мулкни асли ҳолида беришга мажбур. Улуш бир қисмининг ҳақиқий қиймати **ҳиссани қўйишнинг муддати тугайдиган кундан олдинги** охириги ҳисобот даври учун жамиятнинг бухгалтерия ҳисоботлари маълумотлари асосида аниқланади. Жамиятнинг уставида улуш ҳиссанинг тўланмаган қисмига мутаносиб қисми жамиятга ўтиши назарда тутилиши мумкин.

8 декабрь • Ўзбекистон Республикаси Конституцияси куну

МУЛККА ЭГАЛИК – БУ КОНСТИТУЦИЯВИЙ ҲУҚУҚДИР

Ҳар бир мамлакат ва жамият тарихида шундай улуг саналар борки, уларнинг аҳамияти ва қадри даврлар оша ортиб бораверади.

Улар орасида овоз ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт барпо этишни ўзида тўла акс эттирган, инсон ва унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият сифатида эътироф этилган Конституциямиз қабул қилинган кун ҳар йили ўзига хос тантана билан нишонланади. Бу бежиз эмас, албатта.

Чунки, давлатнинг давлат, халқнинг халқ сифатида дунёга танилишида асосий Қомуснинг ўрни беқийс. Зеро, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ҳам халқимиз хоҳиш-иродасини, тафаккури ва маданиятини кўз-кўз қилади. Боиси, халқнинг ўзи унинг ишлаб чиқиши ва муҳокамасида фаол иштирок этган.

Буни Президентимиз БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида қилган маърузасида ҳам «Бизнинг Қомусимиз демократик конституцияларга қўйиладиган юксак талабларга жавоб беради, инсон ҳамда фуқароларнинг барча ҳуқуқлари ва асосий эркинликларини кафолатлайди», – дея таъкидлаган эди. Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, барча соҳаларда самарали ислохотлар амалга оширилди. Фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини рўёбга чиқаришда давлат нотариал идоралари нотариуслари ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар хизмат кўлами ҳам кенгайди.

Маълумки, ҳар бир давлатнинг суверенлиги унинг мулки бўлиши ва мулкка нисбатан эгалик ҳуқуқининг мавжуд эканлигига боғлиқ. Конституциямизнинг 53-моддасига кўра, бозор муносабатларини ривожлантиришга қаратилган Ўзбекистон иқтисодиётининг

негизини хилма-хил шакллардаги мулк ташкил этади. Давлат истеъмолчиларнинг ҳуқуқи устунлигини ҳисобга олиб, иқтисодий фаолият, тадбиркорлик ва меҳнат қилиш эркинлигини, барча мулк шаклларининг тенг ҳуқуқлилигини ва ҳуқуқий жиҳатдан баб-баравар муҳофаза этилишини кафолатлайди.

Хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз ва давлат ҳимоясидадир. Мулкдор фақатгина қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибдагина мулкдан маҳрум этилиши мумкин. Бундай конституциявий ҳуқуқни эса нотариал муносабатларсиз тасаввур этиб бўлмайди.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг «Мулкчилик тўғрисида»ги Қонунида ҳам «Ўзбекистон Республикасида мулк дахлсиздир. Ҳар бир шахс мулкдор бўлишга ҳақли», деб белгиланган. Бундан кўринадики, мулк кимга – фуқаро, жамият ёки давлатга тегишли бўлишидан қатъи назар, ҳеч қачон ҳеч ким томонидан ноқонуний тарзда тортиб олиниши, мулк эгаси этилиши бўлмай туриб ундан фойдаланиш, мулкка нисбатан тажовуз қилиш, эгасининг ўз мулкдан эркин фойдаланишида турли тўсқинликлар қилиш мумкин эмас.

Хусусий мулк ҳуқуқи шахснинг қонун ҳужжатларига мувофиқ тарзда қўлга киритган мол-мулкка эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва тасарруф этиш ҳуқуқидир. Хусусий мулк бўлган мол-мулкнинг миқдори ва қиймати чекланмайди.

Фуқаролар, ҳўжалик ширкатлари ва жамиятлари, жамоат бирлашмалари, ижтимоий фондлар ва давлатга қарашли бўлмаган бошқа юридик шахслар хусусий мулк ҳуқуқининг субъектлари ҳисобланади. Қонун билан ман қилинган айрим ашёлардан ташқари, ҳар қандай мол-мулк хусусий бўлиши мумкин.

Фуқаролар ва юридик шахсларга тегишли бўлган хусусий мулк, асосан улар манфаатлари учун хизмат қилади. Хусусий мулк объектлари тури ва миқдорига биноан чегараланган бўлиши мумкин. Лекин бундай чегаралашга фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибдагина йўл қўйилади.

Ўз мол-мулкдан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш мақсадида фойдаланиш мумкинлиги эса мулк эгасига берилган энг муҳим ҳуқуқлардан биридир. Фуқаро тадбиркорлик фаолияти билан юридик шахс ташкил қилиб ёки ташкил этмасдан шуғулланиши мумкин. Бунда ҳар икки ҳолатда ҳам у ўз мажбуриятлари бўйича ўзига тегишли бўлган мулк ҳисобидан жавоб беради.

Хусусий мулк билан боғлиқ муносабатлар бошқача усулда тартибга солиниши ҳам мумкин. Масалан, ўз мол-мулкнинг бир қисмини улуш ёки пай сифатида ҳўжалик ширкатига, жамиятга ёки ишлаб чиқариш кооперативига топширган фуқаро ёки юридик шахс ушбу қисмга нисбатан мулк ҳуқуқини йўқотади ва тижоратчи бўлган ташкилот (жамият, ширкат, кооператив) мулк ҳуқуқига эга бўлади.

Хусусий мулк субъекти бўлган фуқаро ва юридик шахс ўзига тегишли бўлган мол-мулкдан ҳисса сифатида тижоратчи бўлмаган ташкилотлар (жамоат бирлашмалари, диний ташкилотлар, хайрия ва бошқа фондлар)нинг мол-мулкига ўтказиши ҳам мумкин.

Таъкидлаш жоизки, мулкдорлар ўз мулкига ўз хоҳишига кўра эгалик қилиши, ундан фойдаланиши ва уни тасарруф этиши ҳақидаги конституцион ҳуқуқлар қонунларимизда белгиланганидек нотариал идоралар амалиётида ҳам ўз ифодасини топган.

Мавлуда МАНСУРОВА, Шайхонтоҳур туманидаги 7-сон давлат нотариал идораси нотариуси.

Акциядорлик жамияти кўшимча акцияларни жойлаштириш орқали устав фонди кўпайтирилганлиги муносабати билан жамият уставига киритилган ўзгартиришларни рўйхатдан ўтказиш мақсадида тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциясига мурожаат қилди.

Рўйхатдан ўтказиш учун рўйхатдан ўтказувчи орган АЖдан жамият устав фондиди кўпайтириш (эълон қилинган микдорни шакллантириш) тўғрисидаги ҳужжатни сўради. Шундай қилиш тўғрими? Мазкур ҳужжат қандай тузилган?

Кўшимча акцияларни жойлаштириш ва АЖ устав фондиди микдорини кўпайтириш таомили тўғрисида батафсил йўриқнома берсангиз.

**Ш.Бобоев,
АЖ бухгалтери.**

ЭМИССИЯ ТАОМИЛИ: ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛИШ, ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ, ЖОЙЛАШТИРИШ

– Рўйхатдан ўтказувчи орган томонидан изҳор этилаётган талаблар қонуний (Президентнинг 2006 йил 24 майдаги ПҚ-357-сон қарори билан тасдиқланган Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатига олиш ва ҳисобга қўйишнинг хабардор қилиш тартиби тўғрисида низом 33-бандининг еттинчи хатбошиси, бундан кейин – ПҚ-357-сон низом). Фикримизча, кўрсатилган ҳужжат:

– ариза (хабарнома) шаклига эга бўлиши мумкин;

– кўшимча чиқарилган жойлаштирилган акцияларнинг ҳақиқий микдори тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олиши керак;

– акцияларнинг кўшимча эмиссиясини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилган жамиятнинг бошқарув органи томонидан тасдиқланади.

Ўйлашимизча, бундай ҳужжатни тақдим этишнинг зарурлигини устав фондиди дастлабки микдори, уни кўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтирган тақдирда, барча чиқарилган акцияларнинг эмас, **балки фақат жойлаштирилган акциялар¹ номинал қийматининг суммасига кўпайиши** тақозо этган (1996 йил 26 апрелдаги «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида» 223-1-сон Қонун 21-моддасининг олтинчи қисми, бундан кейин – 223-1-сон Қонун).

223-1-сон Қонун 21-моддасининг биринчи қисмига кўра АЖ устав фондиди кўпайтириш усуллари билан бири кўшимча акцияларни жойлаштириш ҳисобланади.

Акциядорлик жамияти томонидан кўшимча акцияларни жойлаштириш фақат АЖ уставига белгиланган эълон қилинган (кўшимча) акциялар сони доирасидагина мумкин

(223-1-сон Қонун 21-моддасининг учинчи қисми). Уставда кўрсатилган маълумотлар бўлмаганда устав фондиди изоҳланаётган усул билан акциядорлик жамияти ошира олмайди: бундай жамият аввало қонун билан белгиланган тартибда уставга ўзгартишлар киритиб, уларда жамиятнинг акциялар кўшимча эмиссияси ва унинг энг кўп сонига ҳуқуқини назарда тутиши лозим². Кўшимча акциялар чиқариш тўғрисидаги қарорни акциядорлар умумий йиғилиши ёки кузатув кенгаши, агар жамият уставига ёки акциядорлар умумий йиғилишининг қарорига мувофиқ жамият кузатув кенгашига бундай қарор қабул қилиш ҳуқуқи тегишли бўлса, қабул қилади. Мазкур қарорда куйидагилар кўрсатилиши керак:

– АЖнинг тўлиқ номи, унинг почта манзили (2008 йил 22 июлдаги «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида» ЎРҚ-163-сон Қонун 5-моддаси биринчи қисми иккинчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққанда, бундан кейин – ЎРҚ-163-сон Қонун);

– кўшимча акциялар чиқариш тўғрисидаги қарор тасдиқланган сана (ЎРҚ-163-сон Қонун 5-моддаси биринчи қисми учинчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққанда);

– кўшимча акциялар чиқариш тўғрисидаги қарорни тасдиқлаган акциядорлик жамияти бошқарув органининг номи (ЎРҚ-163-сон Қонун 5-моддаси биринчи қисми тўртинчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққанда);

– чиқарилаётган кўшимча оддий (одатдаги) акцияларнинг ва эълон қилинган акциялар сони (улуши) доирасида имтиёзли акциялар ҳар бир турининг сони³ (223-1-сон Қонун 21-моддасининг бешинчи қисми);

– уларни жойлаштириш муддат-

лари ва шартлари, шу жумладан қонунга мувофиқ жойлаштирилаётган акцияларни сотиб олишда имтиёзли ҳуқуқларга эга бўлган акциядорлар учун жамиятнинг кўшимча акцияларини жойлаштириш баҳоси (223-1-сон Қонун 21-моддасининг бешинчи қисми);

– жойлаштириш усули (очик ёки ёпиқ ёзилиш йўли билан жойлаштириш);

– жойлаштирилаётган кўшимча акцияларга ҳақ тўлаш шакли ва

муддатлари (223-1-сон Қонун 33-моддасининг тўртинчи ва иккинчи қисмлари);

– ҳар бир чиқарилаётган акциянинг номинал қиймати (ЎРҚ-163-сон Қонун 5-моддаси биринчи қисми ўн биринчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққанда);

– чиқарилаётган акцияларни харид қилувчи акциядорларнинг ҳуқуқлари (ЎРҚ-163-сон Қонун 5-моддаси биринчи қисми еттинчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққанда).

Кўшимча акцияларни чиқариш тўғрисидаги қарорни куйидагилар қабул қилади:

– йиғилишда иштирок этаётган жамият акциядорлари – овоз берувчи акциялар эгаларининг кўпчилиги овози билан (223-1-сон Қонун 66-моддасининг тўртинчи қисми). Бунда агар акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этувчиларни рўйхатга олиш тамом бўлган пайтга келиб, жамиятнинг тарқатилган ва жойлаштирилган овоз берувчи акцияларининг жами олтиш фоизидан кўпига эга бўлган акциядорлар (уларнинг вакиллари) рўйхатдан ўтган бўлсагина, мазкур умумий йиғилиш ваколатли ҳисобланади (223-1-сон Қонун 75-моддасининг биринчи қисми);

– кузатув кенгаши аъзолари томонидан бир овозда, агар кўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан устав фондиди кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилиш. АЖ уставига ёки акциядорлар умумий йиғилишининг қарори билан кузатув кенгашининг ваколатлар доирасига киритилган бўлса (223-1-сон Қонун 85-моддасининг тўртинчи қисми). Бунда кузатув кенгашининг мажлиси, агар унда жамият уставига белгиланган аъзолар сони иштирок этиб, улар кузатув кенгашига сайланганлар умумий сонининг камида етмиш беш фоизини ташкил қилсагина, ваколатли ҳисобланади (223-1-сон Қонун 85-моддасининг иккинчи қисми).

Акциядорлик жамияти чиқарган кўшимча акциялар қимматли қоғозларнинг бирламчи эмиссияси рўйхатдан ўтказилган қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш органида давлат рўйхатидан ўтказилиши керак (ЎРҚ-163-сон Қонун 6-моддаси ҳамда АВ томонидан 2002 йил 10 июлда 1159-сон билан рўйхатдан ўтказилган, ДМҚ хузуридаги ҚҚБФМ НКМ бош директорининг буйруғи билан тасдиқланган Акциядорлик жамиятлари акцияларини чиқариш, давлат рўйхатидан ўтказиш ва чиқарилган акцияларни бекор қилиш тартиби тўғриси-

да низом 21-банди олтинчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққанда, бундан кейин 1159-сон низом). Бунинг учун мазкур органга акциядорлик жамияти кўшимча акциялар чиқариш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан бошлаб уч ойдан ошмайдиган муддатда⁴ куйидагиларни тақдим этади.

– АЖ ижроия органининг акциялар кўшимча эмиссиясини рўйхатдан ўтказиш илтимос қилинган аризаси;

– кўшимча акциялар чиқариш тўғрисида қарор. Мазкур қарор учта асл нусхада тақдим этилиши керак (ЎРҚ-163-сон Қонун 5-моддаси олтинчи қисмининг маъносидан келиб чиққанда);

– АЖ уставининг нотариал тасдиқланган нусхаси (1159-сон низом 24-бандининг тўртинчи хатбошиси);

– эмитентнинг рўйхатдан ўтиш картаси⁵ (1159-сон Низом 24-бандининг еттинчи хатбошиси);

– рўйхатдан ўтказилаётган чиқарилиш кўшимча акциялари номинал қийматининг 0,01%ини ташкил этадиган рўйхатдан ўтиш йиғими тўланганлиги тўғрисидаги тўлов ҳужжатининг нусхаси (ЎРҚ-163-сон Қонун 8-моддасининг биринчи қисми ва 1159-сон низом 24-бандининг саккизинчи хатбошиси);

АЖ ва у чиқараётган акциялар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган эмиссия проспекти⁶. Мазкур ҳужжатни АЖнинг ваколатли органи тасдиқлайди, унинг раҳбари ва бош бухгалтери имзолайди (1159-сон низом 18-бандининг маъносидан келиб чиққанда);

– рўйхатдан ўтказиш учун тақдим этилган ҳужжатлар рўйхатининг икки нусхаси⁷ (1159-сон низом 24-бандининг ўн биринчи хатбошиси)⁸.

– Кўшимча акциялар чиқарилишини давлат рўйхатидан ўтказиш рўйхатдан ўтказувчи орган томонидан акциядорлик жамияти юқорида кўрсатилган ҳужжатларни тақдим этган санадан бошлаб ўттиз кун мобайнида амалга оширилиши керак (ЎРҚ-163-сон Қонун 6-моддасининг иккинчи хатбошиси).

Кўшимча акциялар чиқарилишининг давлат рўйхатидан ўтказилиши АЖ бошқарув органининг кўшимча акциялар чиқариш тўғрисида қарори ҳар бир нусхасига рўйхатдан ўтказиш рақами ва «РЎЙХАТ-ДАН ЎТКАЗИЛГАН» белгисини кўйган ҳолда расмийлаштирилади.

Кўшимча эмиссиянинг чиқарилиши рўйхатдан ўтказилган, акцияларни жойлаштиришга рухсат берилади. Кўшимча акцияларни жойлаштиришни акциядорлик жамияти кўшимча эмиссия чиқариш тўғрисидаги қарорда белгиланган муддатларда амалга оширади, бироқ у кўшимча акциялар чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб кўпи билан бир йил мобайнида ўтказилиши керак (ЎРҚ-163-сон Қонун 14-моддаси саккизинчи қисмининг ва 223-1-сон Қонун 36-

моддаси тўртинчи қисмининг маъносидан келиб чиққанда).

Кўшимча акциялар чиқарилишини жойлаштириш тугаллангандан кейин (мазкур чиқарилиш акциялари рўйхатдан ўтказилган сони тугаши ёки чиқарилишда белгиланган жойлаштириш муддати тугаши муносабати билан) акциядорларнинг умумий йиғилиши АЖ устав фондиди кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилиши зарур. Кўрсатилган қарорда акциядорлар:

– устав фондиди жойлаштирилган кўшимча акциялар ҳисобига кўпайтирилишини;

– устав фондиди кўпайтириш муносабати билан АЖ уставига киритиладиган ўзгартишлар хусусиятини кўрсатишлари лозим.

Кўрсатилган қарор қабул қилинган ва уставга киритилган уставларни рўйхатдан ўтказиш учун тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциясига мурожаат қилишдан олдин акциядорлик жамияти тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш учун ўрнатилган ва ҳоқимиятнинг ваколатли органлари белгилайдиган рўйхатдан ўтказиш суммасининг 50%и микдоридан рўйхатдан ўтказиш йиғимини тўлаши лозим.

ПҚ-357-сон низом 33-бандининг маъносидан келиб чиқиб устав фондиди АЖнинг жойлаштирилган кўшимча акциялари ҳисобига кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилингандан кейин **7 кун мобайнида** уни рўйхатдан ўтказган органга куйидаги ҳужжатларни шахсан келган ҳолда ёки почта алоқаси воситасида тақдим этади:

– ариза;

– жамият уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисида умумий йиғилишнинг қарори;

– АЖ муҳри билан тасдиқланган ўзгартишлар матни, икки нусхада. Фикримизча, кўрсатилган матннинг иккала нусхаси рўйхатдан ўтказувчи органга давлат тилида тақдим этилиши керак (ПҚ-357-сон низом 10-банди иккинчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққан ҳолда);

– жамият уставига ўзгартишлар киритилишини рўйхатдан ўтказганлик учун йиғим тўлангани тўғрисида банк тўлов ҳужжати;

– жамият устав фондиди жойлаштирилган кўшимча акциялар ҳисобига кўпайтириш, устав фондиди эълон қилинган микдорини шакллантириш тўғрисида қарор қабул қилган бошқарув органининг ҳужжати (у ҳақда юқорида батафсилроқ сўзланган).

Бошқа ҳужжатларни рўйхатдан ўтказувчи орган устав фонди кўпайиши муносабати билан уставга ўзгартиш киритаётган акциядорлик жамиятидан сўрашга ҳақли эмас.

Тадбиркорлик субъектларининг таъсис ҳужжатларига ўзгартишларни давлат рўйхатидан ўтказиш муддати 2 иш кунини ташкил қилади (357-сон низом 33-бандининг ўн иккинчи хатбошиси).

¹ Акцияларни жойлаштириш – акцияларни битимлар тузиш орқали уларнинг дастлабки эгаларига бериш (2008 йил 22 июлдаги «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида» ЎРҚ-163-сон Қонун 3-моддаси ўттиз учинчи хатбошисининг маъносидан келиб чиққанда).

² АЖ уставига кўрсатилган ўзгартишларни киритиш тўғрисида қарор жамият акциядорлари умумий йиғилиши томонидан қабул қилиниши керак (223-1-сон Қонун 26-моддасининг учинчи қисми).

³ Агар жамият томонидан акцияларга эркин айирбошланадиган қимматли қоғозлар жойлаштирилса, эълон қилинган (кўшимча) акцияларнинг сони ушбу қимматли қоғозлар муомалада бўлиш муддати давомида эркин айирбошлаш учун зарур микдордан кам бўлмаслиги лозим (223-1-сон Қонун 26-моддасининг тўртинчи қисми).

⁴ Кўрсатилган муддат 1159-сон низом 22-бандининг учинчи хатбошиси билан белгиланган.

⁵ Мазкур ҳужжат шакли 1159-сон низомга 4-иловада келтирилган.

⁶ Эмиссия проспектида келтириладиган маълумотлар тўғрисида батафсилроқ ЎРҚ-163-сон Қонун 39-моддасининг иккинчи қисмига қаралсин.

⁷ Рўйхатдан ўтказиш учун тақдим этилган ҳужжатлар рўйхатини ўз ичига олган ҳужжат шакли 1159-сон низомга 5-иловада келтирилади.

⁸ Кўшимча акциялар чиқарилишини рўйхатдан ўтказиш учун тақдим этиладиган ва бир варақдан ортиқ бўлган барча ҳужжатлар, АЖ уставига бундан мустасно, рақамланиши, тикилиши, тикиш жойида АЖ муҳри билан тасдиқланиши ва АЖ раҳбарининг имзоси қўйилиши керак (1159-сон низомнинг 25-банди маъносидан келиб чиққанда).

Тўшунтиришлар электрон маълумотнома тизими материаллари асосида тайёрланди

NORMA **КОРХОНА ЮРИСТИ**

Ахборот-ҳуқуқий тизими

Тошкент ш.: (99871) 237-07-78, 237-45-29

Сотиб олиш масалалари буйича куйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинг:

Гулистон ш.: (3672) 27-58-97

Самарқанд ш.: (3662) 23-23-73

Наманган ш.: (3692) 32-84-26

Фарғона ш.: (3732) 26-78-80

Андижон ш.: (3742) 50-25-96

Қарши ш.: (99875) 227-18-11

ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

● **ИДОРАВИЙ-МЕЪЁРИЙ ХУЖЖАТ:**

– Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси хузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг «Трансфер-агент фаолияти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруғи.

● **МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ХУЖЖАТЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2008 ЙИЛ 11 ОКТЯБРДАН 17 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ.**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУЛКИ ҚЎМИТАСИ
ХУЗУРИДАГИ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИ ФАОЛИЯТИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ
ВА НАЗОРАТ ҚИЛИШ МАРКАЗИ БОШ ДИРЕКТОРИНИНГ
БУЙРУҒИ

ТРАНСФЕР-АГЕНТ ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2008 йил
21 ноябрда 1872-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2008 йил, 47-сон, 469-модда)

Ўзбекистон Республикасининг «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 29-30-сон, 278-модда) ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 30 мартдаги 126-сонли қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси хузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази тўғрисидаги низомга (Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорлари тўплами, 1996 й., 3-сон, 11-модда) мувофиқ буюраман:

1. Трансфер-агент фаолияти тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киритилсин.

**Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директори
К.ТОЛИПОВ.**

Тошкент ш.,
2008 йил 28 октябрь
2008-29-сон.

*2008 йил 1 декабрдан кучга киради.

Давлат мулки қўмитаси хузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг
2008 йил 28 октябрдаги 2008-29-сон буйруғига
ИЛОВА

ТРАНСФЕР-АГЕНТ ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

Ушбу Низом Ўзбекистон Республикасининг «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 29-30-сон, 278-модда), Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 30 мартдаги 126-сонли қарори (Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорлари тўплами, 1996 й., 3-сон, 11-модда) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси хузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Маркази тўғрисидаги Низомга мувофиқ, трансфер-агент фаолиятини юритиш тартибини белгилаб беради.

І. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Мазкур Низом мақсадларида куйидаги асосий тусунчалардан фойдаланилади:

инвестор — қимматли қоғозларни ўз номидан ва ўз ҳисобидан олувчи юридик ёки жисмоний шахс;

трансфер-агент — қимматли қоғозларга бўлган

ҳуқуқларни ҳисобга олиш тизимига тааллуқли ҳужжатларни қабул қилиш, уларга ишлов бериш ва уларни топшириш бўйича хизматлар кўрсатувчи юридик шахс;

трансфер-агентнинг мижози (мижоз) — трансфер-агентнинг хизматларидан фойдаланувчи шахс;

эмитент — эмиссиявий қимматли қоғозлар чиқарувчи ва улар юзасидан қимматли қоғозларнинг эгалари олдида мажбуриятлари бўлган юридик шахс;

қимматли қоғозлар эгаси (мулкдор) — қимматли қоғозлар ўзига мулк ҳуқуқи ёки бошқа ашёвий ҳуқуқ асосида тегишли бўлган юридик ёки жисмоний шахс;

Қимматли қоғозлар марказий депозитарийси (Марказий депозитарий) — депозитарийларда депо ҳисобварақлари бўйича эмиссиявий қимматли қоғозларни сақлаш, бундай қимматли қоғозларга бўлган ҳуқуқларни ҳисобга олиш ва эмиссиявий қимматли қоғозлар ҳаракати ягона тизимини таъминловчи депозитарий;

қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи — Ўзбекистон Рес-

публикаси Давлат мулки кўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази.

2. Трансфер-агентни юридик шахс сифатида тузиш, уни қайта ташкил этиш ва тугатиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

3. Трансфер-агентнинг фаолиятини лицензиялаш қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан амалга оширилади.

4. Трансфер-агент қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қимматли қоғозлар бозорида профессионал фаолиятни бирга қўшиб олиб бориш ҳуқуқига эга.

5. Депозитарийнинг профессионал фаолиятини бирга қўшиб олиб борувчи трансфер-агент инвестиция воситачисининг профессионал фаолиятини амалга оширишга ҳақли эмас.

II. ТРАНСФЕР-АГЕНТ ФАОЛИЯТИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ҚОИДАЛАРИ

6. Қимматли қоғозлар бозорида трансфер-агент сифатида профессионал фаолиятни амалга ошириш учун:

қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органининг тегишли лицензиясига эга бўлиш;

қимматли қоғозлар бозори мутахассисининг малака гувоҳномаси бўлган камида икки ходимга эга бўлиш;

қонун ҳужжатлари билан ўз маблағлари миқдорига қўйилган талабларга амал қилинишини таъминлаш;

қимматли қоғозлар бозори тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этиш;

қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа талабларни бажариш зарур.

7. Трансфер-агент, инвесторларга, қимматли қоғозлар эгаларига ва эмитентларга улар билан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузилган шартнома шартларига мувофиқ хизмат кўрсатади.

8. Трансфер-агентнинг мижоз билан шартнома тузиш шартлари қонун ҳужжатларига мувофиқ тартибга солинади.

9. Ўзининг мижоз олдидаги мажбуриятларини бажариш вақтида трансфер-агент мижознинг манфаатларини кўзлаб иш тутиши лозим. Манфаатлар тўқнашуви содир бўлган вазиятда трансфер-агент мижозни хабардор қилиши ва биринчи навбатда ўзининг мижоз олдидаги мажбуриятларини бажариши лозим.

10. Трансфер-агент, инвесторлар ва мулкдорларга қуйидаги хизматларни кўрсатишга, яъни:

улар томонидан қимматли қоғозлар билан битимлар бўйича зарур бўлган ҳужжатларни тўлдиришда ёрдам кўрсатиш;

улар номидан қимматли қоғозлар билан битимларни рўйхатдан ўтказиш учун тегишли депозитарийга ҳужжатларни тақдим этиш;

эгаси томонидан бегоналаштирилган қимматли қоғозларни уларга эга бўлган инвесторнинг ҳисобварағига чиқариш учун зарур бўлган ҳужжатларни депозитарийга тақдим этиш;

депозитар шартномани тузиш учун зарур бўлган ҳужжатларни, депозитар шартномага тааллуқли бўлган ҳужжатларни, шунингдек инвестор эга бўлган қимматли қоғозларни ўтказиш учун зарур бўлган ҳужжатларни депозитарийга тақдим этиш;

улар номидан қимматли қоғозлар билан биржадан ташқари савдолар ташкилотчисига қимматли қоғозларни сотиб олиш ёки сотиш юзасидан буюртмаларни тақдим этиш;

ўз мижозларига уларнинг қимматли қоғозлар билан битимларини рўйхатдан ўтказиш яқунлари бўйича ҳужжатларни, шунингдек депозитар операцияларнинг бажарилиши бўйича ҳисоботларни топширишга ҳақли.

11. Трансфер-агент эмитентга қуйидаги хизматларни кўрсатишга ҳақлидир:

эмитентнинг қимматли қоғозлар эгалари реестрларини шакллантириш юзасидан расмий талабларини Марказий депозитарийга топшириш;

трансфер-агент томонидан тақдим этилган эмитентнинг расмий талаблари бўйича шаклланган қимматли қоғозлар эгаларининг реестрларини Марказий депозитарийдан қабул қилиб олиш;

Марказий депозитарийдан олинган қимматли қоғозлар эгаларининг реестрларини эмитентга етказиб бериш;

акциядорларнинг умумий йиғилишларини ташкил этиш ва ўтказиш.

12. Трансфер-агент томонидан тўғри расмийлаштирилган тўлиқ ҳужжатлар тўплами тақдим этилгандагина депозитарийлар мижозларнинг ўзлари келмаганлиги сабабларига кўра трансфер-агентга унинг мижозлари битимларини рўйхатга олишни, уларнинг қимматли қоғозларини ўтказишни, чиқаришни рад этишга ҳақли эмас.

13. Ўз мижозлари номидан депозитарийларга ҳужжатларни тақдим этган ҳолда, трансфер-агент уларнинг имзолари асллигига ҳамда тақдим этилган ҳужжатларда акс эттирилган улар ваколатларининг ҳақиқийлигига кафолат беради.

14. Трансфер-агент томонидан ушбу Низомнинг 10-бандида кўрсатилган хизматларнинг кўрсатилиши учун вақт даврийлиги беш иш кунидан ошиб кетмаслиги лозим.

15. Трансфер-агент томонидан ушбу Низомнинг 11-бандида кўрсатилган хизматларнинг кўрсатилиши учун вақт даврийлиги трансфер-агентнинг эмитент билан тузилган шартнома ва қонун ҳужжатларида белгиланган реестрни шакллантиришга қўйилган талаблар билан белгиланади.

16. Трансфер-агент ушбу Низомнинг 14 ва 15-бандларида кўрсатилган муддатларда ўзи томонидан кўрсатилган хизматлар яқуни бўйича мижозларни ёзма равишда хабардор қилишга мажбур.

17. Трансфер-агент белгиланган тартибда кириш ва чиқиш ҳужжатлар ва ахборотлар ҳисобини юритиш журналининг юритилишини таъминлайди.

18. Трансфер-агент томонидан мижозларга хизматлар кўрсатиш учун дастурий таъминот ва ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолларда, мазкур дастурий таъминот ва ахборот-коммуникация технологиялари қонун ҳужжатлари талабларига жавоб бериши лозим.

III. ТРАНСФЕР-АГЕНТНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИ ҲИСОБИНИ ЮРИТИШ ВА УНИ САҚЛАШ

19. Ўз фаолиятини амалга ошириш вақтида трансфер-агент қонун ҳужжатларига, уставига ва ўзи томонидан тасдиқланган:

ахборотларни сақлаш, ҳимоя қилиш ва қайта тиклаш тартибига, шу жумладан махфий ахборотлардан ғайриқонуний фойдаланишга қаратилган чоралар рўйхатига;

трансфер-агент операцияларининг ички ҳисобини юритиш қоидаларига;

мижоз билан манфаатлар тўқнашуви содир бўлганда трансфер-агентнинг ҳаракатлари тартибига;

мижозларга хизмат кўрсатиш регламентига;

қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ички ҳужжатларга амал қилади.

20. Трансфер-агент ўзи томонидан олинган ва тарқатилган ахборотларни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қоғоз ва/ёки электрон ҳужжат шаклида расмийлаштириши шарт.

21. Ўз фаолияти муддати давомида трансфер-агент қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда:

хизматлар кўрсатиш тўғрисидаги шартномаларига мувофиқ миждозлардан олинган ҳужжатлар нусхаларини;
унинг миждозлари қимматли қоғозларини ҳисобдан чиқариш ва ўтказиш тўғрисидаги ҳужжатлар нусхаларини;
миждозлар билан тузилган шартномаларни;
қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа ахборотлар ва ҳужжатларнинг бут сақланишини ва хронологик ҳисобини юритилишини таъминлаши шарт.

IV. ТРАНСФЕР-АГЕНТ ТОМОНИДАН АХБОРОТЛАРНИНГ ОШКОР ҚИЛИНИШИ

22. Инвесторнинг талабига биноан трансфер-агент: давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги ҳужжат нусхасини;

қимматли қоғозлар бозорида профессионал фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензия нусхасини;
ўзининг устав фонди, ўзлик маблағлари миқдори ва захира жамғармаси тўғрисидаги маълумотларни;

инвестор томонидан эгалик қилаётган қимматли қоғозлар чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги маълумотларни;

инвестор томонидан эгалик қилаётган қимматли қоғозларнинг эмиссия рисоласида акс эттирилган маълумотларни, шунингдек инвестор томонидан ахборотни тақдим этиш тўғрисидаги талабларни топширишнинг олдинги санадан олти ҳафта мобайнида бундай қимматли қоғозларга бўлган нархлар тўғрисидаги маълумотларни;

шартномада келишилган муддатларда қимматли қоғозлар билан битимлар натижалари бўйича ҳисоботни тақдим этади.

23. Трансфер-агент инвесторларни ушбу Низомнинг 22-бандида назарда тутилган уларнинг ахборотларни олишга бўлган ҳуқуқлари тўғрисида хабардор қилишга мажбур.

24. Трансфер-агент қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органига икки иш куни ичида ёзма шаклда:

бир чорак давомида фақат бир эмитентнинг қимматли қоғозлари билан операциялар;

бир эмитентнинг қимматли қоғозлари билан бир марталик операция, агар бу операция бўйича қимматли қоғозларнинг сони мазкур қимматли қоғозлар умумий сонининг камида 15 фоизини ташкил этган бўлса, уларни амалга оширилганлиги ҳақида ахборот беради.

25. Трансфер-агент қимматли қоғозлар бозоридаги ахборотларнинг махфийлигига амал қилиши лозим.

26. Трансфер-агент томонидан қимматли қоғозлар бозоридаги махфий ахборотларнинг ошкор қилиниши «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ амалга оширилади.

V. ТРАНСФЕР-АГЕНТНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

27. Трансфер-агент инвестор олдида етказилган зарарлар доирасида қонун ҳужжатларига мувофиқ куйидагилар учун мулкӣ жавобгар бўлади:

қимматли қоғозлар бозори тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган ахборотни инвесторнинг талабига биноан тақдим этмаганлик ёки нотўғри маълумотлар тақдим этганлик учун;

қимматли қоғозлар эмиссиясининг белгиланган тартибини бузганлик учун;

қимматли қоғозларнинг инсофсиз рекламасини амалга оширганлик, қимматли қоғозларнинг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилмаган чиқарилишининг рекламаси, шунингдек муомаласи қонун билан тақиқланган қимматли қоғозларнинг рекламаси учун;

улар томонидан инвесторлар билан қимматли қоғозлар бозори тўғрисидаги қонун ҳужжатларида белгиланган ҳуқуқларини ҳамда эмитентлар ва қимматли қоғозлар бо-

зори профессионал иштирокчиларининг жавобгарлигини чеклайдиган шартномалар тузилганлиги учун;

нархлар борасида хийла-найранг ишлатилганликнинг аниқланган факлари учун, шунингдек қимматли қоғозлар, қимматли қоғозларнинг эмитентлари, қимматли қоғозларга доир нархлар тўғрисида, қасддан бузиб кўрсатилган ахборот, шу жумладан рекламада шундай ахборот тақдим этиш орқали инвесторни қимматли қоғозларни сотиб олишга ёки сотишга ундаганлик учун. Қимматли қоғозлар бозорида нархлар борасида хийла-найранг ишлатилганлик аломатлари қонун ҳужжатларида белгиланади. Қимматли қоғозлар бозорида нархлар борасида хийла-найранг ишлатилганлиги факти суд тартибда эътироф этилади;

инвесторлар билан тузилган шартномалар шартларини бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик, шунингдек инвестор билан тузилган шартномада келишилганидан фарқ қиладиган шартлар асосида битим тузганлик учун.

28. Қимматли қоғозлар тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилган ҳолда трансфер-агентга:

Ўзбекистон Республикасининг «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги Қонунида назарда тутилган иқтисодий санкциялар;

қонун ҳужжатларида назарда тутилган фаолиятнинг алоҳида турларини лицензиялаш тўғрисидаги жавобгарлик чоралари;

ўзининг ваколатлари доирасида қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан қўлланиладиган жавобгарлик чоралари;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа жавобгарлик чоралари қўлланилади.

29. Қимматли қоғозлар тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилган ҳолда трансфер-агентнинг мансабдор шахсларига нисбатан:

Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексидан назарда тутилган маъмурий жавобгарлик чоралари;

фаолиятнинг алоҳида турларини лицензиялаш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ, қимматли қоғозлар бозорининг профессионал қатнашчиларини бошқарув органларида уларнинг иштирокини чекловчи чоралар;

қимматли қоғозлар бозори мутахассисларини малака гувоҳномасидан маҳрум этиш ёхуд мазкур гувоҳномани беришни рад этиш;

қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа чоралар қўлланилади.

30. Иқтисодий санкцияларни қўллаш суд томонидан, қимматли қоғозлар бозорининг иштирокчилари содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбига иқдор бўлган ва санкциялар суммасини ихтиёрий равишда тўлаган ҳолларда эса, қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи томонидан амалга оширилади.

Хўжалик юритувчи субъектнинг охириги ҳисобот санасидаги активлари баланс қиймати суммасининг жами 20 фоизидан ортиқ миқдорда қўлланилган иқтисодий санкцияларни ундириш унга ундириладиган суммани ундириш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан эътиборан олти ой мобайнида ойма-ой тенг миқдорда бўлиб-бўлиб тўлаш имкони берилган ҳолда амалга оширилади.

VI. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

31. Трансфер-агент ва унинг миждозлари ўртасидаги низолар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

32. Ушбу Низом талабларини бузилишида айбдор шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўлади.

33. Ушбу Низом талабларига риоя этилиши устидан назоратни қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи амалга оширади.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:
ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ ВА ИДОРЛАРИНИНГ
УМУМИЙ МАЖБУРИЙ ТУСДАГИ НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ
ҲУЖЖАТЛАРИНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА
2008 ЙИЛ 11 ОКТЯБРДАН 17 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ**

I. ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛДИ:

1. «Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан маблағ билан таъминланадиган ташкилотларнинг ойлик, чораклик ва йиллик бухгалтерия ҳисоботларини тузиш, тасдиқлаш ҳамда тақдим қилиш бўйича қоидаларни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2008 йил 2 сентябрдаги 91-сонли буйруғи.

2008 йил 13 октябрда 1865-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2008 йил 23 октябрдан кучга киради).

2. «Қимматли қоғозлар бозорида манипуляцияни олдини олиш қоидаларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг 2008 йил 24 сентябрдаги 2008-15-сонли буйруғи.

2008 йил 13 октябрда 820-1-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2008 йил 23 октябрдан кучга киради).

3. «Қимматли қоғозлар бозорида маслаҳат бериш фаолияти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг 2008 йил 24 сентябрдаги 2008-18-сонли буйруғи.

2008 йил 13 октябрда 1495-1-сон билан рўйхатдан

ўтказилди (2008 йил 23 октябрдан кучга киради).

4. «Қимматли қоғозлар бозорида андеррайтинг фаолияти тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг 2008 йил 24 сентябрдаги 2008-19-сонли буйруғи.

2008 йил 13 октябрда 860-2-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2008 йил 23 октябрдан кучга киради).

5. «Марказий депозитарийнинг савдо ва ҳисоб-китобклиринг тизимлари билан ўзаро алоқадорлиги тартибига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг 2008 йил 26 сентябрдаги 2008-20-сонли буйруғи.

2008 йил 13 октябрда 854-1-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2008 йил 23 октябрдан кучга киради).

6. «Авиакеросин ёқилғиси учун қатъий миқдорда белгиланган акциз солиғи ставкаларини қайта кўриб чиқиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2008 йил 13 октябрдаги 100-сонли буйруғи.

2008 йил 16 октябрда 1866-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2008 йил 26 октябрдан кучга киради).

II. ДАВЛАТ РЕЕСТРИДАН ЧИҚАРИЛДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан таъминланадиган ташкилотларнинг бухгалтерия ҳисоботлари ва баланслари тўғрисидаги низом. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 1005, 2001 йил 13 февраль).

Адлия вазирининг 2008 йил 13 октябрдаги 212-мх-сон буйруғи билан реестрдан чиқарилди.

2. «Авиакеросин ёқилғиси учун қатъий миқдорда белгиланган акциз солиғи ставкаларини қайта кўриб чиқиш тўғрисида»ги буйруқ. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 1796, 2008 йил 21 апрель).

Адлия вазирининг 2008 йил 16 октябрдаги 217-мх-сон буйруғи билан реестрдан чиқарилди.

Мазкур ҳужжатлар амалдаги қонунчиликка ўзгартиришлар киритилиши ва/ёки янги норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

**III. АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ТОМОНИДАН ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛМАГАН ҲОЛДА АМАЛ ҚИЛАЁТГАН
НОРМАТИВ ҲУЖЖАТЛАР АНИҚЛАНДИ:**

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг 2006 йил 28 декабрдаги СБ/04-01-32-14/361 ва 16/1-13169-сонли, 2007 йил 23 апрелдаги СБ/04-01-32-14/361 ва 13/1-3762-сонли хатлари.

Давлат рўйхатидан ўтказилмаган меъёрий ҳужжатлар кучга кирмаган ҳужжат сифатида ҳуқуқий оқибатларга олиб келмайди ҳамда тегишли ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш, ундаги кўрсатмалар бажарилмаганлиги учун фуқаролар, мансабдор шахслар, корхона ва ташкилотларга бирор-бир жазо қўллаш учун асос бўлиб хизмат қилмайди. Юқорида кўрсатилган ҳужжатлар бўйича Адлия вазирлиги томонидан тегишли идораларга ушбу ҳужжатларни бекор қилиш ва ижродан чақириб олиш тўғрисида тақдимнома киритилди.

**Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг
Идоравий-меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси
томонидан тайёрланди.**

Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 233-38-67, 232-00-28.

Бизнеснинг самарадорлигини GS1 глобал стандартларидан фойдаланиб ошириш мумкин. GS1 Uzbekistan уюшмаси Бош ассамблеясининг пойтахтдаги Dedeman Silk Road меҳмонхонасида бўлиб ўтган мажлисида шу хусусда сўз борди. Республикамизнинг турли минтақаларидан уюшма вакиллари унинг 2005-2008 йиллардаги фаолиятига яқунлар чиқариш, ривожланиш истиқболлари ва келажак режаларини муҳокама қилиш учун йиғилдилар. Жорий йилда 10 ёшга тўлган ташкилот мамлакатимиз ишлаб чиқарувчиларининг маҳсулоти бозорга кириб боришини енгиллаштириш, унинг рақобатбардошлигини ошириш учун кўп ишлар қилмоқда.

GS1 СТАНДАРТЛАРИ: БИЗНЕСГА НАФ, ИСТЕЪМОЛЧИГА ФОЙДА

– GS1 – 30 йилдан кўп вақтдан бери барча тармоқлардаги товар ва хизматларни етказиб бериш тизимларининг самарадорлигини оширишга йўналтирилган глобал стандартлар, технологиялар, ечимларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш билан шуғулланиб келаётган халқаро ташкилот, – деб таъкидлади ўз нутқида GS1 Uzbekistan уюшмасининг бош директори Навфалбек Собиров. – Бунинг учун унинг аъзолари ягона бизнес тилидан фойдаланадилар. Ушбу ташкилот томонидан ишлаб чиқилаётган стандартлар кенг миқёсда эътироф этилган, улардан дунёнинг 160 мамлакатидан бир миллиондан ортиқ компания – йirik трансмиллий корхоналардан тортиб, майда хусусий корхоналарга қадар – фойдаланмоқда. Улар товарлар ва хизматлар тўғрисидаги ахборот оқимларига тезроқ, самаралироқ, вақт ва маблағларни камроқ сарфлаган ҳолда ишлов бериш ва улардан фойдаланиш имконини беради. Халқаро ташкилот ўз мамлакатларида GS1 тизимини тақдим этадиган 108 миллий тузилмани ўз ичига олади.

ларининг 5 млрд дан кўп сканердан ўтказилиши юз бериши далилининг ўзи ушбу тизимнинг талабгирлигини кўрсатади. Бизнес уюшмамиз ўз фаолиятини айна Ўзбекистонда штрих кодлаштиришни жорий этишдан бошлаган. Ушбу стандарт ёрдамида Тошкентдаги кўп супермаркетлар бизнес жараёнларини автоматлаштириб бўлдилар, кассалар ёнида харидорларга хизмат кўрсатиш вақтини қисқартирдилар. Назорат-касса аппаратлари ягона компьютерга уланган, исталган пайтда сотувлар ҳажмининг реал ҳисобини, талаб даражасини баҳолаш, савдо зали тоқчаларидаги товар захираларини тўлдириш учун олдиндан омборга буюртма бериш мумкин.

Ўзбекистонда ривожлана бошлаган яна бир йўналиш – **электрон тижорат учун стандартларни жорий этиш**. Бу нарса бизнес жараёни иштирокчиларига нима беради? Биринчидан, илова қилинадиган ҳужжатларнинг сони жиддий тарзда қисқаради. Маҳсулот, унинг ҳаракати тўғрисидаги бутун ахборотни электрон кўринишда кузатиб бориш мумкин. Уни етказиб беришлар бутун занжирининг иштирокчилари: ишлаб чиқарувчилардан тортиб, сотувчиларгача, – кўришлари мумкин. Ушбу стандартлар ёрдамида on-line режимида ишлаб чиқарувчига буюртмалар қилиш, омбор захираларини тўлдириш мумкин. Бошқача айтганда, ушбу стандартлар чегараларни, мамлакатлар ўртасидаги тил тўсиқларини йўқотади. Ўзбекистонда ушбу тизимдан фойдаланиш учун эҳтиёж мавжуд. Биз экспортчи ва импортчилар вақтни бой бермасдан, ўз ҳамкорлари билан бизнес мулоқоти юрита олишлари учун маълумотлар базасига ишлов беряпмиз.

штрих кодлари олишлари мумкин. Биз маҳсулот ишлаб чиқарувчи тўғрисида иложи борича кўп ахборот олишнинг яна бир янги ечимини таклиф қияпмиз, бу нарса ҳамкорлар билан қийматини мобил телефондан 7711 рақамига юбориш керак, шундан сўнг мазкур маҳсулот тўғрисидаги барча ахборотни олиш мумкин бўлади.

GS1 Uzbekistan уюшмаси 1998 йилда Савдо-саноат палатасининг кўмагида ташкил этилган бўлиб, GS1 халқаро ташкилотининг аъзосидир. Ўзбекистонга 478 префикси берилган. Глобал савдо тизимида мамлакатимизнинг ташриф қоғози ҳисобланадиган ушбу рақамлардан ўзбекистонлик ишлаб чиқарувчилар – уюшма аъзолари маҳсулотларининг штрих-кодлари бошланади.

GS1 Uzbekistan ўз аъзоси бўлган корхоналарни GS1 га тақдим этади; Ўзбекистон товарларининг ички ва халқаро бозорлардаги рақобатбардошлигини оширишга кўмак беради; товар ишлаб чиқарувчини умумқабул қилинган GS1 жаҳон тизими доирасида идентификациялашга кўмаклашади; товарларни ишлаб чиқариш, ташиш ва реализация қилишнинг автоматлаштирилган ҳисобини таъминлашга ёрдам беради; истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга ёрдам беради; GS1 тизими томонидан ишлаб чиқилган товарларни идентификация қилиш, штрих кодлари бериш, жойлашган жойини рақамлаштириш, тадбиркорлик субъектлари ишининг самарадорлигини оширишга қаратилган маълумотларни электрон айирбошлаш бўйича стандартларни жорий этиш ва бошқаришга кўмаклашади ва ҳоказо.

Стандартлар асосида маълумотларни синхронлаштиришнинг автоматлаштирилган глобал тармоғи маҳсулот тўғрисидаги маълумотларни реал вақт режимида узлуксиз синхронлаштиришни амалга ошириш имконини беради. Маълумотларни глобал синхронлаштириш учун стандартлар глобал каталогларда жойлаштириладиган ахборотни бирхиллаштиришни назарда тутаяди. Агар ишлаб чиқарувчилар ўз маҳсулоти тўғрисидаги маълумотларни глобал каталогда жойлаштиришни хоҳласалар, бироқ уларни турлича киритиб борсалар, синхронлаштириш юз бермайди. Бунинг учун ягона тил, ягона ёндашув зарур.

Миллий ташкилотнинг раҳбари таъкидлаганидек, уюшма GS1 тизимини Ўзбекистонда ривожлантириш бўйича фаол иш олиб боради. Бугунги кунда ундан иқтисодиётнинг кўп тармоқларида фойдаланилапти. Озиқ-овқат, енгил, кимё саноати, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши корхоналари унинг асосий фойдаланувчиларидир. Илгари тадбиркорлар уюшмага асосан ўз маҳсулотига штрих-код олиш учун мурожаат қилардилар. Кейинги уч йил давомида ташкилот бизнес учун ечимлар портфелини имкони борича кенгайтирди.

Хозир GS1 Uzbekistan уюшмаси штрих кодлари беришнинг янги турларини жорий эта бошлади. Бизда россиялик ҳамкасблар билан бир нечта қўшма лойиҳалар бор. GS1 стандартлари савдо соҳасида энг кўп қўлланилаётганлиги боис омбор ҳисоби йўналиши ривожланмоқда, бунинг учун штрих кодлари беришнинг янги дастурлари ишлаб чиқилмоқда. Яна бир янги соҳа – транспорт ва логистика. Ушбу йўналишдаги бир нечта лойиҳа темир йўл контейнерлари ва вагонларини GS1 стандартларига мувофиқ маркировкалаш билан боғлиқ. Глобал стандартлар қўлланилаётган бошқа бир янги йўналиш – соғлиқни сақлаш. Республика тиббий клиникаларидан бири билан тажриба лойиҳаси тайёрланаяпти. У штрих кодлари бериш ёрдамида тиббиёт ходимлари ишини енгиллаштириш, шифокорлар хатолари сонини камайтириш имконини беради. Унинг моҳияти шундан иборатки, бемор қўлига ўз ичига касаллик тарихи, тайинланган даволаш тўғрисидаги барча ахборотни олган штрих кодли биллагузук тақиб қўйилади. Буларнинг ҳаммаси муайян терминал билан ҳисобланади, тиббиёт ходимларига тайинланган даволаш курсини бажаришда ёрдам беради.

сўзламоқчиман. Бошқа глобал каталоглар билан бирлашадиган маълумотлар базаси ишлаб чиқилди. Уюшмамиз аъзолари, улар ишлаб чиқараётган маҳсулот, унинг жойлашган жойи тўғрисидаги барча ахборот ана шу глобал тармоқда айланади. Бу – Ўзбекистон корхоналари тўғрисидаги ахборотни бутун дунё бўйлаб тарқатиш имконияти деганидир. Биз интернет сайтини ишлаб чиқдик, ҳамкорларимиз унинг ёрдамида on-line сервисларидан фойдалана оладилар. Хусусан, офисдан чиқмасдан, 10 дақиқада улар янги маҳсулотга

нес жараёнлари автоматлаштирилган корхоналарда маҳсулотни реализация қилиш ва ташишнинг мумкин бўлмаслигига олиб келаяди. Буларни ҳисобга олиб, уюшма маҳсулотлари глобал стандартлар талабларига мос келмайдиган ишлаб чиқарувчилар билан таълимий семинарлар ва тренингларни мунтазам ўтказмоқда. Ўтказилган мониторинг бундай ялпи таълимдан сўнг вазият анча яхшиланганлигини кўрсатди.

Ирина ГРЕБЕНЮК, мухбиримиз.

РЕКЛАМА

Республика Кўчмас-мулк биржаси 15 ёшда!

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибидан бўлиб ўтадиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

I. 2009 йил 6 январь кун соат 11.00 да бўлиб ўтадиган очик аукцион савдосига, Суд департаментининг Тошкент шаҳар худудий бошқармаси томонидан, Тошкент шаҳар хўжалик судининг 03.07.2008 йилдаги 10-0816/5080-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Сергели тумани, Проектная кўчаси, Г-30-уй манзилида жойлашган, "BORTEKS" МЧЖга тегишли, умумий майдони 21 379 кв. м бўлган, қурилиш тугалланмаган қуйдаги: 1) омборхона биноси БЛОК-А, майдони 1 334,0 кв. м, 2) омборхона биноси БЛОК-Б, майдони 1 437,0 кв. м, 3) маъмурий бино БЛОК-В, 317,0 кв. м, 4) омборхона биноси БЛОК-Г, майдони 1,111 кв. м, бўлган бир қаватдан иборат бинолар мажмуаси қўйилмоқда.

Бошланғич баҳоси – 150 000 000 сўм.

II. Шунингдек 2008 йил 23 декабрь кун соат 11.00 да бўлиб ўтадиган очик аукцион савдосига такроран, Тошкент шаҳар Юнусобод тумани суд ижрочилари бўлими томонидан, ЖИБ Тошкент шаҳар судининг 15.10.2007 йилдаги 2-152-07-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Чилонзор тумани 3-мавзе, МЧЖ "Шахстрас Хизмат" 80-сонли автомашиналарни сақлаш жойида сақланаётган, "Мерседес-Бенц Е-200" русумли, д/р 30R1110 бўлган, 2002 йилда и/ч автотранспорт воситаси.

Бошланғич баҳоси – 54 000 000 сўм.

Мазкур кўчмас мулк ва автотранспорт воситаси билан тегишли суд ижрочилари бўлими вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда тўхтатилади.

Ушбу савдоларда қатнашиш учун талабгорлар "Савдо ташкилотчиси" билан тузиладиган закат келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закат пулини, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда "Савдо ташкилотчиси" РКМБнинг АТИБ «Ипотекабанк» С.Рахимов филиалидаги қуйдаги ҳисобрақамига тўлашлари шарт: МФО: 00901, ИНН: 200933850, х/р: 20210000500571452105. Манзил: Тошкент ш., С.Рахимов т., М.Уразбоев кўчаси, 1-А-уй. Тел: 228-7952. www.rkmb.uz

САВДОЛАРГА МАРҲАМАТ!

БЕНЕДЕТТО КОТРУЛЬИ шахси кам ўрганилганлиги боис номаълумлигича қолиб келаётган бўлса-да, унинг таржимаи ҳоли кўпчиликда қизиқиш уйғотиши турган гап. Бу истеъдодли итальян бухгалтерия ҳисоби шаклланиши ҳамда ривож топишига биринчилардан бўлиб асос солди. Унинг асарлари содир бўлаётган хўжалик жараёнларига баҳо беришда асос бўлиб хизмат қилди ҳамда илмий башоратлар яратилишига ёрдам берди.

САВДОГАРЛИКДАН БУХГАЛТЕРЛИККА

ИБТИДО

Бенедетто Котрульнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида бизгача жуда кам маълумотлар етиб келган, аммо бу ҳол унинг итальян бухгалтериясини шакллантиришга қўшган ҳиссасини асло камайтирмайди. У бағоят истеъдодли ва кўп қиррали инсон бўлиб, кўпгина амалий ғояларни илгари сурди ва энг муҳими, уларни амалга ошира билди. Унинг илмий асарлари бухгалтерия ишини ривожлантиришга қўшилган муҳим ва салмоқли ҳисса бўлиб қолди.

Бухгалтерия ҳисобини бундан камида олти минг йил муқаддам юзага келган деб ҳисоблайдилар. Бу ҳақдаги дастлабки ёзувлар миллоддан аввалги IV асрга мансубдир. Бухгалтерия ҳисобининг юзага келиши инсон хўжалик фаолияти билан боғлиқ, тараққиёти тарихи эса содир бўлаётган хўжалик жараёнларига ҳолисона баҳо беришда ҳамда истиқболни илмий асосда белгилаб олиш қонунини ўзлаштиришда мутахассисларга ёрдам беради.

Бухгалтерия ҳисоби соҳасида истиқболли ечимларни излаш ҳаммаша ҳам муваффақиятли тарзда кечди деб бўлмайди. Бундай ечимларни яратган иқтидорли кишилар кўпгина хато ва қарам-қаршиликларни енгиб ўтдилар. Ана шу ташаббускорлар кунт-сабот ва бетимсол заҳмат туфайли илмнинг шу соҳаси тарихида муносиб ўрин эгалладилар. Қуйида ана шундай буюк шахслардан бири ҳақида сўз боради.

ДАҲОЛАРГА ХОС

XV асрда яшаб ўтган италиялик тужжор, «Савдо-сотик ва комил тожир ҳақида» деган китоб (1458 йил) муаллифи ва амалда итальян бухгалтерияси асосчиларидан бири Бенедетто Котрульи номи тарих битиклари орқали бизгача етиб келди. Бухгалтерия маълумотларини ёзиб бориш тизими унинг шарофати билан муҳим янгилик билан бойитилди: Котрульи биринчи марта ҳисобварақ саҳифасининг чап тарафига «Дебет», ўнг тарафига эса «Кредит» бўлимини жойлаштирди. Пул маблағлари ҳисобини олиб бориш учун у иккита устун бўлишини назарда тутди. Биринчи устунда асл валюта, иккинчисида эса уни маҳаллий валютага айлантирилган ҳолати қайд этиб бориларди. Тўғри, у валюталар орасидаги фарқни (курс фарқини) ҳисоблаб чиқиш усулларини келтириб ўтмади, аммо уларнинг аҳамиятини таъкидлаб кўрсатди. Унинг сўзларига қараганда, бундай ҳисоблаб бориш заруригини тушуниб етмаган одам бухгалтер деган номга лойиқ эмас. Бенедетто зарар ва фойда ҳисобини тўлдириб бориш тартибини ҳам баён этиб, сальдо капитал ҳисобига ўтказилиши керак деб айтди.

Котрульнинг фикрича, балансни етти йилда камида бир марта тузиш зарур (кейинчалик бошқа бир италиялик – Лука Пачоли балансни ҳар йили тузиб бориш тажрибасини жорий этди). Ҳа йиллари Италияда балансни, фойда ва зарарлар бўйича ҳисоботни мунтазам қайд этиб бориш таомилга кирмаган эди, лекин ҳар қалай бу ишга асос солинди.

Бугунги кунда барча давлатларнинг солиқ

тўғрисидаги қонун ҳужжатларида йиллик молиявий ҳисоботни мунтазам топшириш ҳақида кўрсатма бор. Молия даври, одатда, календарь йилига тўғри келади. Хусусан, Франция давлатида ҳисобни ҳар йили юритиб бориш Қиролнинг иқтисодий фармони билан жорий этилган, Наполеон Бонапарт даврида эса 1807 йили Тижорат кодекси жорий этилган. Мазкур Кодексда йиллик баланс ҳамда фойда ва даромад бўйича ҳисоботни тузиш мажбурий деб белгиланди.

ТАРАҚҚИЁТ БОСҚИЧЛАРИ

Бенедетто Котрульи томонидан янгилик жорий этилишидан аввал хўжалик жараёнларини яхлит, изчиллик асосида кузатиб бориш тизимини ўзида мужассам этган оддий бухгалтерия мавжуд эди. Бундай бухгалтерия моддий қимматликлар ва пул бирликларини назорат қилиб бориш имконини берганлиги рост, аммо унинг камчиликлари ҳам кўп эди. Чунончи, унда тақрибийлик принципига ҳам асосланлар эди. Бундай принцип келтирилаётган барча фактларнинг юридик ва иқтисодий моҳиятини очиб бермасди.

Бундан ташқари, унда ҳисобдаги ёзувлар тўғрилигини назорат қилиб бориш имконини берадиган «Жами» деган бўлим йўқ эди.

Кейинчалик, ўрта асрларга келиб, бухгалтерияда аниқлик даражаси ортди, юридик нуқтаи назардан ҳисобдаги ёзувларнинг асослантирилганлиги кучайди. Айни бир вақтда савдо ҳуқуқи жадал ривожланиб борди. Қайд ёзувлари хронологик тартибда олиб бориладиган бўлди ва уларга нисбатан талаб кучайди. Ўрта асрларнинг молия соҳаси ходимлари ўз ёзувларини ҳужжатлар билан тасдиқлаш йўлига ўтдилар, бу эса олға қараб ташланган катта ижобий қадам эди. Айни шу даврда камерал бухгалтерия шакллана бошлади, кейинчалик унинг роли тўхтовсиз ошиб борди.

Уйғониш даврига келиб, Бенедетто Котрульи сингари даҳо майдонга келди ва унинг ғоялари ҳаётга татбиқ қилинди.

ҚЎШ ЁЗУВ УСУЛИ

Котрульи томонидан жорий этилган қўш ёзув усули хўжалик жараёнини тўлароқ ва осонроқ акс эттирарди. Оддий бухгалтериянинг ҳисоблаш тизими ўз маблағларига оид ҳисобварақлар билан тўлдириладиган, моддий ресурслар эса пул баҳосида кўрсатиладиган бўлди. Оқибатда хўжалик ҳаётига оид барча ҳолатлар икки марта қайд этирилишига эришилди.

Ҳисоб юритишнинг бундай усули пайдо бўлганлиги хўжалик жараёнидаги ўзгаришларни кузатиб боришдан ташқари, бундай ўзгаришларни қайд этиш, шунингдек, моддий воситалар ҳаракати ҳисобини юритиш имконини ҳам берди. Кейинчалик бу нарсалар капитал ва фойда сингари меъёрлар устидан тизимли кузатув ўрнатишга олиб келди. Ҳисобварақлар бухгалтерларга оддий пул ҳисобини юритишдан барча операциялар ва объектларни пул ифодасида кузатиб боришга ўтишларини таъминлади. Охир-оқибатда қўш ёзув бухгалтериянинг ажралмас қисми бўлиб қолди, уни қимматликлар сақланиши устидан назорат қилиб боришни ҳамда уларни

бошқаришни енгиллаштирадиган қатъий тизимга айлантирди. Ҳа олис йилларда одамлар ўзларидаги қоқоқлик чангини қоқиб, ижтимоий турмуш ривожига янги босқичга ўтдилар. Бу пайтга келиб, ҳужжатларни пухта юритиш кўникмасига ва бунинг учун керак бўладиган билимларга аввалги пайтлардагига нисбатан кўпроқ аҳамият бериладиган бўлди. Айни ана шу даврда эндиликда биз бухгалтерия деб юритадиган илм дунёга келди.

БОШҚАРУВ ҚУРОЛИ

Бухгалтерия ҳисобига Бенедетто Котрульи шарофати билан, бир тарафдан, алоҳида олинган бир корхонани бошқариш қуроли сифатида ва, иккинчи томондан, универсал услубий илм сифатида қарайдиган бўлдилар. Шу билан бирга, бухгалтерия ҳисобининг илмий асоси ҳамда унинг назарий ва услубий негизларига оид ишлар кейинроқ, бир қанча олимлар ва амалиётчиларнинг сай-ҳаракати билан бажарилди. Хусусан, Котрульи томонидан таклиф этилган ўзгартишлар хўжалик ҳодисаларининг миқдор жиҳатини хўжалик фактларини ҳужжат асосида асослантирилган ва ҳам пул ифодасида, ҳам натура кўрсаткичларида ўзаро боғлиқ тарзда қайд этиш йўли билан ўрганиб бориш бухгалтерия ҳисобларининг асосий вазифаси даражасига кўтарди. Бизнинг кунларга келиб, ана шу ўзига хос хусусиятлар бухгалтерия ҳисобини ҳисоб юритишнинг тезкор-техник ва статистика йўналишидаги турларидан фарқлашга хизмат қилмоқда. Бенедетто Котрульи ўз асарларида ҳисобни аниқ юритиш учун зарур бўладиган турли-туман ахборотлардан фойдаланиш, тафсилотларни ёзиб боришга қақирган эди. Ана шу таҳлилда иш олиб бориш ҳозирги корхоналарга ишлаб чиқариш ва тижорат фаолиятини янада самаралироқ бошқариш, истеъмолчиларнинг сўров ва талаб-эҳтиёжларини қаноатлантириш, ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатиш, шунингдек компанияларнинг бозордаги ҳолатига муносиб равишда баҳо бериш имконини бермоқда.

Шундай қилиб, Котрульи тасавуридаги хўжалик юритиш ҳисобининг асосий мақсади молия ва хўжалик фаолияти тўғрисида сифатли, яъни тўлиқ ва ишончли маълумотларни ўз вақтида шакллантиришдан иборатдир.

МАНГУЛИККА ДАХЛДОР

Ҳозирги иқтисодий ҳаётни бухгалтериясиз, дебет ва кредитларсиз, балансларсиз, бухгалтерия илмини ташкил этувчи бошқа кўпгина воситаларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу муносабат билан башарият фаолиятининг ана шу муҳим соҳаси ривожига салмоқли ҳисса қўшган Бенедетто Котрульининг илмий асарлари ўрни ва аҳамияти янада қадридлидир. Бухгалтерия билан боғлиқ ҳодисаларга вақти-вақти билан дуч келиб турсак-да, бу соҳадаги ғоя асосчилари, бухгалтерия ҳисобининг у ёки бу соҳасига қимлар янгилик олиб кирганлигини кўпинча тасаввур ҳам қилмаймиз. Гарчи Бенедетто Котрульининг номи бугунги кунда кўпчиликка таниш бўлмаса-да, шуни комил ишонч билан айтиш мумкинки, унинг бухгалтерия ҳисоби ва молия илмига қўшган ҳиссаси бебаҳодир.

Қўшнилари қонунчилигидаги янгиликлар

БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ ҲАҚИДА ЯНГИ ҚОНУН

Бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги янги қонун устидаги баҳс-мунозара Россия Молия вазирлиги фойдасига ҳал бўлди. Ҳа йилнинг ноябрида Вазирлик қонун лойиҳаси устидаги ишларни охирига етказиб, Россия Федерацияси ҳукуматиға муҳокама учун киритган эди. Янги қонун лойиҳасида депутатлар билдирган талағина таклифлар ҳам инobatга олинган. Чунончи, мазкур лойиҳага биноан кичик ташкилотлар, башарти улар юридик шахс мулкий идентификация қилинишини таъминлаш мақсадида ҳисоб юритишни сақлаб қолсалар, ҳисоботлар тақдим этишдан озод этилади.

Бироқ, ҳисоб юритиш стандартларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш қридалари теварағида баҳс-мунозара қизиб кетди. Вазирлик тақдим этган вариантда бухгалтерларнинг профессионал бирлашмалари стандартнинг вариантини таклиф этиш ҳамда уни Стандартлар бўйича қўмита доирасида келишиб олишда иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлса-да, стандартларни тасдиқлашда овоз бериш ҳуқуқига эга эканликлари айтилмаган.

Этиборга лойиқ янгиликлар қаторида бош бухгалтерларга нисбатан малака талаблари (иш таъжриби, маълумоти, профессионал ташкилотга аъзолиги – бу рўйхат ҳозирча муҳокамада) белгиланаётганлигини, электрон ҳисоб ҳужжатларига ижозат этилаётганлигини, стандартларга бухгалтерларнинг профессионал бирлашмалари томонидан тайёрланадиган тушуниришларга расмий мақом берилаётганлигини таъкидлаб кўрсатиш керак.

Қонун 2009 йилнинг ёки ҳатто 2010 йилнинг 1 январидан кучга киради.

ҲИСОБОТНИ КЕЧИКТИРИБ ТУРСА БЎЛАДИ

Россия Давлат Думасида муҳокама этилаётган қонун лойиҳаси акциядорлик жамиятлари ҳамда масъулияти чекланган жамиятлар учун йиллик бухгалтерия ҳисоботларини топшириш муддатларини ўзгартирмоқда.

Ана шу ҳужжатга биноан акциядорлик жамияти бухгалтерия ҳисоботидаги ўзгаришларни, агар бу кўрсаткичлар акциядорларнинг умумий йиғилишида тасдиқланган бўлса, молия йили тугаганидан кейин 180 кун ичида тақдим этиши керак. Масъулияти чекланган жамият эса бундай ҳолларда ҳисоботга янги маълумотларни молия йили тугаганидан кейин 120 кун ичида киритиши лозим.

Ҳозирги вақтда барча тижорат ташкилотлари, ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, йиллик ҳисоботни йил тугаганидан кейин 90 кун ичида тақдим этиши шарт. Баъзи бухгалтерлар, агар бу янгилик депутатлар томонидан маъқулланадиган бўлса, бунингсиз ҳам муаммоли бўлиб турган ҳисоботлар топшириши иши янада мураккаблашиши мумкин, деб ҳисоблашмоқда.

Дарвоқе

ФАХРИЙ УНВОН – ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

Россиядаги ва умуман жаҳондаги энг йирик профессионал ташкилот – Бухгалтерлар, молиячилар ва иқтисодчилар миллий қўмитаси томонидан «Россиянинг бухгалтерия шон-шухрати ва ғурури – энг яхшиларнинг яхшиси» тадбирлари жамоат дастури ишлаб чиқилди ҳамда тасдиқланди. Дастур доирасида «Хизмат кўрсатган профессионал бухгалтер», «Фахрий профессионал бухгалтер» ҳамда «Бухгалтерия ҳисоби ва солиқ ҳисоботи миллий тизими аълочилиги» жамоат (нодавлат) фахрий унвонлари таъсис этилди. Дастурда келгусида бухгалтерия ва молия соҳасининг олди одамлари реестрини, бухгалтерларнинг Россия Фахрий тахтасини ташкил этиш ҳамда ҳалол ва сидқидилдан меҳнат қилаётган мутахассисларни рағбатлантиришнинг бошқа турлари назарда тутилмоқда.

БИЗНЕС Панорама

РЕКЛАМА & АХБОРОТ

«Норма маслаҳатчи» 49 (178)-сон

2008 йил 5 декабрь

SANAY Co.Ltd

«SANAY» ҚҚ Хитой ва Италияда ишлаб чиқарилган юқори сифатли

КАФЕЛЬ

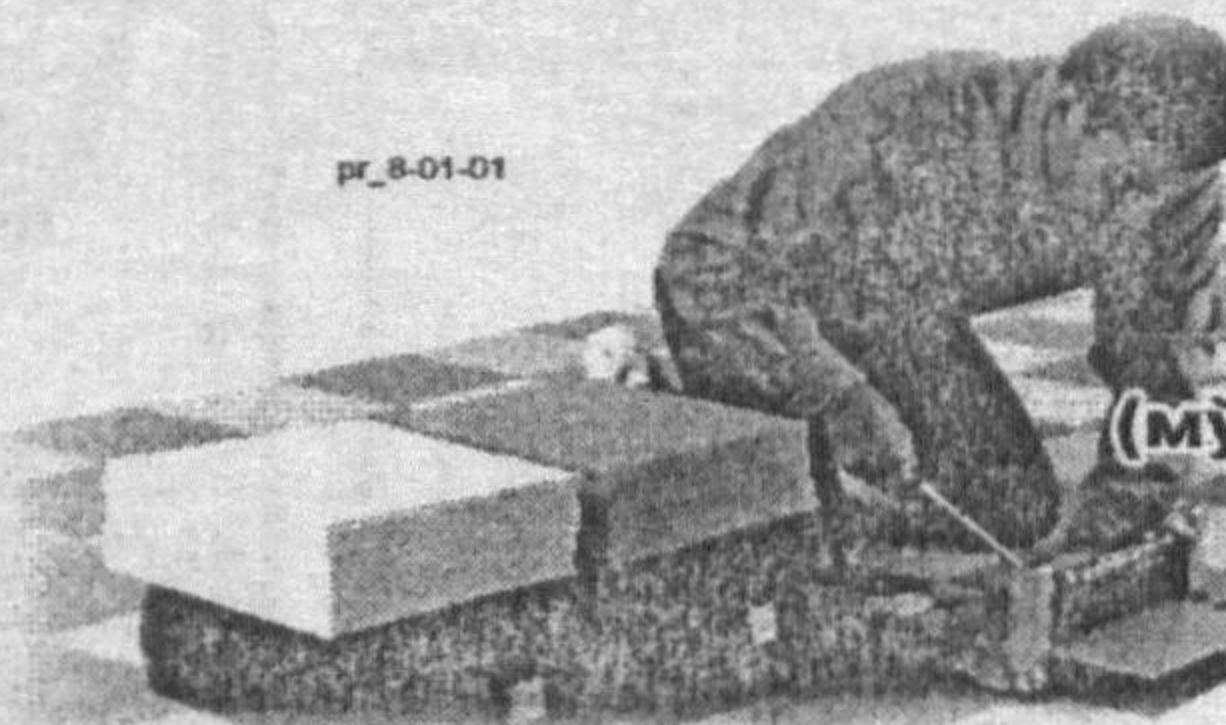
сотади, ўлчами 60x60, 45x45, 40x40

Буюртма бўйича Хитойдан ҳар қандай усқунани етказиб берамиз

Товар сертификатланган
Хизматлар лицензияланган

Тошкентдаги
омбордан сотилади

Тўлов – исталган
шаклда

Тошкент ш., Хамза тумани,
Султонали Машҳадий кўч., 210
(мўлжал – шампан винолари заводи).
Тел: 269-44-66, факс 269-44-33,
Уяли +99893 375-56-58.
E-mail: sanay_uz@yahoo.com

Республика Кўчмас мулк биржаси 15 ёшда!

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ Самарқанд вилояти филиали бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

1. Аукцион савдосига Самарқанд шаҳар «Троллейбус саройи» ШК тугатиш бошқарувчиси томонидан, Самарқанд вилояти хўжалик судининг 06/4383-сонли қарорига асосан банкрот деб эътироф этилган ва Самарқанд шаҳридаги «Троллейбус саройи» ШК кредиторларининг 2008 йил 21 ноябрдаги 7-сонли йиғилиш қарорига асосан куйидаги мол-мулкларни 10% арзонлаштирилган нархларда тақдоран савдога куйилмоқда: А) Трансформатор ва усқуналар.

Бошланғич баҳоси – 22 375 000 сўм. В) 9 (тўққиз) та троллейбус. Бошланғич баҳоси – 86 181 000 сўм. Аукцион савдоси 2008 йил 10 декабрь куни соат 11.00 да ўтказилади. Ушбу савдода сотилмай қолган мол-мулкларнинг тақдорий савдолари 2008 йилнинг 15 ва 19 декабрь кунлари соат 11.00 да сотилгунга қадар мунтазам равишда ўтказилади.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдоси ўтказилишидан бир соат олдин тўхтатилади. Корхона манзили: Самарқанд шаҳар, Набиева кўчаси, 8-уй.

2. Аукцион савдосига Самарқанд вилояти Пайариқ тумани суд ижрочилари бўлими томонидан, Самарқанд вилоят хўжалик судининг 2008 йил 7 апрелдаги 14-08-07/2645-сонли ижро ҳужжатига асосан хатланган, Челак МТП ДАЖга қарашли бўлган, Челак шаҳар, Ш.Рашидов кўчаси, 55-уйда жойлашган, умумий ўлчами 24,5 x 12,5 метр бўлган икки қаватли маъмурий бино куйилмоқда. Бошланғич баҳоси – 208 936 900 сўм.

Аукцион савдоси 2008 йил 30 декабрь куни соат 11.00 да ўтказилади.

Кўчмас мулк билан туман суд ижрочилари бўлими вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда тўхтатилади.

Ушбу савдоларда қатнашиш учун талабгорлар «Савдо ташкилотчиси» билан тузиладиган зақалат келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда зақалат пулини, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда «Савдо ташкилотчиси» РКМБ Самарқанд вилояти филиалининг ДАТ «Асака-банк» Самарқанд вилояти филиалидаги куйидаги ҳисобрақамига тўлашлари шарт: МФО: 00264, ИНН: 200933850, х/р: 20210000500571452071.

Манзил: Самарқанд в., Самарқанд ш., Бўстонсарой кўчаси, 85 «А»-уй.
(ДМК вилоят ҳудудий бошқармаси биносиди).
САВДОЛАРГА МАРҲАМАТ!

Бўлғуси тақдимот маросимлари, кўргазмалар,
матбуот анжуманлари ҳақидаги матбуот-релизларни,
хабарнома-таклифномаларни
«СБХ» таҳририятига 237-51-33
телефон-факси орқали жўнатишингиз мумкин.

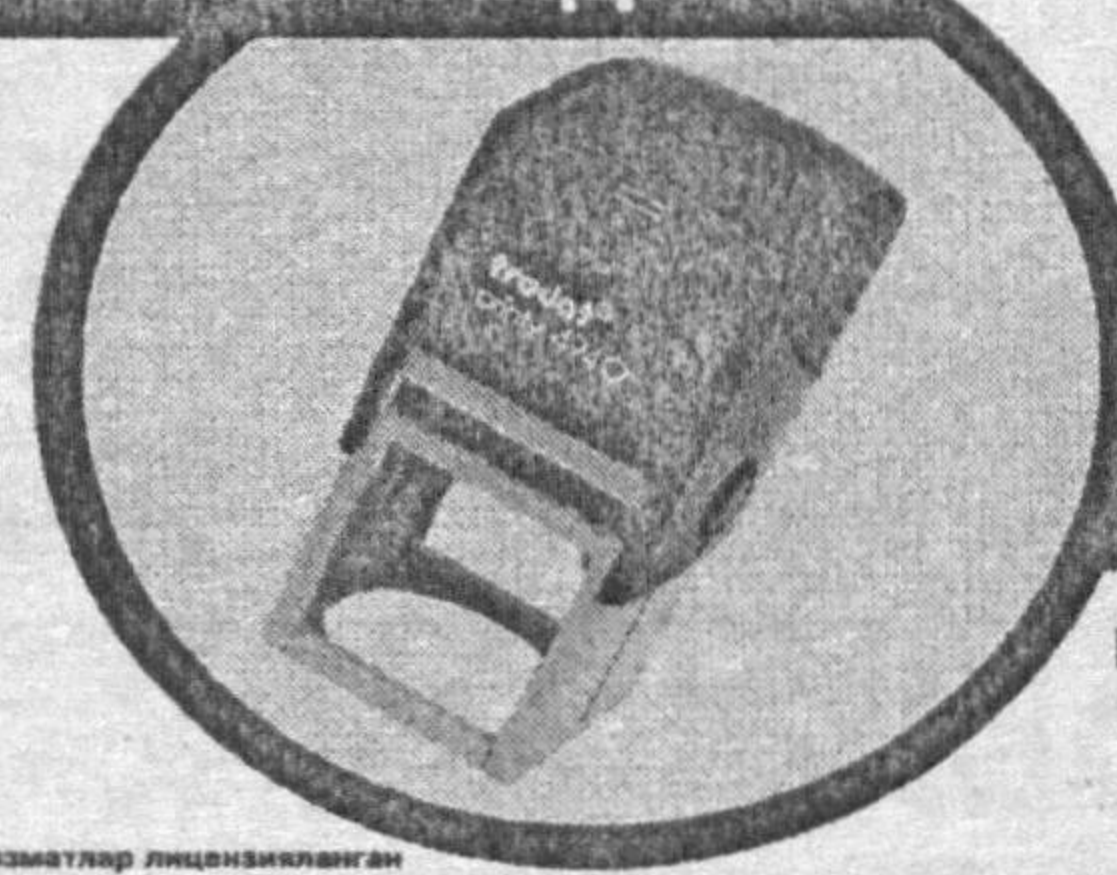
МУҲР ВА ШТАМПЛАР ТАЙЁРЛАШ

Хизматлар лицензияланган

Тел.: 254-39-27, 281-46-57

«Elit Stamp» МЧЖ

ТАЙЁРЛАЙДИ

МУҲР ва ШТАМПЛАР

реквизит ва факсимил штампчалар,
шунингдек автоматик жиҳозлар

Манзил:

Қорасарой кўч., 270 (собик туман ижроия қўмитаси), 4-қават
мўлжал: Собир Раҳимов туман солиқ инспекцияси
e-mail: elitestamp@mail.ru
тел.: 766-0977, 769-0100, факс 248-3045

Millenium Inform

ТОБУНА

✓ ГАЗЕТАЛАР ✓ ЖУРНАЛЛАР ✓ КИТОБЛАР

763-00-50, 763-00-40, 235-92-13

«ВЕНЕТЕК-ИМПРЕКС» МЧЖ

Н1344

ШИП ВА ДЕВОР УЧУН

ПЛАСТИК

сотади

Эни – 20-25 см, бўйи – 5,95 м
Тўлов – пул ўтказиш йўли билан

3 хил рангдаги пластик дераза тоқчалари

МИНТАҚАВИЙ ДИЛЕРЛАРНИ ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

Тел.: 233-85-25, 182-64-46, факс 236-21-97

• Бланкалар
• Бандероллар
• Тезтиккичлар
• Бухгалтерия ва
ёзув-чизув
дафтарлари

АГЕНТ ВА ДИЛЕРЛАР ХАМКОРЛИККА
ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ

Тел./факс: 150-0090, 150-0091
Уяли: 904-00-90, 905-00-90

«Бизнес-панорама.
Реклама & ахборот»
рукни «Premier-
press» реклама
агентлиги
томонидан
тайёрланди.
Тел.: 237-51-33,
237-51-24.

9-11
декабрь

«Интерконтиненталь»
меҳмонхонаси

ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

- Корхона ва ташкилотлар раҳбарларини
- Турли фаолият соҳасидаги корхоналарнинг маркетинг ва реклама бўлими мутахассисларини (реклама берувчиларни)
- Реклама агентликлари, фото- ва дизайн студиялари мутахассисларини
- Реклама, матбаа, дизайн соҳасидаги сўнги янгиликлардан хабардор бўлиш ниятида бўлган барчани

Дизайнерларни ўз ишларини «ДИЗАЙН-ГАЛЕРЕЯ» бўлимида тақдим этишларини таклиф этамиз.

РЕКЛАМА 2008 САНОАТИ

халқаро кўргазма

СИЗ УЧУН

- БЕПУЛ АХБОРОТ СЕМИНАРЛАРИ
- МАСТЕР-КЛАССЛАР
- Кўнгилочар кувноқ тадбирлар, викториналар ва совринли ўйинлар
- Кўргазма иштирокчиларининг тақдимотлари

САВОЛЛАР БЕРИҒИ

☎ 387-64-46, 381-87-70 ✉ ssp-expocontact@mail.ru

УЙДАН ЧИҚМАЙ ТУРИБ РЕСТОРАН ТАНЛАНГ

www.restoran.uz

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва таклиф

«KORIFEY-AUDIT» МЧЖ

Барча хўжалик юритувчи субъектларда
аудиторлик текширувлари

Хизматлар лицензияланган ва сугурталанган

Тел. 276-75-57, Тел./факс 276-97-76, уяли тел. 108-30-16. E-mail: korifev-af@mail.ru
Бунёдкор шохқўчаси (собиқ Халқлар дўстлиги кўч.), 44, 404-офис ("Мирзо Улугбек" м. бек.)
Филиалларнинг телефонлари: Бухоро: 8(365) 522-11-38, 658-53-41,
Қарши 8(371) 705-09-41, Хоразм 8(362) 513-34-52, Термиз 8(376) 277-56-61

“AUDIT INCOME” МЧЖ

барча хўжалик юритувчи субъектларда аудиторлик текширувлари ўтказамиз

Н1375

Хизматлар лицензияланган
29.12.2007 йилдаги
АФ 00181-сон лицензия.

БАРЧА ТУРДАГИ ХИЗМАТЛАР:

- аудиторлик
- солиқ солиш
- консалтинг
- тиклаш

Бухгалтерия ҳисобини йўлга қўйиш, “1С: Бухгалтерия”, шунингдек янги барпо этилаётган ташкилотлар учун хизматлар ва бошқа малакали хизматлар.

Манзил: Тошкент ш., Сарабўстон кўч., 3а, 2/15 корпус

тел.: (+99871) 256-25-18, 254-06-08

e-mail: inkam_co@mail.ru www.audit-income.uz

ЎЗР АВнинг 12.01.2005 йилдаги 991-сонли гувоҳномаси.
28.03.2008 йилдаги 00642-сонли лицензия.

“AMIR-AUDIT” МЧЖ

барча хўжалик юритувчи субъектлар учун ҳамма турдаги аудиторлик хизматларини кўрсатади.

Устав капиталлимиз - Ҳардаги 5000 ЭКИХдан ортик
САР сертификатига эга аудиторлар керак.

Телефонлар: 708-04-23 (уяли), 293-45-72 (аш)

00541-сон лицензия, 2009 йил 8 августда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан қайта расмийлаштирилган.

“ALINA AUDIT” МЧЖ

аудиторлик ташкилоти

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида барча турдаги аудиторлик хизматларини кўрсатади. Ахборотларнинг сир сакланиши 100% кафолатланади.

Аудиторлик малака сертификатига (САР/СІРА) эга бўлган аудиторлар доимий ишга таклиф этилади.

Тел.: 921-11-21.

Хизматлар лицензияланган

РЕЛМОН-ГАРАНТ

адвокатлик бюроси

хўжалик юритувчи субъектларга ҳуқуқий ва юридик ёрдам

281-59-72, 919-11-39
919-39-10, 188-98-11

«ELIF HISOB» МЧЖ

БАХОЛАШ КОМПАНИЯСИ

- ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ БАРЧА ТАРМОҚЛАРИ УЧУН ТИА ВА БИЗНЕС-РЕЖАЛАР ТУЗИШ
- КОРХОНАЛАРНИ МАХАЛЛИЛАШТИРИШ ДАСТУРЛАРИНИ ТУЗИШ

жойига чиқиш билан
Хизматлар нархи ҳаммабоп

Баҳоловчилар керак

1810655, 2762488, 4445960, 2790804

“ХИМОЯ”

АДВОКАТЛИК ФИРМАСИ
ҲУҚУҚИЙ МАРКАЗИ

СОЛИҚ ВА БОЖХОНА НИЗОЛАРИ

ТУРЛИ МУРАККАБЛИҚДАГИ ХЎЖАЛИК НИЗОЛАРИ

СУД ҲУҶЖАТЛАРИНИ ИЖРО ЭТИШДА ҲУҚУҚИЙ ЁРДАМ

НАТИЖАЛАРГА ҚЎРА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ

Тошкент: (371) 237-33-46,
237-13-43, 175-63-72, 188-43-13
Бухоро: (365) 223-63-72, 223-68-85
Навоий: (436) 730-99-80
Қарши: (371) 175-63-72

Соғлиқни уйланд

ТАМАКИ ТУТУНИНИНГ АТРОФДАГИЛАРГА ЗАРАРИ

«Соғлиқни сақлаш вазирлиги оғохлантиради: чекиш – соғлиқ учун зарарлидир» деган ибора ҳатто болаларга ҳам таниш. Афсуски, ҳамма ҳам ўз соғлиғига эътиборли бўлавермайди – одатда, ҳар биримизни кўп сонли чекувчилар ўраб туради. Пассив чекиш нимаси билан зарарли?

НОЭТИК ҲАРАКАТ

Пассив чекиш аввало ўз-ўзидан ёқимсиздир. Агар киши ўзи чекмасида, ўзга тутун иси ҳам бош оғриғи, кўз ёшланиши ва нафас сиқишига сабаб бўлиши мумкин. Бироқ чекувчиларнинг ҳаммаси ҳам буни англамайди.

– Мен реклама агентлигида бухгалтер бўлиб ишлардим, у ерда мендан ташқари штатда яна беш киши ҳисобда турарди, уларнинг барчаси – ашаддий чекувчилар эди, – деб сўзлайди Наргиза М. – Мен чекмаганлигим боис улар сигареталарини кўтариб зинапо янамо чикишарди. Бироқ бир кун бошлигим мендан кабинетда, очиқ дераза ёнида чекишга рухсат сўради: у муҳим кўнги-роқни кутаётган эди. Кейинчалик бундай вазият такрорланганидан бўлиб қолди. Энди нафақат бошлиқ, балки қолганлар ҳам офисда чекадиган бўлишди ва бу тезда одатга айланди.

Бухгалтер яна икки ой чидаш берди, кейин эса кетишга мажбур бўлди. Тамаки тутунидан унинг боши оғрийдиган, кўзлари ёшланадиган, бора-бора ҳеч бир сабабсиз бетўхтов йўталадиган бўлиб қолди.

Кабинетни чекиш хонасига айлантиришга уринишларнинг дарҳол олдини олиш керак. Агар жамоада ҳамма чекадиган бўлса, унда бошқа гап. Бироқ агар ходимлардан айтилиқ, биттаси чекмай-диган бўлса, бундай ҳаракат ноқоғиздир.

ОРГАНИЗМ УЧУН ЗАРАР

Амалда ҳаммага маълум бўлган айрим ҳақиқатларни ёдга олиш ўринлидир. Чекувчи ютаётган тутун таркибида тўрт мингга яқин турли органик ва минерал бирикмалар мавжуд, уларнинг кўпчилиги нафақат заҳарли, балки канцерогендир. Шу боис пассив чекиш ҳам ўпка саратонига сабаб бўлиши мумкин. Бундан ташқари, тамаки таркибидаги моддалар юрак-қон томир касалликлари ёки сурункали бронхитни кўзгайтиши мумкин. Айниқса, ҳомиладор аёллар ва болалар учун салбий оқибатлари кучлидир. Кўпгина Европа мамлакатларида ва Шимолий Америка штатларининг кўпчилигида жамоат жойларида чекиш қатъий тақиқланганлиги беҳиз эмас. Албатта, ходимлари тўғридан-тўғри кабинетда чекадиган фирмалар кўп эмас. Кўпинча йўлак, зинапо ёки ҳожатхоналар чекиш жойига айланади. Бироқ ҳамма бу жойларда бўлади, бундан ташқари тутун иш хоналарига ҳам кириши мумкин, барибир бироз миқдордаги никотин улуши сизга ҳам етиб боради.

КУРАШИШ ВА ИЗЛАНИШ

Бунга қарши курашининг йўли борми? Ахир инсон соғлом бўлиши хоҳласа, бунга тўла ҳақлидир. Мутахассис-

ларнинг ҳисоблашича: пассив чекишга умуман йўл қўймаслик керак. Тамаки – ўта жиддий ашё бўлиб, организмга кирганда соғлиқ билан боғлиқ бир талай муаммоларни келтириб чиқариши мумкин. Хусусан, иммунитет ва кўриш қобилияти пасаяди, бу нохуш ҳолатдир.

Кундалик ҳаётимизда организмга салбий таъсир кўрсатадиган нохуш омиллар шундоғам етарли: экологиянинг ёмонлашуви, катта шаҳар ташвишлари, вирусларнинг кўплиги. Демак, соғлиқ ҳақида доимо қайғуриш лозим. Шу боис ходимларнинг чекиши пайтида улар билан камроқ бирга бўлиш ҳамда ҳеч қачон уларнинг иш жойида чекишларига йўл қўймаслик керак. Уларга тамаки тутунига сезингиз алергиянгиз борлигини айтиш мумкин, эҳтимол, шундан кейин улардан бирортаси ҳам дераза олдида чекишга рухсат сўрамас керак. Мазкур ҳолатда бу соғлиқингизни асраш йўлидаги ёлғон бўлади.

Акс ҳолда, ўзингиз ҳам тутун домига кириб кетишингиз мумкин. Яна бир реклама агентлигининг менежери Динара Д. ишга қираётганида чекмас эди. Бироқ унинг кабинетидегиларнинг ҳаммаси чекарди. Ёш қиз ҳамкасбларига танбеҳ беришга журъат қилмади. Бир неча ой ўтгач ўзи ҳам чекишни бошлади: бундай йўл билан тамаки тутунини енгиш осонроқ туюлди. Аваллига кунига бир-иккита сигарета чекди, ҳозир эса бу меъёр бир пачкага етди, кечалари йўталади ва юзлари сарғайиб кетди.

ҲАНУЗГАЧА ҲАЙРАТЛАНТИРАДИ

Шифокор ва олимлар шундай таъкидлайдилар: пассив чекиш активига нисбатан унча зарарли эмас, бироқ агар сиз кунига иккита пачка сигарета чекадиганлар билан бир хонада ўтирадиган бўлсангиз, бу ҳафтаги ўн та сигарета чеккан билан баробардир. Бундан ҳеч ким ўлмайди, бироқ наф ҳам йўқ.

Қисқаси, талабчанлик ва қатъийликни асосий қуролларингизга айлантиришингиз керак. Ҳамкасбларингизга, ҳатто бошлигингизга ҳам хонадаги ҳавонинг ёмонлашганидан шикоят қилишдан чўчиман. Буни хурматсизлик деб айтмас ҳам бўлади, ҳеч бир ишни йўқотилган соғлиққа тенглаб бўлмайди. Жамоат чекиш жойларини четлаб ўтишга ёки у ерда камроқ бўлишга ҳаракат қилинг. Агар чекиш жойидаги тутун кабинет томон йўналса, хонани тез-тез шамоллатинг ва тоза ҳаводан нафас олгани ташқарига чиқинг.

Афсуски, ҳозирча чекувчиларга қарши қонуний асосларда курашининг илоҳий йўқ. Шу боис профилактик чораларни қўллаш ёхуд улар билан муроғаса келишга уриниб кўриш керак. Баъзида бундай оддий чоралар ҳам ёрдам бериши мумкин.

ЭЪЛОНЛАР	ЭЪЛОНЛАР	ЭЪЛОНЛАР
<p>ИШ</p> <p>Ишлаб чиқариш қўшма корхонасига бош бухгалтер керак. Тел. 232-06-08.</p> <p>Сугурта компаниясига - юрисконсулт, - олий иқтисодий маълумотга эга, 2 йилдан ортик бухгалтер иш стажига бўлган бош бухгалтер ўринбосари керак. Тел. 232-06-08.</p> <p>Котиба керак. Тел. 233-53-73.</p> <p>Босмахона ишчиси (печатник), босмахона ишчиси (печатник) ёрдамчиси керак. Тел. 232-06-08.</p> <p>Бир йилдан ортик иш стажига эга бухгалтер, бош бухгалтер ўринбосари керак. Тел. 233-53-73.</p> <p>“Тегирмон новвойхона жиҳозлари” МЧЖга иш тажрибасига эга бош бухгалтер керак. Тел.: 298-46-50, 298-46-57.</p> <p>Юристар, бухгалтерлар, аудиторлар танлов асосида ишга таклиф этилади. Тел. 289-67-35.</p>	<p>PLUS” компанияси турли мураккаблик даражасидаги Интернет-сайтлар ишлаб чиқади. Тел.: 753-02-98, 332-11-88.</p> <p>КОНСАЛТИНГ ХИЗМАТЛАР</p> <p>Барча турдаги мол-мулкни малакали баҳолаш; бизнес-режалар, ТИА ишлаб чиқиш; бозорларнинг маркетинг тадқиқоти; корхоналарнинг молиявий-иқтисодий таҳлили*. Тел.: 103-04-99, 157-22-43.</p> <p>ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР</p> <p>“ADVOKAT-ELITE”. Корхоналар, ваколатхоналар, доимий муассасаларни рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш, тугатиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш. Ҳуқуққа оид аудит. Судлар.* Тел.: 281-52-39, 448-74-69.</p> <p>Сизга дебиторлик қарзини тўлаш-маяптими? Хўжалик судида низоли иш борми? Жиноят ишлари бўйича тадбиркорлар, хусусий шахслар ҳуқуқларини ҳимоя қилиши меҳнатга оид масалалар. “ASR ADVOKATI” АФ. 100% кафолат. Тўлов – натижаларга кўра. Тел.: (+99897) 100-47-33, (+99897) 330-45-71, (+99890) 900-00-29. Мўлжал – “Тинчлик” м.б.</p> <p>Адвокат. Тел. 334-19-58.</p> <p>Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр.* Тел. 448-74-69.</p> <p>АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ</p> <p>Аудиторлик компанияси сертификатланган аудиторларни доимий ишга таклиф қилади. Тел.: (+99 871) 232-08-02, 236-13-75, факс (+ 99 871) 233-03-99.</p> <p>Аудиторлик текширувлари. Арзон*. Тел. 176-23-13.</p> <p>БУХГАЛТЕРИЯ ХИЗМАТЛАРИ</p> <p>Balans БУХГАЛТЕРИЯ ХИЗМАТЛАРИ</p>	<p>Текширувга тайёргарлик. Бухгалтерия ҳисобини кузатиш. Тел. 319-62-37, e-mail: igamratova@yahoo.com</p> <p>Бухгалтерия хизматлари. Тел.: 370-63-06, 263-77-29.</p> <p>ТАРЖИМАЛАР</p> <p>Таржималар бюроси: юридик ва жисмоний шахслар учун ҳужжатларни нотариал тасдиқлаш, легаллаштириш билан таржима қилиш хизматлари. Тел.: 252-38-71, 454-80-01, 108-79-76.</p> <p>ДАСТУРИЙ ТАЪМИНОТ</p> <p>“1С: Бухгалтерия”. Ўқитиш, ўрна-тиш. Тел.: 277-13-86, 277-86-64.</p> <p>Декларантлар учун “Декларант плюс” дастури. БЮД тўлдириш, бо-сиб чиқариш, ДБКга электрон нус-хасини юбориш. Тел. 107-67-18.</p> <p>ХАБАРЛАР</p> <p>“AY DEMIR TEKSTIL” МЧЖ ҚҚ тўқимачилик саноати тикувчилик, тўқувчилик, бўйаш ускуналарининг бутлиги ва ишлаш ҳолатини аниқлаш бўйича эксперт ташкилотни таклиф қилади. Таклифларни қуйидаги манзилга жўнатинг: Тошкент ш., У.Носир кўч., 12, мўлжал – “USELL” офиси. Алоқа телефони: 252-12-42, 281-47-23.</p> <p>51,3% давлат улушига эга “O’ZENGANLOYUNA” МЧЖ 2008 йилги молия-хўжалик фаолиятининг аудиторлик текширувини ўтказишга тендер эълон қилади. Аризаларни топшириш муддати – 2008 йил 10 декабрдан.</p> <p>Тошкент ш., Чилонзор туманидаги “AVTOSHINA” хусусий фирмаси, СТИР 203441970, КТУТ бўйича коди 17858827, “AVTOSHINA” масъулияти чекланган жамиятига АЙЛАНТИРИЛАДИ. “AVTOSHINA” МЧЖ ҳуқуқий вори-с ҳисобланади.</p> <p>*Хизматлар лицензияланган.</p>

1C:ПРЕДПРИЯТИЕ

Корхоналар фаолиятини автоматлаштириш
 1C фирмаси дастурларини етказиб бериш
 Намунали конфигурацияларни жорий этиш
 Ихтисослаштирилган конфигурацияларни ишлаб чиқиш
 Урнатиш, ўқитиш, жойга бориш

Базавий версиялар
 Стандарт ва малака версиялари
 Тармоқ версиялар
 SQL учун версиялар

Бухгалтерия
Иш ҳақи ва кадрлар
Савдо ва ошбор
Молиявий режалаштириш
Солиқлар ва хисоботлар
Ишлаб чиқариш ва хизматлар

1C:ФРАНЧАЙЗИНГ «UniSOFT»
 Амалий дастурий таъминот бўйича мажмуавий хизмат курсатиш

254-18-70, 273-95-95, 273-30-18, 186-30-18
 Манзил: Тошкент ш., Катортал кўч., 60, 705-хона

1C:ПРЕДПРИЯТИЕ 8

“1C:Предприятие 8” платформасида корхоналарни комплекс автоматлаштириш

- Ўзбекистон учун намунавий конфигурациялар:
  - 1C:Бухгалтерия 8
  - 1C:Иш ҳақи ва Ходимларни бошқариш 8
  - 1C:Савдонини бошқариш 8
  - 1C:Ишлаб чиқариш корхонасини бошқариш 8
- Татбиқ этувчи лойиҳаларни малакали бошқариш
- Маслаҳатлар ва фойдаланувчиларни ўқитиш
- Якка тартибда ёндашув
- Сертификатланган мутахассислар

Тошкент ш., Навоий кўч., 18, 406-408-хона
 (Еш томошабинлар театри рўпарасида)
 info@filosoftika.uz www.filosoftika.uz

Куйидаги телефонлар орқали бепул такдимот маросимига буюртма бериш:
 (+998 71) 120-14-00
 241-72-00, 241-73-00

1C:ПРЕДПРИЯТИЕ 8

БУХГАЛТЕР - ШАРАФЛИ КАСБ!
 Предприятие 8.1 Ўзбекистон учун бир ечимда

КУЛАЙ, ИШОНЧЛИ, СИНАЛГАН!

2 йил КАФОЛАТ

1C франчайзи Bekas Plus
 Манзил: Тошкент ш., Фетисов кўч. 1/1
 Тел.: 291-60-63, 108-59-63, 328-67-55

*Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2008 йил 26 ноябрдаги ҳал қилув қарорларига асосан Учтепа туманидаги фаолият кўрсатмаётган тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган рақами ва санаси	Қарор рақами	Юридик манзили
"DEP-LYUKS" MCHJ	202563242	000226-01 23.04.04	10-0814/10513	26-мавзе ("Нон-Паста" ОАЖ) Фарҳод кўч., 21
"SOGLOM OILA" MCHJ	204124636	694 31.07.08	10-0814/10517	Дилкаш кўч., 45
"SIROJIDDIN BIZNES" XICHTF	204367555	137 07.02.03	10-0814/10519	Сегизбоев кўч., 3а
"VOLGA OQ YO'L" SHK	204710270	000031-01 04.11.03	10-0814/10521	Назарбек 1-тор кўч., 29
"BAXTINUR BARAKA" XK	205162383	000293-01 08.07.04	10-0814/10518	Чилонзор 12-34-18
"AVANGARD STYLE" MCHJ	205259395	000401-01 02.11.04	10-0814/10514	Чилонзор 20 d мавзе, 46
"PRINCESS" MCHJ	204296906	000412-01 10.11.04	10-0814/10520	Чилонзор 23-41-51
"TIBET INFORMSERVIS" XK	205550906	000601-01 22.03.05	10-0814/10515	Чилонзор 23-5-88
"GOLUBAYA LAGUNA" MCHJ	205802654	000753-01 02.09.05	10-0814/10516	Уйғур кўчаси, пр.Торкўча, 59
"SARJAM LYUKS" MCHJ	300152396	001361-01 19.01.07	10-0814/10523	Чилонзор 26-29-18
"KOLOSS STROY PROEKT" MCHJ	300225028	001401-01 06.02.07	10-0814/10525	Фарҳод кўч., 21
"AMALIYGEODEZIYA VA LOYIHA XIZMATI" MCHJ	300464561	001616-01 24.05.07	10-0814/10524	Чилонзор 22-мавзе, 10
"BARON MEDIA INTERNATIONAL" MCHJ	300573197	001801-01 21.09.07	10-0814/10522	Чилонзор 23-24-45
"BOBON BOBO" XK	202306330	414 24.04.1997	10-0814/10512	Чилонзор 23-24-45

Мазкур корхоналарнинг тўртбурчакли тамгалари ва думалоқ муҳрлари ҳақиқий эмас деб ҳисоблансин. Давволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой муддат давомида Учтепа тумани Ҳокимияти биноси, 3-қават, 4-хонада қабул қилинади.

ПЕРЕЧЕНЬ
 Предприятий и организаций в отношении которых определением хозяйственного суда Ташкентской области от 02.12.2008 года возбуждено дело о банкротстве и введена процедура наблюдения

Наименование	ИНН	Почтовый адрес	Номер определения
"Гиедре" МЧЖ	204470072	г.Газалкент, Беруний 4/29	11-0829/24220
"Гранит" МЧЖ	203029216	Газалкент, ул.Мрамор, 1	11-0829/24219
"Имрох Сервис" МЧЖ	300514879	г.Газалкент, ул.Галаба, 47	11-0829/24220
"Феруза" ФХ	201320839	Бостанлыкский р., п.Кошкурман	11-0829/24221
"Интертекс Медпродукт"	300321945	Бостанлыкский р., п.Сиджак, ул.Санаткор, 11	11-0829/24272

Временным управляющим назначен А.Бгатов, находящийся по адресу: Ташкентская область, Бостанлыкский район, г.Газалкент, ул. Э.Асанова, 5. Дело о банкротстве будут рассмотрены хозяйственным судом 6 декабря 2008 года. Первое заседание кредиторов состоится по адресу: Ташкентская область, Бостанлыкский район, г.Газалкент, ул. Э.Асанова, 5. Повестка дня: об обращении в суд с ходатайством о признании должника банкротом и открытии ликвидационного производства. С материалами, подлежащими рассмотрению собранием кредиторов можно ознакомиться у временного управляющего. Начало регистрация участников собрания кредиторов – с 9.30 до 10.30.

Бюджет ушкитларнинг бухгалтерия хисобини автоматлаштириш бўйича янги тизим
TS БУХГАЛТЕРИЯ - БЮДЖЕТ
 Комплекс бухгалтерия + иш ҳақи хисобини бюджет ва махсус ҳисобварақлар бўйича юритиш

285-шакл - айланмалар қайдномаси;
 292-шакл - жорий ҳисобварақлар ва ҳисоб-китоблар дафтари;
 294-шакл - касса ва ҳақиқий харажатлар дафтари;
 296-шакл - товар-моддий бойликларнинг сони ва миқдори хисобини юритиш дафтари;
 308-шакл - бош журнал дафтари, шунингдек ОХ-1, ОХ-2, РЖ-2 ҳисоб-китобларни чоп этишни автоматик тайёрлайди.

"TETRASOFT" ИИЧФ

Ҳўжалик ҳисобидаги корхоналарнинг бухгалтерия хисобини автоматлаштириш бўйича комплекс дастур
TS БУХГАЛТЕРИЯ
 Комплекс бухгалтерия + иш ҳақи
 Ишлаб чиқариш
 Савдо
 Хизматлар

Ташкилий техника ва компьютерларга хизмат кўрсатиш, картрижларни тўлдириш

Тел./факс (371) 246-91-90
 Тел.: 127-29-00, 301-51-64
 E-mail: tetrasoft@sarkor.uz

"Бизнес-панорама. Реклама & ахборот" рукни "Premier-press" реклама агентлиги томонидан тайёрланди.
 Тел.: 237-51-33, 237-51-24.

Бухгалтерлар ва аудиторларни ўқитиш ва қайта тайёрлаш ўқув-услубий маркази

Хизматлар лицензияланган
 Курслар ЎзР МВ тасдиқлаган дастурлар бўйича ўтилади
 (ЎзР МВнинг 59-сон лицензияси)

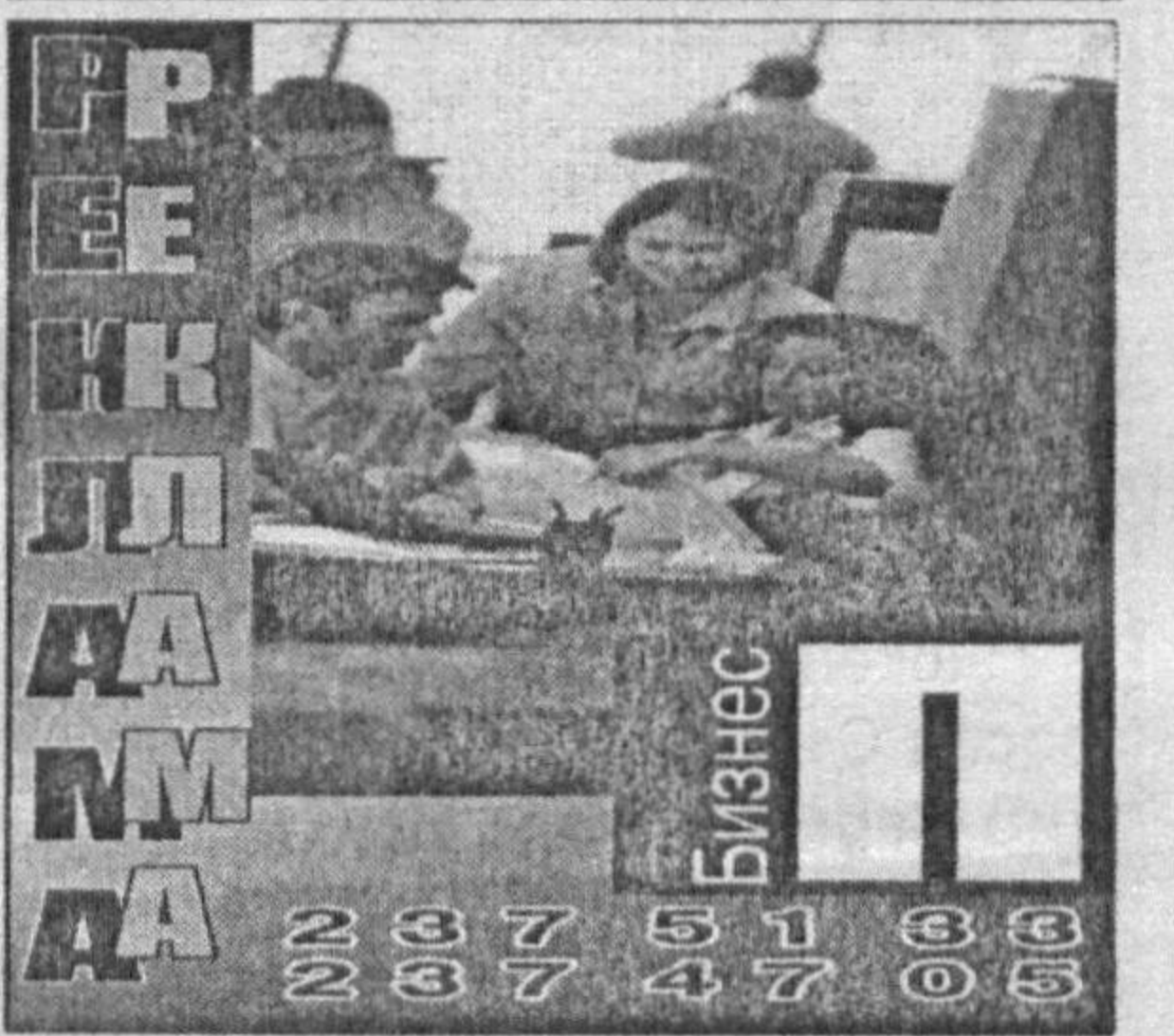
АУДИТОРЛАР ТАЙЁРЛАШ - 200 соат
АУДИТОРЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ - 60 соат

Халқаро сертификатлаш дастури (CAP) доирасидаги курслар

МОЛИЯВИЙ ҲИСОБ 1
БОШҚАРУВ ҲИСОБИ 1
СОЛИҚЛАР ВА ҲУҚУҚ АУДИТ
"БОШЛОВЧИЛАР УЧУН БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ" курси

Ўумдаги барча ўқитувчилар CAP ва ЎзР МВ сертификатлари сохибларидирлар

Тошкент ш., Ўзбекистон кўч. 49
 Тошкент давлат иқтисодий университетининг 10-қавати
 232-09-36, 733-41-51

РЎЙХАТЛАР

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2008 йил 8 октябрдаги 10-0816/11-764-П-сонли ҳал қилув қарорига асосан Юнусобод туманидаги "UZROSSEL TRADE" МЧЖ шаклидаги қўшма корхонаси (СТИР 206810944) тугатилсин деб топилаган. Шу муносабат билан корхонага тегишли бўлган давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг асл нусхаси, бурчак штампи ва думалоқ муҳри бекор қилинади. Манзил: Тошкент ш., А.Темур кўчаси, 95-уй, Юнусобод туман ДСИ биноси, 2-қават, 3-хона. Тел. 235-87-76.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2008 йил 19 ноябрдаги 10-0806/14970-сонли ажримига асосан Шайхонтоҳур туманидаги "TRIO ABM" ХКни банкрот деб эътироф этишга оид иш юритилиб, кузатув жараёни бошланган. Кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 16 декабрь соат 11.00 да Тошкент ш., А.Навоий кўчаси, 7а-уй, 307-хонада ўтказилади ва кузатув ишлари ушбу манзилда давом этади. Банкротлик иши 2008 йил 26 декабрь соат 11.00 да Тошкент шаҳар ҳўжалик суди биносида (Тошкент ш., Чўпонота кўчаси, 6-уй) 2-қаватдаги 2-суд мажлиси залида кўрилади.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг ажримига асосан Яккасарой туманидаги банкротлик таомили бўйича кузатув бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами	Санаси	Юридик манзили
"САРМ РОУАВЗАЛ"	10-0811/14723	14.11.2008	У.Носир, 45
"АВАХОН"	10-0811/14725	14.11.2008	Б.Бобоева, 36
"АРАВУМ" ХК	10-0811/14724	14.11.2008	Бобур, 20
"ЕЛИОС ТУР" ХК	10-0815/15211	20.11.2008	Артилер, 3а, 1-22
"АЗИЗ"	10-0815/15212	14.11.2008	Чилонзор 12-48-27.

Мазкур корхоналарнинг банкротлик иши бўйича суд мажлиси муҳокамаси 2008 йил 9 декабрь соат 15.00 да Тошкент шаҳар ҳўжалик суди биносининг 2-сонли суд залида (Тошкент ш., Чўпонота кўчаси, 6-уй) бўлиб ўтади. Ушбу корхоналар кредиторларининг 1-йиғилиши 2008 йил 6 декабрь соат 10.00 да Яккасарой туман ДСИ биносида куйидаги манзил бўйича ўтказилади: Тошкент ш., Фарҳод кўчаси, ба-уй, 3-қават, 408-хона. Тел. 250-30-77.

Тошкент вилояти ҳўжалик суди томонидан Оҳангарон шаҳридан рўйхатдан ўтган куйидаги корхона ва ташкилотларга нисбатан соддалаштирилган тартибда банкротлик иши кўзгатилади ва суд мажлислари Оҳангарон шаҳар ДСИ биносида Тошкент вилояти ҳўжалик судининг сайёр суд мажлисида кўриб чиқилиши белгиланди:

Корхона номи	Банкротлик иши рақами
"Оҳангарон Қалдирғоч" ХК	11-0809/24216
"Ўз Импекс инвест" ХК	11-0809/24217
"Импульс и СО" КК	11-0809/24218

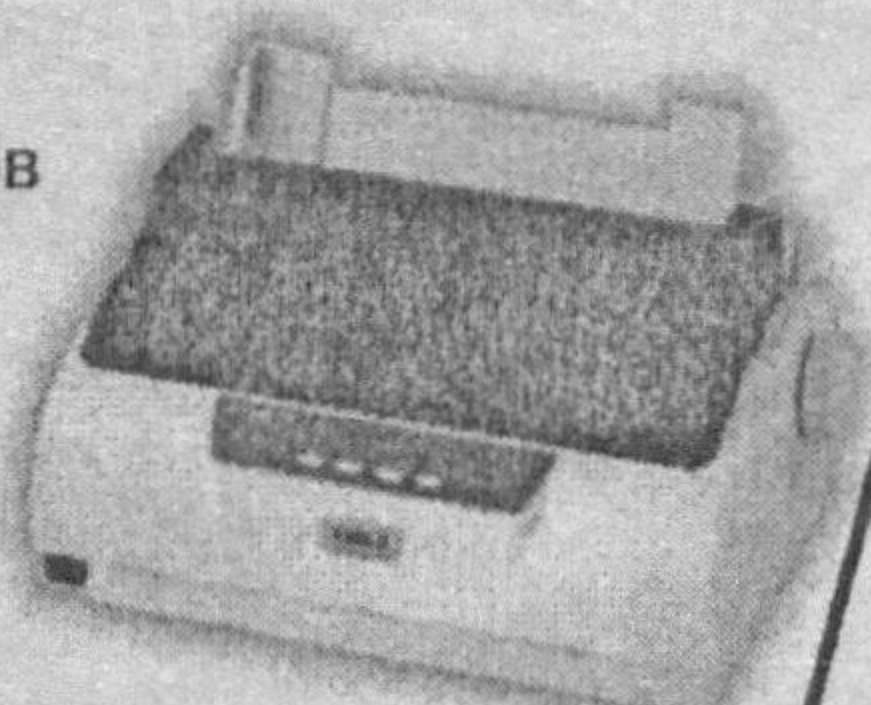
Мазкур корхоналар бўйича кредиторлар йиғилиши 2008 йил 10 декабрь кунини "Оҳангарон Қалдирғоч" ХК бўйича соат 12.00 да, "Ўз Импекс инвест" ХК - соат 11.00 да, "Импульс и СО" КК - соат 10.00 да ўтказилади. Барча кредиторларни куйидаги манзил бўйича кредиторлар йиғилишида қатнашишларини сўраймиз: Тошкент вилояти, Оҳангарон шаҳар, Холмухаммедов кўчаси, Оҳангарон шаҳар ДСИ биноси, 2-қават, 18-хона. Йиғилишда ушбу корхона ва ташкилотларни банкрот деб эътироф этиш ҳамда тугатиш бошқарувчиси номзодини тайинлаш масалалари кўриб чиқилади. Ушбу корхоналар бўйича суд мажлиси муҳокамаси 2008 йил 11 декабрь кунини "Оҳангарон Қалдирғоч" ХК бўйича соат 14.30 да, "Ўз Импекс инвест" ХК - соат 15.00 да ҳамда "Импульс и СО" КК бўйича соат 15.30 да бўлади. Тел.: 645-57-41, 645-17-28.

Бўлғуси такдимот маросимлари, кўргазмалар, матбуот анжуманлари ҳақидаги матбуот-релизларни, хабарнома-таклифномаларни «СБХ» тахририятига 237-51-33 телефон-факси орқали жўнатишингиз мумкин.

OKI ва EPSON МАТРИЦАЛИ ПРИНТЕРЛАРИ

Катта ҳажмли маълумотлар ва матнларга юқори тезликда ишлов беришга мўлжалланган. Ўта ишончилиги ва оддийлиги сабабли тезкор ва сифатли босма зарур бўлган барча соҳаларда беқиёс саналади.

"SyTeCo" КК расмий Тел.: 241-87-27, 241-87-00
бевосита етказиб беришлар Факс: 244-61-36, 244-31-63

ASICS "ASIAN COMMUNICATION TRANSPORT INVEST COMPANY"

ЎЗБЕКИСТОН-АМЕРИКА-СИНГАПУР ҚУШМА КОРХОНАСИ

ЯПОН ВА АМЕРИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

ФИРМАЛАРИНИНГ РАДИОАЛОҚА УЧУН

РАДИОСТАНЦИЯЛАРИ (РАЦИЯЛАРИ)НИ

ЕТКАЗИБ БERAДИ

РАДИОСТАНЦИЯЛАР ВА

МИНИ-АТСЛАРНИ МОНТАЖ ҚИЛАДИ ВА

СОЗЛАЙДИ

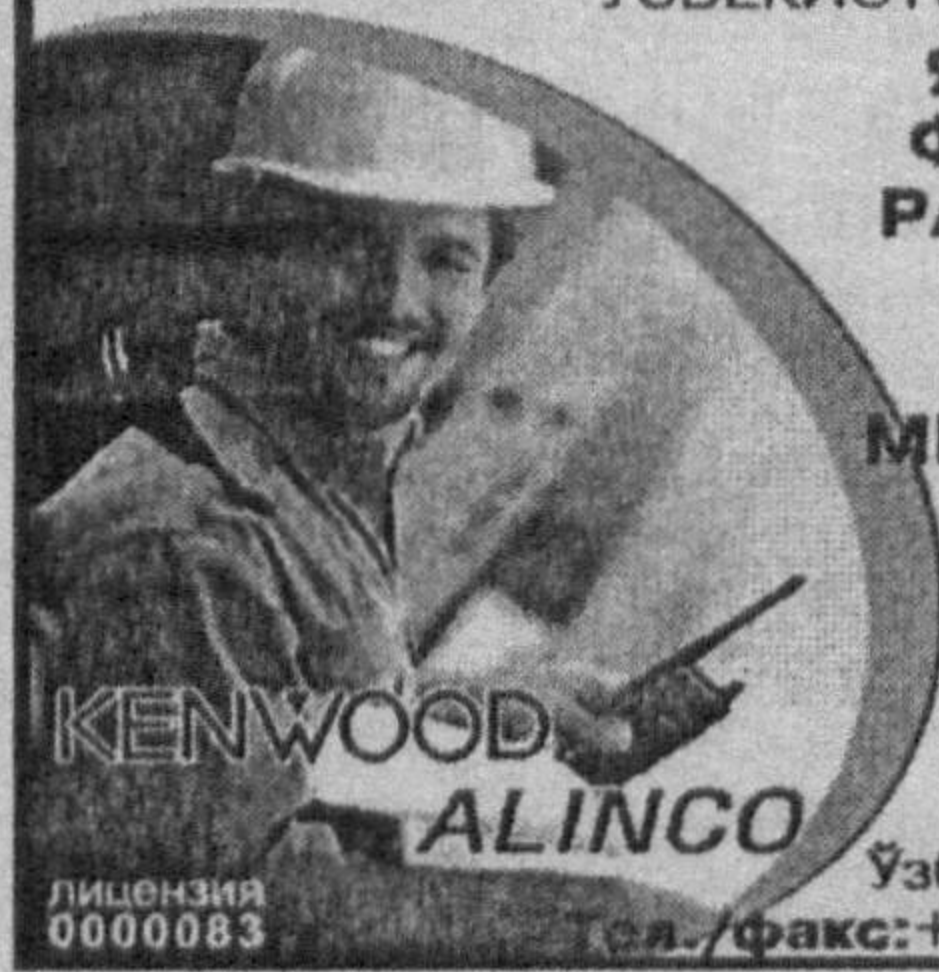
РАДИОСТАНЦИЯЛАРНИ

ТАЪМИРЛАЙДИ ВА УЛАРГА ТЕХНИК

ХИЗМАТ КЎРСАТАДИ

Ўзбекистон, Тошкент ш., У.Носир кўч., 60, 1

Факс: +998 71 253-0276, 253-3176. E-mail: kvant@tps.uz

KENWOOD
ALINCOЛИЦЕНЗИЯ
000083

Компьютеры, ноутбуки, комплектующие и аксессуары
Мониторы: Samsung LCD и CRT 17", 19", HP L1940T (3 г. гарантии) Принтеры и сканеры: Canon LBP 2900B, HP LJ P1005, 5200(A3), HP LJ1600 color, HP DJ 1460 photo, HP Scanjet G2410, G2710, Xerox Phaser Копировальные и многофункциональные машины: Canon IR2016, MF 3228, HP LJ M1120, XEROX WorkCentre, CopyCentre, фотокамеры HP Телефоны и радиотелефоны Panasonic KX-TS2350RU, 1105RU и факсы KX-F7932/934/938 CA-B Картриджи к принтерам и МФУ

ЧП «KM SUBSYSTEMS» Тел.: 2457176, 2449916, 2459444. Факс 2449916
ул. К.Ярмагова, 14, 2-й этаж E-mail: kmj@sarkor.uz

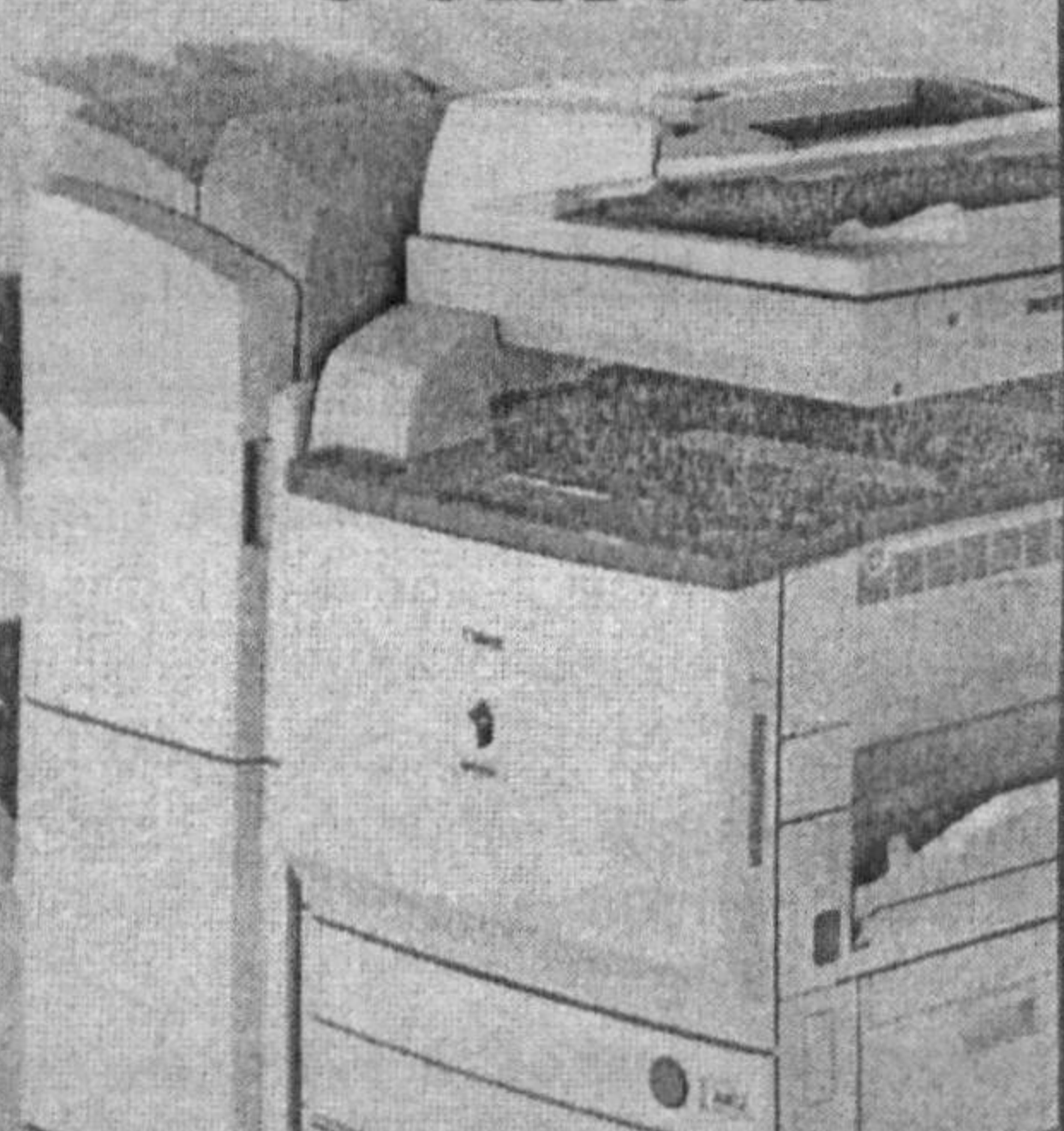
OFFITEC

ПЕЧАТНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
ПОСЛЕПЕЧАТНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
СПЕЦИАЛЬНЫЕ ВИДЫ ПЕЧАТИСИСТЕМЫ ЦИФРОВОЙ
ЦВЕТНОЙ ПЕЧАТИ

IRC 4080i/4580i/5185i

Canon

- Производительность 36/40/51 копий в минуту
- Прямой тракт прохождения бумаги
- Плотность бумаги/картона 300 г/м² и выше
- Разрешающая способность 1200x1200 dpi (2400x1200 dpi с технологией SST)
- Восковой тонер с расширенным цветовым охватом, обеспечивающий матовый вид оттиска с возможностью ламинирования, лакирования и бигования
- Возможность печати на большинстве фактурных носителей и чувствительных к нагреву материалах
- Максимальный формат листа - SRA3 (320x450 мм)

Тел.: 235-74-00, 749-74-00; www.offitec.uz

SM-SERVICE

ОФИС ТЕХНИКАСИНИ

ТАЪМИРЛАШ ВА ТЎЛДИРИШ

Тошкент, М-5, 38-уй, 7-офис. Тел.: 235 1030, 234 7301, 237 6620 (ф.)

XEROX

Canon

hp HEWLETT
PACKARD

EPSON

H2600

"INTEGRALASIA"

17" мониторли

P4 компьютерлари

Тошкентдаги омбордан

Пул ўтказиш йўли билан сотилади

Тошкент ш., Фарғона йўли кўч., 13/12
тел. 233-10-46, 120-30-27, 120-30-28
факс 120-30-26Товар сертификатланган
e-mail: sale@onlineuz.net,
www.integr-asia.com

• РЎЙХАТЛАР

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 10 ноябрдаги 10-0805/15010-сонли ажримига асосан Шайхонтоҳур туманидаги «De Von Voyage Tour» МЧЖни банкрот деб эътироф этишга доир иш юритилиб, кузатув жараёни бошланди. Кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 5 декабрь соат 10.00 да Тошкент ш., А.Навоий кўчаси, 7а-уй, 307-хонада ўтказилади ва кузатув ишлари ушбу манзилда давом этади. Банкротлик иши 2008 йил 9 декабрь соат 10.00 да Тошкент шаҳар хўжалик суди биносининг 3-сонли суд мажлиси залида кўрилади.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 21 ноябрдаги 10-0806/14713-сонли ажримига асосан Яққасарой туманидаги «ALFA DESIGN» МЧЖ (юридик манзили: Нурмухаммедов кўчаси, 26-уй, 12-хонадон) банкротлик таомилининг кузатув жараёни бошланган. Мазкур корхонанинг банкротлик иши бўйича суд мажлиси муҳокама 2008 йил 10 декабрь соат 11.30 да Тошкент шаҳар хўжалик суди биносининг (Тошкент ш., Чўпонота кўчаси, 6-уй) 2-сонли суд залида бўлиб ўтади. Ушбу корхона кредиторларининг йиғилиши 2008 йил 9 декабрь соат 10.00 да Яққасарой туман ДСИ биносида куйидаги манзил бўйича ўтказилади: Тошкент ш., Фарҳод кўчаси, 6а-уй, 3-қават, 313-хона. Тел. 250-70-87.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 10 ноябрдаги 10-0805/15011-сонли ажримига асосан Шайхонтоҳур туманидаги «Keramik» ОАЖни банкрот деб эътироф этишга доир иш юритилиб, кузатув жараёни бошланди. Кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 18 декабрь соат 10.00 да Тошкент ш., А.Навоий кўчаси, 7а-уй, 307-хонада ўтказилади ва кузатув ишлари ушбу манзилда давом этади. Банкротлик иши 2008 йил 23 декабрь соат 10.00 да Тошкент шаҳар хўжалик суди биносининг 2-сонли суд мажлиси залида кўрилади.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 21 ноябрдаги 10-0815/8608(19)-сонли ҳал қилув қарорига асосан Сергели туманидаги «AKAN TRADE PLUS» МЧЖ банкрот деб эълон қилинди. Тугатиш бошқарувчиси этиб Сергели туман ДСИ ходими М.Ахмурзаева тайинланди. Корхонага тегишли таъсис ҳужжатлари, думалоқ муҳр ва бурчак тамғаси бекор қилинади. Кредиторлар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой муддат давомида куйидаги манзилга мурожаат этишлари мумкин: Тошкент ш., Сергели тумани, 3-мавзе, Янги Сергели кўчаси, 6а-уй, Сергели туман ДСИ биноси, 6-хона. Тел.: 257-85-93, 257-74-51.

***

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2008 йил 2 декабрдаги 11-0806/24276-(19)-сонли ажримига асосан Зангиота туманидаги «BUNYOD KAFOLAT» МЧЖ соддалаштирилган тартибда банкрот деб иш юритиш учун қабул қилинганлиги муносабати билан кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 12 декабрь соат 11.30 да ўтказилади ва 2008 йил 15 декабрь соат 17.00 да Тошкент вилояти хўжалик суди биносида суд мажлиси бўлади. Ушбу корхонага алоқадор шахслар ва корхоналар 1 ой давомида ўз мурожаатларини куйидаги манзилга билдиришлари мумкин: Зангиота тумани, Эшонгузар Қ.Ф.Й., Охунбобоев кўчаси, 23-уй, Зангиота туман ДСИ биноси. Тел. 270-70-31.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 18 ноябрдаги ҳал қилув қарорларига асосан Мирзо Улугбек туманидаги соддалаштирилган тартибда банкрот деб эътироф этилган ва тугатишга оид иш очилган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами
«ESER» КК	10-0817/13562(19)
«ОИАВ» ХФ	10-0817/13561(19)
«ALOQA	
MAXSAT» МЧЖ	10-0817/13560(19)
«MIRSO ULUGBEK	
AGROINVEST» МЧЖ	10-0817/13559(19)

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак штамплари, шунингдек давлат рўйхатида олинганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ва барча таъсис ҳужжатларининг асл нусхалари бекор қилинди. Ушбу корхоналарга нисбатан талаб ва таклиф ҳамда эътирозлар эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой давомида Мирзо Улугбек туман ДСИ биносида (Тошкент ш., Раҳматуллин кўчаси, 314-уй, 209-хонада) қабул қилинади. Тел. 262-17-82.

AGATA IMPREX LTD

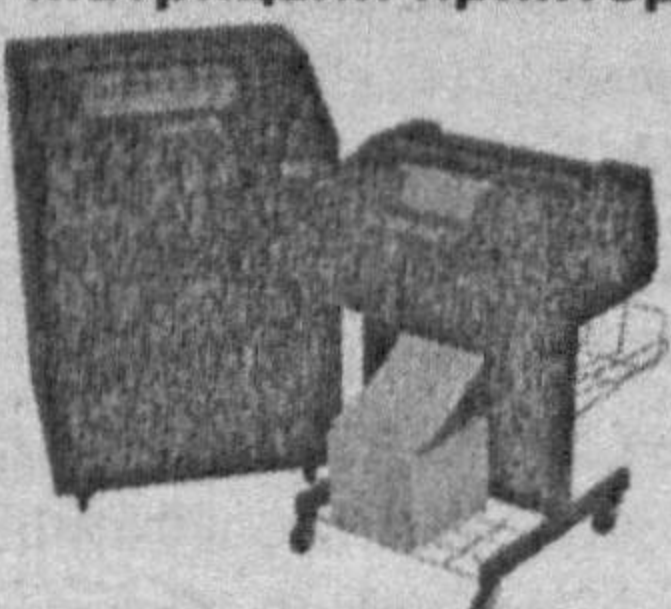
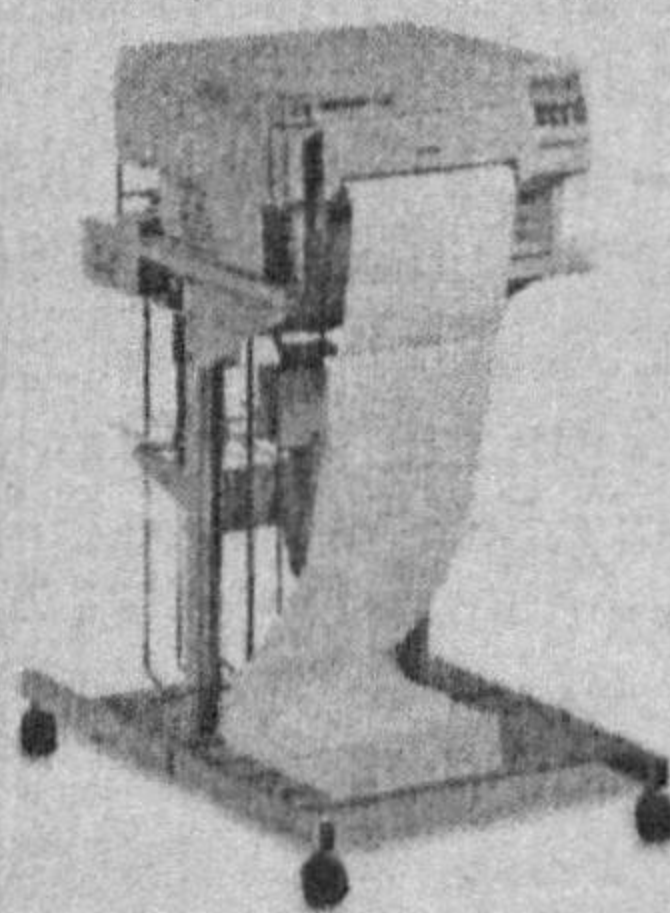
Компьютерлар, серверлар, ноутбуклар, принтерлар, сканерлар, мфу ва кўпгина бошқа ускуналар...

PRINTRONIX

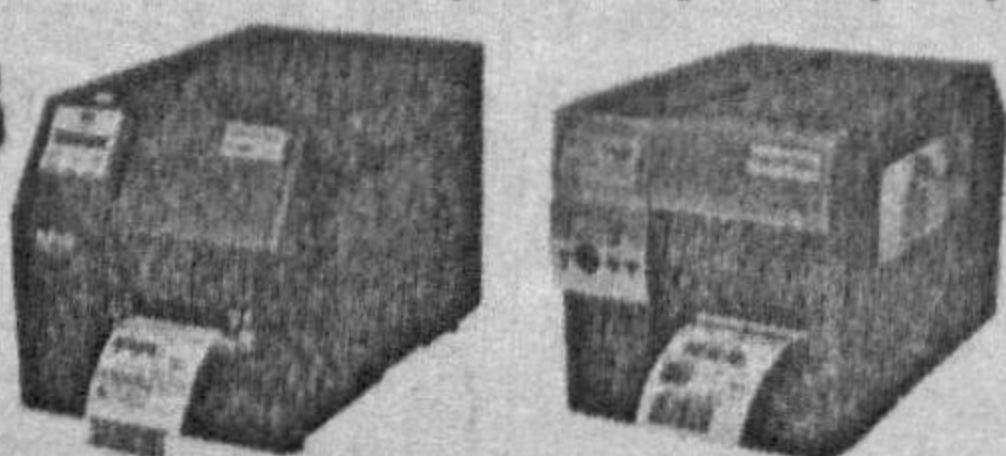
GLOBAL PRINTING...ENABLED.

Лазерли принтерлар

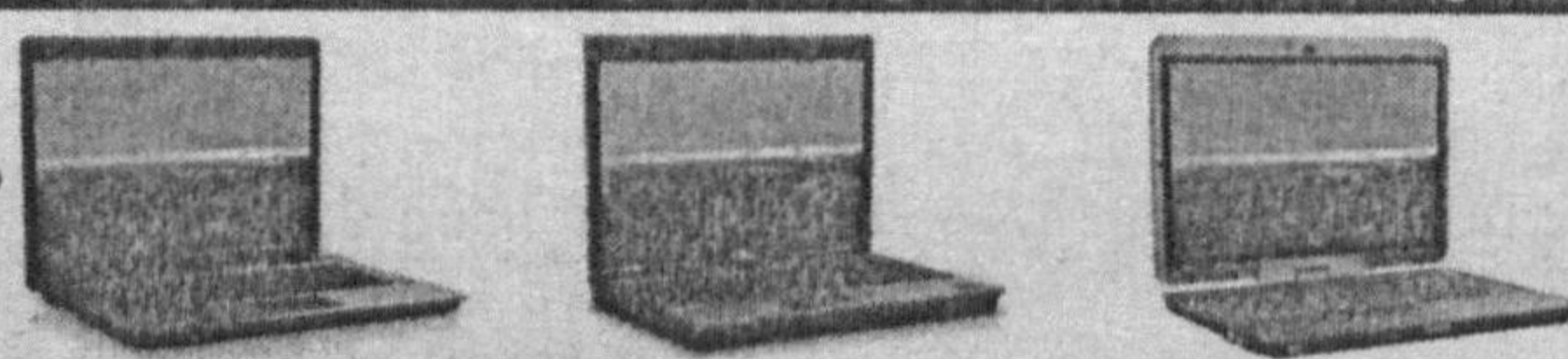
Матрицали принтерлар

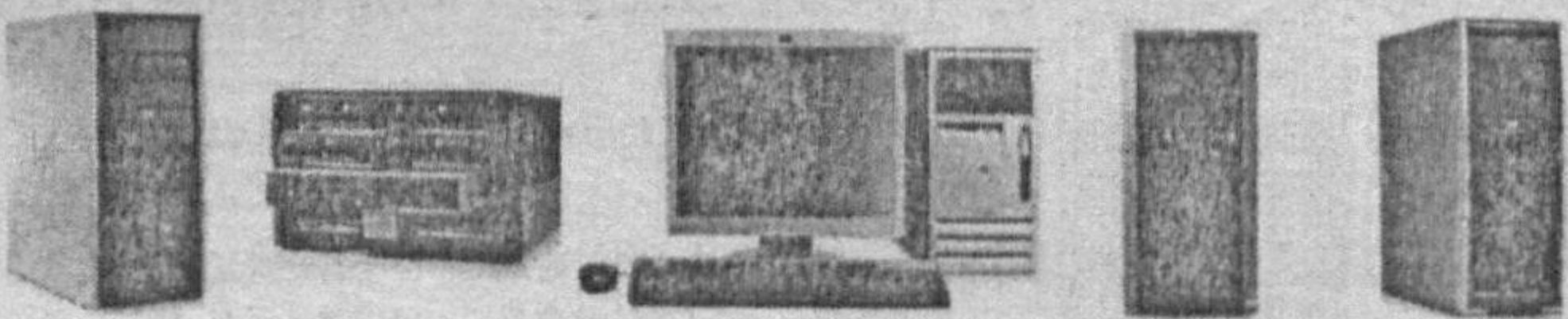
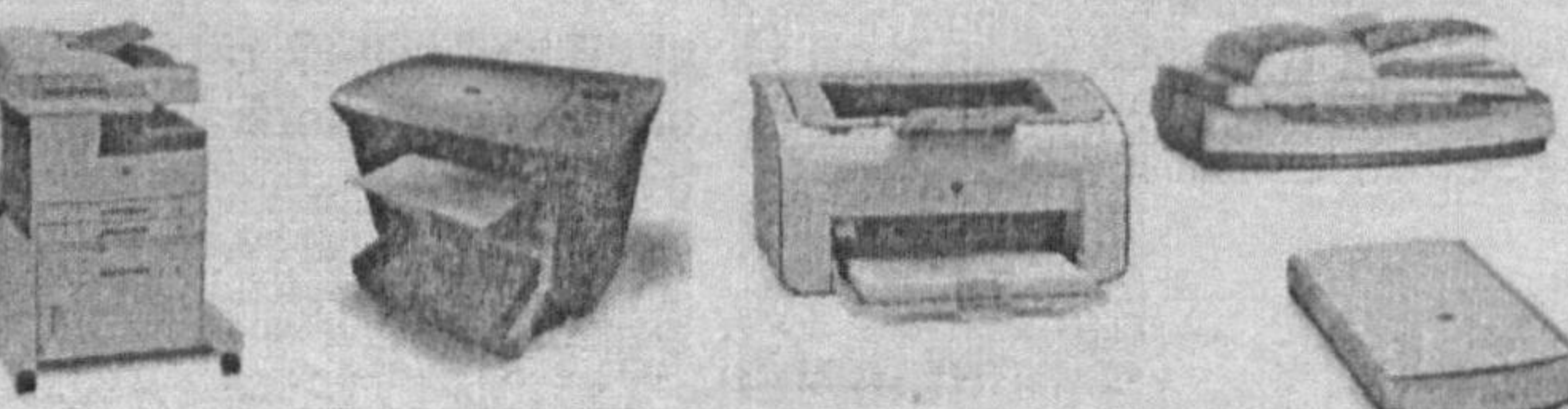
Термал принтерлар

НОУТБУКЛАР

2008 Preferred Partner

СЕРВЕРЛАР ВА
ШАХСИЙ
КОМПЬЮТЕРЛАРЛАЗЕРЛИ, СТРУЯЛИ,
ФОТО-ПРИНТЕРЛАР,
СКАНЕРЛАР, МФУ.

233 05 00

232 06 13
232 06 16
fax 236 79 02Тошкент ш., Шахрисабз кўч., М-1 "Б"
E-mail: agata@agatagroup.com www.agatagroup.com

* Товар сертификатланган

УЙДАН ЧИҚМАЙ ТУРИБ
РЕСТОРАН ТАНЛАНГ

www.restoran.uz

ТОМГА ЁПИЛАДИГАН
ва гидроизоляция материал

ПОЛИИЗОЛ БИКРОМ

(зар коғозли икки томонлама плёнка билан қопланган)
ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИДАН ЭНГ ПАСТ НАРХЛАРДА

Тел.: 255-74-09, 255-64-53, 449-28-53. E-mail: adrant@ars-inform.uz

H1633 "Chirchiq Teplo System" МЧЖ

Қозонлар
Маиший
Саноат

Газ қозонлари
Қаттиқ ёқилғи ёқиладиган
Комбинацияланган

Тел. 8(598) 314-59-87
Fax: 8(370-71) 5-59-87
8(370-71) 5-61-73
E-mail: chts.uz@mail.ru

www.chts-uz.com
Товар сертификатланган

ИШ ЮРИТИШ ВА
ТЕЗКОР МАТБАА
УЧУН УСКУНАЛАР

"SyTeCo" ҚК
расмий бевосита
етказиб беришлар

- СТЕПЛЕРЛАР (2 - 210 варақ, тикиш уюм қилиш)
- ТЕШГИЧЛАР (2-4 га перфорация, 190 варақча)
- ПАКЕТЛИ ЛАМИНАТОРЛАР (бейжлар, А4, А3, 80-250 мк)
- МУҚОВАЛОВЧИЛАР (металл ва пластик билан, 500 варақча)
- ҚОҒОЗ МАЙДАЛАГИЧЛАР (офис учун ва махсус, 40 русумдан ортик)
- ГИЛЬОТИНАЛИ, ҚИЛИЧЛИ ПИЧОҚ ВА ТРИММЕРЛАР

Тел./факс: 241-87-27, 241-87-00, 244-61-36, 244-31-63

H1377

Янги йил акцияси 2009 йил 31 январгача

70% гача ЧЕГИРМАЛАР

UNO ва OMEGA моделларига

ОФИС МЕБЕЛИ
ШКАФ-КУПЕЛАР
ВА ГАРДЕРОБЛАР
КРЕСЛО ВА СТУЛЛАР

- Лойиҳа дизайнини компьютерда бепул ишлаб чиқиш
- Интерьерда мебелни тўғри жойлаштириш
- Етказиб бериш ва ўрнатиш
- Ўзбекистон бўйича ишлаймиз

Тел. (99897) 474 33 50
474 33 06
факс (99871) 286 17 24

www.INTERIOR.UZ

РҲЙХАТЛАР

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 19 ноябрдаги 10-0814/14972-сонли ажримига асосан Юнусобод туманидаги «Kvant Elit biznes» МЧЖ (СТИР 300534728)га нисбатан банкротлик иши қўзғатилган ва кузатув жараёни қўлланилган. Муваққат бошқарувчи этиб Юнусобод туман ДСИ ходими Э.Ризаев тайинланган. Мазкур корхона бўйича кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 9 декабрь соат 10.00 да ўтказилади. Корхонага нисбатан таклифлар Тошкент ш., А.Темур кўчаси, 95-уйда жойлашган Юнусобод туман ДСИ биносининг 2-қаватидаги 7-хонада қабул қилинади. Ишни суд мажлисида 2008 йил 3 декабрь соат 10.45 да Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2-биносида кўриш белгиланган.

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2008 йил 12 ноябрдаги 11-0806/15071-сонли ажримига асосан Зангиота туманидаги «АVALON STROY LYUKS» ХК, 11-0819/15070-сонли ажримига асосан «QURUVCHI-QIZ» ХК ҳамда 11-08-22/15128-сонли ажримига асосан «ЗИЁ ГАФФОР» ХК соддалаштирилган тартибда банкрот деб эътироф этилган ва ягона Давлат реестридан чиқариш белгиланган. Тугатиш бошқарувчиси этиб Зангиота туман ДСИ ходими Ш.Латипов тайинланган. Мазкур корхоналарнинг таъсис ҳужжатлари, Давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақидаги гувоҳномаси, думалоқ муҳр ва бурчак штамплари ҳамда бошқа ҳужжатлари бекор қилинади. Ушбу корхоналарга алоқадор шахслар ва корхоналар 1 ой давомида ўз муносабатларини қуйидаги манзилга билдиришлари мумкин: Зангиота тумани, Эшонгузар Қ.Ф.Й., Охунбоёв кўчаси, 23-уй, Зангиота туман ДСИ биноси. Тел. 270-70-31.

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2008 йил 19 ноябрдаги қарорларига асосан Ҳамза туманидаги банкрот деб эътироф этишга оид иш юритилиб, кузатув жараёни бошланган корхоналар РҲЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами
«JAHON-PAVPOQ» МЧЖ	10-0816/15028
«TED PLUS JANNA» МЧЖ	10-0816/15026
«AMANTE BIZNES» МЧЖ	10-0816/15027

Мазкур корхоналар бўйича муваққат бошқарувчи этиб Ҳамза туман ДСИ ходими 4-тоифали суд бошқарувчиси Д.Зиямов тайинланган. Кредиторларнинг 1-йиғилиши 2008 йил 5 декабрь соат 16.00 да Ҳамза туман ДСИ биносининг 311-хонасида ўтказилади. Кузатувга оид ишлар Ҳамза туман ДСИ биносида давом этмоқда. Кредиторлар талаблари 2 ой муддатда қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Пахлавон Маҳмуд 2-тор кўчаси, 6-уй. Тел. 289-46-88. Банкротлик иши 2008 йил 10 декабрь соат 10.30 да Тошкент шаҳар хўжалик суди биносининг 4-сонли суд мажлислари залида бўлиб ўтади.

JETRO

Japan External Trade Organization

Япония ускуналари

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ УЧУН*

“Японияда бизнес юритиш афзалликлари ва хусусиятлари” семинари

5 декабрда Самарқандда
("Гранд-Самарқанд" меҳмонхонаси)
10:30 да бошланади

11 декабрда Фарғонада
("Осиё-Фарғона" меҳмонхонаси)
10:30 да бошланади

Ташкилотчи: ЖЕТРО ЎЗР ССП билан ҳамкорликда

Тошкентдаги телефон 120-5591
www.jetro.go.jp/uzbekistan

*Ахборот ва каталоглар

Навоий вилояти хўжалик судининг ҳал қилув қарорига асосан Қизилтепа туманидаги соддалаштирилган тартибда банкрот деб топилган ва тугатишга доир иш очилган корхоналар РҲЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Қарор рақами	Санаси	Тугатиш бошқарувчиси
"Наврўз Яшариш" КК	204521696	21-08-04/6950	14.11.2008	М.Тоиров
"Вангози" КК	202670506	21-08-04/6949	14.11.2008	М.Тоиров
"Халилов Тўлқин" ФХ	204637908	21-08-04/6948	14.11.2008	М.Тоиров
"Нурбек Нурбиёр" ФХ	203467265	21-08-03/6754	18.11.2008	Х.Шарипов
"Талайхоб Мел-26" ХК	204855526	21-08-03/6755	18.11.2008	Х.Шарипов
"Сабина Кувончи" ХК	205872093	21-08-03/6753	18.11.2008	Х.Шарипов
"Ўқтам Шахзод Орзузи" ХК	205286498	21-08-03/7002	21.11.2008	Х.Ахтамов
"Нилуфар" ФХ	202848836	21-08-03/7003	21.11.2008	Х.Ахтамов
"Барс" ИЧСФ	203479227	21-08-05/7251	21.11.2008	Р.Орзиев
"Шарифбобо" ФХ	203201382	21-08-05/6759	21.11.2008	Р.Орзиев
"Нурафшон" ШК	202512907	21-08-05/7252	21.11.2008	Х.Ахтамов
"Кўктоғ Ҳазина Ҳосили" ХК	206585727	21-08-05/7250	21.11.2008	Х.Ахтамов
"Авангард Курилиш сервис" ХК	300377595	21-08-05/6757	21.11.2008	Х.Ахтамов
"Донобек Орзузи" ИЧК	205199946	21-08-05/6758	21.11.2008	В.Ражабов
"Давр-2000" ИЧСФ	203201399	21-08-05/6760	21.11.2008	М.Тоиров

Мазкур корхоналарнинг топширилмаган думалоқ муҳр ва бурчак штамплари ҳамда Давлат рўйхатига олинганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ва барча таъсис ҳужжатларининг асл нусхалари бекор қилинади. Тугатиш бошқарувчилари этиб Қизилтепа туман ДСИ ходимлари тайинланган. Кредиторлар йиғилиши 2008 йил 19 декабрь соат 11.00 да Қизилтепа туман ДСИ мажлислар залида бўлиб ўтади. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб 1 ой мобайнида тугатиш бошқарувчилари томонидан қуйидаги манзилда қабул қилинади: Навоий вилояти, Қизилтепа шаҳри, Ўзбекистон шоҳкўчаси, Қизилтепа туман ДСИ биноси, 2-қават, 211-хона. Тел.: (8-436) 555-33-08, (8-436) 555-29-03.

Тошкент вилояти Чиноз тумани Ҳокимияти корхоналарни тугатиш комиссиясининг Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 июлдаги 327-сонли қарори талаблари асосида ўтказилган йиғилиш баённомаси асосида тугатиш ишлари олиб борилаётган корхоналар РҲЙХАТИ

Корхона номи	СТИР
"IBROHIMOV MURODJON" ХК	206001542
"INTER LAK-ROS" ХК	205574384
"CHINOZ DOSTON" ХК	205342720
"NARGIZ NUR SERVIS" ХК	300172815
"TULMIR-AS SAVDO" ХК	205864539
"SARDOR SHOD FAYZ" ХК	206803991
"SEVARA-AKMAL" ХК	300849944
"DILBAR STAR SERVIS" ХК	205782166
"ABROR NORMUXAMMAD" ХК	300355634
"MAHMUDA FAYZ SAVDO" ХК	300765607
"AZIZBEK KAMRONBEK FAYZ" ХК	300262513
"DILMAR TRAIID" ХК	205577222
"INOM-DAR" ХК	204992167
"SHERON-FAYZ" ХФ	204347500
"ISABOY-BAQQOL-FAYZ" ХК	300586591
"CHINOZ ME'MOR" ФК	206723443
"SARIEV ZIYOD" ХК	300842788
"ТУРСУНПҲЛАТ" ФХ	203222824
"ГУЛНОРА" ХФ	201266138
"МИРЁКУБ ОТА" ФХ	203828155
"XODJI-MUHAN QUT BARAKA" ХК	300848526
"SHOKALATLI HURMO" ФХ	204021954

Тошкент вилояти Чиноз тумани Ҳокимияти корхоналарни тугатиш комиссияси эълони чоп этилган санадан эътиборан барча даъволар 2 ой муддат ичида Тошкент вилояти, Чиноз шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, Чиноз тумани Ҳокимияти биносида қабул қилинади. Тел.: 3-28-15, 3-12-00 (код 8-37059).

"Бизнес-панорама. Реклама & ахборот"

рукни "Premier-press" реклама агентлиги томонидан тайёрланди.

Тел.: 237-51-33, 237-51-24.

“Еврометал-Осиё” ҚҚ

НОМИ	ўлчами	пўлат русуми
КОНСТРУКЦИОН ХАЛҚА	Д=13-260 мм	Зсп, 20-45, 40Х, 18ХГТ
ЗАНГЛАМАЙДИГАН ХАЛҚА	Д=16-250 мм	20-30Х13,12Х1МФ
Г/К ТУНУКА	3-4-6-8 мм	ст.3СП5, 09Г2С
ТАРАМ-ТАРАМ ТУНУКА	4-6х1500х6000мм	ст3сп5
ЗАНГЛАМАЙДИГАН ТУНУКА	1,0-30,0 мм	12Х18Н10Т, 12Х17
ЗАНГЛАМАЙДИГАН ХАЛҚА	16-130 мм	12Х18Н10Т

РУЛОНЛИ ТАСМА стУ8Г-0,9х326-Р

ТИТАН ДИОКСИДИ (TiO₂)
 “Сумихимпром” ОАЖда ишлаб чиқарилган (25 кг лик халталар), русуми R-202, R-203
 МОСЛАШУВЧАН ЧЕГИРМАЛАР ТИЗИМИ НАЗАРДА ТУТИЛГАН

Телефонлар: 255-76-74, 254-94-95, e-mail: vklim_70@mail.ru

Rutrans & Partners Голландиянинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси

DICKIES компаниясининг Ўзбекистондаги расмий вакили

Ишчи ва махсус кийим

Ишчи ва махсус пойабзал

Ёнғинга қарши ускуналар

Махсус кийим аксессуарлари

Шланглар ва бутловчи қисмлар

Манзил: Тошкент ш., Юнусобод тумани, Ниёзбек йўли кўч., 1, 4-қават, 11-хона.
 www.rutransenpartners.com
 e-mail: by.rutransenpartners@rambler.ru
 Тел.: (+99890) 325-6043 (99871) 234-1843

МДХдаги ЭНГ ЙИРИК ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАРДАН БИРИ

АНДИЖОН КАБЕЛЬ ЗАВОДИ

TÜV CERT EN ISO 9001

ТОВАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН

РЕАЛ НАРХЛАР БЎЙИЧА СИФАТ ВА КАФОЛАТ

Тошкент ш., Кибрай (собик М.Жалил) кўч., 92. Тел.: 150-11-77 (кўп тармоқли), 150-55-66 e-mail: tashkent@ak.uz, www.cable.uz

МАРКАЗИЙ ОСИЁДА КАБЕЛЬ-ЎТКАЗГИЧ МАХСУЛОТЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ЭНГ ЙИРИК ЗАВОД

O'ZKABEL КЕНГ АССОРТИМЕНТ ВА 100% СИФАТ КАФОЛАТИ

Яширин тараладиган нур!

“Ўзкабел” ОАЖ ҚҚ. Манзил: Ўзбекистон Республикаси, Тошкент ш., 100041, Дўрмон йўли (собик Ф.Хўжаев) кўч., 2
 Тел./факс: (+99871) 262-02-86, 262-13-33
 Фирма дўкони: 262-53-11, 712-10-66
 marketing@uzkabel.uz www.uzkabel.uz

товар сертифициланган

Хавфсизлик чоралари

БУНИ ЁДДА ТУТИНГ...

Кишилар сўнги пайтларда ёнғин хавфи қанчалик ортанлигига жуда суғ эътибор қаратишяпти. Олов тилсиз ёв деб бежиз айтилмаган. Бугунда у электр спираллар, газ иситкичлари, чиройли аэрозоль баллончаларига яширинган. Уйимиздаги гишт, темирбетон ва ойналар эса гўёки бизни ҳимоялаётгандек қилиб кўрсатади.

Афсуски, айрим корхона раҳбарлари ва фуқаролар ахлат уюмлари ва хазонларга ҳар доим ҳам эътиборли бўлишмайди. Кўпинча ахлатни ёқмоқчи бўлиб, гугурт ўйнаган болалар куйиб қоладилар.

Мирзо Улуғбек туман ёнғин хавфсизлиги инспекцияси ходимлари ишлаб чиқариш объектлари ва турар жойларда ёнғин чиқилишининг олдини олиш учун кўп саъй-ҳаракатларни амалга оширяптилар. Улар хавфсизликнинг асосий қоидаларини эслатиб ўтган ҳолда аҳоли билан суҳбатлар олиб боришяпти ва йўл-йўриқлар кўрсатишяпти.

Ёнғин хавфини бартараф этиш мақсадида корхоналар ва турар жойларга тегишли ҳудудларни мунтазам равишда ахлат ва хазонлар, шох-шаббалардан тозалаш ҳамда уларни ёқмаслик, мавжуд ёнғинга қарши сув ҳавзаларини тўлдириш, ёнғинни ўчиришга мўлжалланган дастлабки воситаларни тайёр ҳолатга келтириш лозим. Шунингдек, стационар ёнғин зинаполярлари ва ёнғинга қарши инвентарлар томонга ўтадиган йўл ва йўлакларни тўсиб қўйишни унутмаслик керак. Албатта, болаларни катта-

лар назоратсиз қолдирмаслик лозим.

Ёнғиннинг олдини олиш тадбирлари қаторига қуйидагилар киритилади: махсус хавфсизлик чораларига қатъий риоя қилиш; раҳбарият таркибини хабардор қилишни йўлга қўйиш, ёнғинга қарши кўнгиллилар дружинаси ва фуқаролар гуруҳини шакллантириш; ёнғинга қарши кўнгиллилар дружинасини махсус тайёргарликдан ўтказиш ва зарур ускуналар билан таъминлаш. Энг самарали чора – тузилаётган объектлар лойиҳасига ёнғин эҳтимолини камайтирадиган технологик қарорларни киритиш. Масалан, ёнғинчан материалларнинг салмоғини камайтириш, нафақат ишлаб чиқариш мақсадлари, балки ёнғиннинг юзага келиш ҳолатлари учун ҳам сувга бўлган талабни ҳисобга олиш, меҳнатни муҳофаза қилиш, техник хавфсизлик талабларига, энергетик қурилмалар ва юқори босимли ҳавзалардан фойдаланиш қоидаларига қатъий риоя қилиш ва ҳоказолар.

Ақром ЖАББОРОВ,
 Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туман ёнғин хавфсизлиги инспектори.

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва таклиф

Иқтисодий-ҳуқуқий газета
НОРМА МАСЛАХАТЧИ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ ХУҚУҚ

ТАЪСИСЧИ “Norma Hamkor” МЧЖ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида рўйхатга олинди.
 Рўйхат рақами 0074.

БОШ МУХАРРИР
ФАРХОД КУРБОНБОВ

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
 100000, Тошкент ш.,
 Ҳ.Олимжон майд., 10а.
 E-mail: sbxahbor@mail.ru

Нашр учун масъул:
 Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам тахририят нуқтаи-назарига мос келавермайди. Чоп этилган тавсиялар, тушунтиришлар, жумлалар, фактлар, статистик маълумотлар, реклама эълонларининг аниқлигига жавобгарлик муаллифи зиммасига юкланади.

Тахририят оғоҳлантирадигани, газетамизда мавжуд ахборотдан фойдаланганлик, фойдаланмаганлик ёки мувофиқ равишда фойдаланмаганлик билан боғлиқ ҳар қандай ҳаракатлар ва/ёки оқибатлар учун тахририят жавобгар эмас. Тахририят муштарийлар билан ёзиш туриши имкониятига эга эмас.

“Норма маслаҳатчи”да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат “Норма” МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета тахририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида “O'zbekiston” нашриёт-матбаа ижодий уйи босмахонасида босилди (Тошкент ш., А.Навоий кўч., 30).
 Буюртма 16450. Адаби 5410. Баҳоси келишилган нархда
 Газета 2008 йил 4 декабрда соат 17.30 да топширилади.
 ISSN 2010-5223